

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

โดย กามารุดดิน อีสายะ และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

2555

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

คณะผู้วิจัย

นายกามารุดดิน อีสายะ

นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด

นางสาวสาเกีณา อารีมาน

นางสาวฮัสน๊ะ ปิยาตุ

นางสาวมีสนี ปิยาตุ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการวิจัย เรื่อง การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเน้นกระบวนการสำรวจ การเก็บและรวบรวมบทขับร้อง การวิเคราะห์เนื้อหาบทขับร้อง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติจริงต่อประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก อีกทั้งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นการกระบวนการสำรวจระดับความคิดเห็นที่มีต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล และวิเคราะห์ออกมาในรูปของค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในประเด็นการรับรู้ ทศนคติ และความต้องการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของคนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู 6 ตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสตูล ตลอดจนรวบรวมและศึกษาลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พร้อมแปลความหมายภาษาไทย และวิธีการเกี่ยวกับพิธีกรรมของประเพณีการขับร้องทุกขั้นตอน 2) เพื่อให้ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลและคนทั่วไปในจังหวัดสตูล รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดสตูล หรือ “อายน-โนย” (ayon-noi) ไม่ใช่การร้องเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไปดังที่พบเห็นในเพลงกล่อมเด็กของชาวไทยพุทธ หรือแม้กระทั่งเพลงกล่อมเด็กของคนไทยเชื้อสายมลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมดังกล่าวยังไม่ปรากฏให้เห็นในภูมิภาคอื่นของประเทศไทย ยกเว้นในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเท่านั้น ประเพณีนี้จะจัดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 1-2 เดือน หรือในพิธีโกนผมไฟ โดยรูปแบบเป็นการขับร้องที่มีผู้นำร้องพร้อมกับคณะประสานเสียง จำนวนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป มีจุดประสงค์เพื่อขอบคุณพระเจ้า (อัลเลาะห์) ที่ประทานสมาชิกใหม่แก่ครอบครัว อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างทารกกับมารดาและสมาชิกครอบครัวคนอื่นๆ นอกจากนั้นก็เพื่อขับกล่อมและถ่ายทอดความรู้จากบทขับร้องให้เด็กและผู้ชมได้ฟังและซึมซับสาระจากเนื้อหาที่ขับร้อง ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การตักเตือน การสั่งสอน และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้เด็กได้ฟังตั้งแต่อายุเยาว์วัย นับว่าเป็นด่านแรกของการให้ความรู้แก่เด็กมุสลิมที่เพิ่งลืมตามาดูโลก ซึ่งสอดคล้องกับวัจนะศาสนาด้า มุฮัมมัด (อัล-ฮาดิษ) ซึ่งมีใจความว่า “จงแสวงหาความรู้ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงหลุมฝังศพ”

ประเพณีการขับร้อง “อายน-โนย” (ayon- noi) หรือ “berendoi” (เบอเรน โดย) ในภาษามาลายู หมายถึง ไกวเปล หรือ แกว่งเปล (ayon หมายถึง ไกว, noi หมายถึง เปล) เบื้องต้นอาจหมายถึงการไกว

เปลพร้อมทั้งจับกล่อมเด็ก แต่พัฒนาในรูปแบบทางการเพื่อใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่สืบทอดกันมา เป็นเวลาช้านานของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูในอดีต แต่ในปัจจุบันยังคงสืบทอดกันอยู่ทางตอนเหนือของ ประเทศมาเลเซีย เช่น ในรัฐเปอรลิส รัฐเคดาห์ รัฐปีนัง และรัฐเปรัก แต่ในประเทศไทยมีเหลืออยู่แค่เพียง ในจังหวัดสตูลเท่านั้น นับว่าเป็นพื้นที่เดียวที่ยังคงอนุรักษ์พิธีกรรมขับร้องเกี่ยวกับเด็กของชุมชนชาวไทย มุสลิมเชื้อสายมลายูเอาไว้ได้

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาสำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับประเพณีดังกล่าว และการรับรู้ ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในสตูล รวมทั้งประโยชน์ของประเพณีที่ชุมชนมองเห็นและความ ต้องการของชุมชนเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องนี้ นอกจากนี้แล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษารูปแบบ เนื้อหาและความหมายของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัด สตูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่การเผยแพร่ข้อมูล และการสร้างความตระหนักรู้อย่างจริงจังเพื่อ แสดงถึงความสำคัญของประเพณีที่แสดงอัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายมลายูที่เหลืออยู่เพียงแห่งเดียวใน ประเทศ อันจะนำไปสู่ “แนวทางหรือรูปแบบการอนุรักษ์” ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลของการวิจัยและกระบวนการดำเนินงาน โครงการวิจัย จึงเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยรักษาภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษให้ลูกหลานได้ประจักษ์ถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีอัน คิงามของบรรพบุรุษตน และเป็นจุดเริ่มต้นในการสืบทอดอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษา รวบรวม และเผยแพร่ประเพณีนี้อาจนำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดเป็นศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวในพื้นที่ และยังส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยนี้ มุ่งเน้นการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประเพณีท้องถิ่นที่ เกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล โดยมีประชากร กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านควน ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบล คามะลัง ตำบลปูลู และตำบลตันหยงโป ส่วนพื้นที่กรณีศึกษาที่ใช้สำหรับการศึกษารูปแบบกิจกรรมการ ขับร้องและวิเคราะห์เนื้อหาบทขับร้อง คือ ชุมชนตำบลบ้านควน

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบสภาพและศักยภาพของชุมชนในการดำรงประเพณีและ วัฒนธรรมท้องถิ่น และได้รับรู้สถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของ ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล ซึ่งสามารถจะเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีนี้ ต่อไปในอนาคต จากการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อประเพณีดังกล่าวโดยใช้แบบสอบถามชนิดแบบ ประเมินค่า 5 ระดับ พบว่า การรับรู้และทัศนคติของชุมชนทั้ง 6 ตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับ ร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในประเด็นต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.618 คิดเป็นร้อยละ 72.33 ในกระบวนการสำรวจและเก็บรวบรวมบท ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก คณะผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ทั้งสิ้น 7 บทขับร้อง เนื้อหาบทขับร้อง ทั้งหมดถูกนำมาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการนำไปใช้ รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทขับ

ร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ทั้งนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เป็น ประเพณีประจำท้องถิ่นในชุมชนตำบลบ้านควนจังหวัดสตูล ปัจจุบันนิยมจัดขึ้นในโอกาสการรับขวัญทารกแรกเกิดและในงานพิธีโกนผมเด็กทารก การขับร้องมีลักษณะการประสานเสียง โดยใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลผสมกับภาษามลายูกลางในการขับร้อง ผู้ขับร้องจะมีประมาณ 15-20 คน ใช้เวลาในการขับร้องทั้งหมดประมาณกว่า 1 ชั่วโมง บทขับร้องแต่ละบทอาจต้องใช้เวลาในการขับร้องประมาณ 5-10 นาที เนื้อหาส่วนใหญ่มักเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ส่วนการจดบันทึกบทขับร้องจะเป็นภาษามลายูอักษรยาวีทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ยังสะท้อนคุณค่าในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นเครื่องมือในการขับกล่อมให้เด็กนอนหลับควบคู่กับการอบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในศาสนาอิสลาม เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญทางวัฒนธรรม ความเชื่อของคนในชุมชน เป็นการสะท้อนสภาพชีวิต ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมในสังคม ทั้งยังเป็น สื่อศิลปะบันเทิงที่ให้ความสนุกสนานและความเพลิดเพลินแก่คนในชุมชนได้อีกด้วย

ชื่อโครงการ: การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิม
เชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

คณะผู้วิจัย: นายกามารุดดิน อีสายะ
นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
นางสาวสากีนา อารีมาน
นางสาวฮัสนะ ปิยาตุ
นางสาวมีสนี ปิยาตุ

ปีที่วิจัย: 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ให้เกิดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะ ทศนคติ ความต้องการและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนเพื่อเป็นการเผยแพร่ประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนให้คนทั่วไปได้รับทราบ โดยมีพื้นที่เป้าหมายในการสำรวจและปฏิบัติการคือชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล จำนวน 6 ตำบล การวิจัยนี้ดำเนินการในลักษณะการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสาร การฝึกสาธิต และการปฏิบัติในสถานการณ์จริงจากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ปรากฏว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.618 คิดเป็นร้อยละ 72.33 ส่วนผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าวนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมและเรียนรู้ ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.155 คิดเป็นร้อยละ 78.30 นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์รายละเอียดของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พบว่า บทขับร้องที่นิยมนำไปใช้ในการขับร้องมีจำนวน 7 บท ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งกลุ่มผู้ขับร้องอาจใช้ขับร้องประมาณ 3-5 บทขับร้องขึ้นอยู่กับเวลาที่เหมาะสม การขับร้องใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลผสมกับภาษามลายูกลาง ส่วนการบันทึกเนื้อหามบทขับร้องเป็นภาษามลายูอักษรยาวี เนื้อหาโดยส่วนใหญ่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม อาทิ เกี่ยวกับประวัติของศาสดา หลักการปฏิบัติในอิสลาม การทำความดีต่อบิดามารดา การดำรงชีวิตด้วยคุณธรรมและคำสอนของศาสดา เป็นต้น กล่าวคือบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนี้สามารถเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังศีลธรรมและจริยธรรมให้แก่สมาชิกในครอบครัวและคนในสังคม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้และความเชื่อในศาสนาอิสลามและถ่ายทอดค่านิยมทางสังคมได้อีกด้วย

คำสำคัญ: เพลงกล่อมเด็ก, บทขับร้องสำหรับเด็ก, พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก, ชุมชนมุสลิมเชื้อสาย มลายู, ประเพณีในจังหวัดสตูล

กิตติกรรมประกาศ

มวลดการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์แห่งเอกคัลลอลอสุ (ซุบฮานาสุวาตาอาลา)

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

- กลุ่มผู้ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ปราชญ์และผู้เชี่ยวชาญในการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กชุมชนตำบลบ้านควนทุกท่านที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจและร่วมเสนอแนะทางเพื่อการดำรงไว้ซึ่งประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและขับเคลื่อนงานวิจัยนี้สู่ความสำเร็จ

- ศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ อาจารย์สาเหอับดุลเลาะ อัลยุฟรี อาจารย์แวยูโซ๊ะ สามะอาลี คุณสุชาดา หุ่นหว้า คณะทำงานจากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ไม่ได้เอียนามในที่นี้ ที่คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะและให้กำลังใจในการทำวิจัย

- คุณอัศศิริกร มะนอ และคุณศอลาสุดดิน สมาออน ในฐานะพี่เลี้ยงที่คอยดูแลในการดำเนินงานวิจัย คุณบาดีอรู อาแว คุณมีสกิน ปุนยัง คุณอาสิด เตะปยู เจ้าหน้าที่การเงินศูนย์ประสานงานประเด็นภาษา ภายใต้อำนวยการศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต และเจ้าหน้าที่ท่านอื่นทุกท่านที่ไม่ได้เอียนามในที่นี้ ที่ให้การดูแลและช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของการวิจัยนี้ จนสามารถสำเร็จผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้พิจารณาอนุมัติโครงการและให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอเอกองค์อัลลอลอสุ (ซุบฮานาสุวาตาอาลา) ทรงตอบแทนทุกท่านด้วยความดี

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(๗)
บทคัดย่อ	(๑)
กิตติกรรมประกาศ	(๗)
สารบัญ	(๗)
สารบัญตาราง	(๑๖)

ส่วนที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
	โจทย์การวิจัย	3
	วัตถุประสงค์การวิจัย	3
	พื้นที่ศึกษา	4
	วิธีการดำเนินงาน	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
	การวิเคราะห์ข้อมูล	6
	นิยามศัพท์	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ประเพณีเกี่ยวกับเด็กในสังคมไทย	9
	การข่มขืนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก	12
	ลักษณะบทข่มขืนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก	15
	สถานภาพ สถานการณ์ หรือบริบทชุมชน	16
3	กระบวนการดำเนินงานวิจัย.....	24
	กระบวนการดำเนินงาน	24
	ผลการดำเนินงาน	28
	สรุปจากกิจกรรมทั้งหมด	38
3	ผลการศึกษาวิจัย	40
	สภาพและศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ...	40
	การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการข่มขืนฯ	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการจับร้องฯ	48
การวิเคราะห์วิธีการนำไปใช้ รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทจับร้องฯ ...	50
5 สรุปผลการวิจัย	106
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดสตูล	19
2.2 จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร ปี 2552	20
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการจับร้องฯ .	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการจับร้องฯ	48

ส่วนที่ 1

สรุปโครงการวิจัยโดยย่อ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสตูล เป็นพื้นที่ซึ่งมีชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูตั้งรกรากอาศัยอยู่นับเป็นเวลายาวนาน ซึ่งชาวไทยมุสลิมในพื้นที่นี้มีความหลากหลายทั้งในด้านภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากคนไทยในแถบนั้น แต่สิ่งที่น่าสนใจยิ่งไปกว่านั้น คือ ภาษามลายูถิ่นของสตูลมีความแตกต่างอย่างเป็นระบบจากภาษามลายูของคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะความแตกต่างด้านระบบเสียง คำศัพท์ และสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมล้วนมีความโดดเด่นน่าศึกษาค้นคว้าแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ชายแดนใต้ของประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ติดกับชายแดนรัฐปะลิส (Perlis) ของประเทศมาเลเซีย ซึ่งแตกต่างจากพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาสที่ติดกับรัฐกะลันตัน (Kelantan) และยะลาที่ติดกับรัฐเคดาห์ (Kedah) ของมาเลเซีย ส่งผลให้ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม อาหาร หรือแม้กระทั่งประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณดังเช่น ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กแรกเกิดของคนไทยมุสลิมในพื้นที่สตูลก็แปลกและแตกต่างออกไปจากคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในสามจังหวัดชายแดนใต้ให้เห็นได้ชัด

ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดสตูล หรือ “อายน-โนย” (ayon noi) ไม่ใช่การร้องเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไป ดังที่พบเห็นในเพลงกล่อมเด็กของชาวไทยพุทธ หรือแม้กระทั่งเพลงกล่อมเด็กของคนไทยเชื้อสายมลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมดังกล่าวยังไม่ปรากฏให้เห็นในภูมิภาคอื่นของประเทศไทย ยกเว้นในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเท่านั้น ประเพณีนี้จะจัดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 1-2 เดือน หรือในพิธีโกนผมไฟ โดยรูปแบบเป็นการขับร้องที่มีผู้นำร้องพร้อมกับคณะประสานเสียง จำนวนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป มีจุดประสงค์เพื่อขอบคุณพระเจ้า (อัลเลาะห์) ที่ประทานสมาชิกใหม่แก่ครอบครัว อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างทารกกับมารดาและสมาชิกครอบครัวคนอื่นๆ นอกจากนั้นก็เพื่อขับกล่อมและถ่ายทอดความรู้จากบทขับร้องให้เด็กและผู้ชมได้ฟังและซึมซับสาระจากเนื้อหาที่ขับร้อง ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การตักเตือน การสั่งสอน และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เด็กได้ฟังตั้งแต่อายุเยาว์วัย นับว่าเป็นด้านแรกของการให้ความรู้แก่เด็กมุสลิมที่เพิ่งลืมตามาดูโลก ซึ่งสอดคล้องกับวัจนะศาสนาดามูฮัมมัด (อัล-ฮาดีษ) ซึ่งมีใจความว่า “จงแสวงหาความรู้ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงหลุมฝังศพ”

ประเพณีการขับร้อง “อายน-โนย” (ayon noi) หรือ “berendoi” (เบอเรนิน โดย) ในภาษามาลายู หมายถึง ไกวเปล หรือ แกว่งเปล (ayon หมายถึง ไกว, noi หมายถึง เปล) เบื้องต้นอาจหมายถึงการไกว

แปลพร้อมกับจับกลุ่มเด็ก แต่พัฒนาในรูปแบบทางการเพื่อใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่สืบทอดกันมา เป็นเวลาช้านานของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูในอดีต แต่ในปัจจุบันยังคงสืบทอดกันอยู่ทางตอนเหนือของ ประเทศมาเลเซีย เช่น ในรัฐเปอร์ลิส รัฐเคดาห์ รัฐปีนัง และรัฐเปรัก แต่ในประเทศไทยมีเหลืออยู่แค่เพียง ในจังหวัดสตูลเท่านั้น นับว่าเป็นพื้นที่เดียวที่ยังคงอนุรักษ์พิธีกรรมขับร้องเกี่ยวกับเด็กของชุมชนชาวไทย มุสลิมเชื้อสายมลายูเอาไว้ได้

จากข้อมูลเบื้องต้นโดยการสำรวจของคณะวิจัยพบว่า ในอดีตคนไทยเชื้อสายมลายูในพื้นที่ บริเวณจังหวัดสตูลเคยปฏิบัติและสืบทอดการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กจนกลายเป็นประเพณีประจำ ท้องถิ่นมาแล้ว แต่ปัจจุบันนี้ได้สูญหายไปจากวิถีปฏิบัติของชุมชนอย่างรวดเร็ว และจากการสุ่มสำรวจ ข้อมูลเบื้องต้นในเชิงปริมาณพบว่า ในชุมชนมุสลิมสตูลของพื้นที่บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล ซึ่งเป็นพื้นที่ สำคัญที่ยังดำรงสืบทอดประเพณีนี้มีปราชญ์และผู้ที่สามารถขับร้อง “อายน โนย” ได้ไม่ถึง 10 คน และคง มีจำนวนไม่กี่คนที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของประเพณีโบราณที่สั่งสมและสืบทอดกันมาจากลม หายใจหนึ่งสู่ลมหายใจหนึ่ง ซึ่งหากไม่เก็บรักษา รวบรวม พร้อมทั้งหาแนวทางการสืบทอด ประเพณีนี้ อาจสูญหายไปพร้อมกับลมหายใจเฮือกสุดท้ายของผู้อาวุโสในยุคปัจจุบัน

ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐและประชาชนกลุ่มเล็กๆ ในชุมชนดังกล่าวเริ่มให้ความสนใจ ประเพณีขับร้องดังกล่าว และต้องการอนุรักษ์ให้คงอยู่ไว้เช่นอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีต แต่ยังไม่ ประสบความสำเร็จ เนื่องจากขาดการศึกษาและค้นคว้าถึงปัญหาการสูญเสียทางประเพณีวัฒนธรรมอย่าง เป็นระบบจึงไม่สามารถค้นพบแนวทางอนุรักษ์ที่เหมาะสม และที่สำคัญคือขาดการสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่องทั้งจากหน่วยงานภาครัฐหรือแม้กระทั่งเจ้าของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เอง ทำให้ไม่สามารถที่จะ เรียกร้องให้ประเพณีดังกล่าวกลับคืนมาสู่ชุมชนได้อย่างเป็นที่น่าภูมิใจ

อย่างไรก็ตามคณะผู้วิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรม เกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล” เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องมีการศึกษาสำรวจ สถานการณ์เกี่ยวกับประเพณีดังกล่าว และการรับรู้ของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในสตูล รวมทั้ง ประโยชน์ของประเพณีที่ชุมชนมองเห็นและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องนี้

นอกจากนี้แล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษารูปแบบ เนื้อหาและความหมายของบทขับร้องใน พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่ การเผยแพร่ข้อมูล และการสร้างความตระหนักอย่างจริงจังเพื่อแสดงถึงความสำคัญของประเพณีที่ แสดงอัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายมลายูที่เหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศ อันจะนำไปสู่ “แนวทาง หรือรูปแบบการอนุรักษ์” ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้กระบวนการเริ่มต้นจำเป็นต้องใช้ “การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” เพื่อระดมพลังของคนในชุมชน และต้องใช้ “เครื่องมือทางภาษา” ใน การศึกษา บันทึกและรวบรวมเนื้อหาบทเพลง และการวิเคราะห์ที่จะนำมาซึ่งคุณค่าของประเพณี และ

เปรียบเทียบกับกันกับ “การสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน” ต่อการคงอยู่ของประเพณี
ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ผลของการวิจัยและกระบวนการดำเนินงาน โครงการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยรักษาภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษให้ลูกหลานได้ประจักษ์ถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีอัน
ดีงามของบรรพบุรุษตน และเป็นจุดเริ่มต้นในการสืบทอดอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษา
รวบรวมและเผยแพร่ประเพณีนี้อาจนำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดเป็นศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับการ
ท่องเที่ยวในพื้นที่ และยังส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย

1.2 โจทย์วิจัย

1. สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก: สถานการณ์ด้าน
การรับรู้ ทักษะ และความต้องการของคนในพื้นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรม
เกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นอย่างไร

2. เนื้อหาบทขับร้อง (ซึ่งบันทึกด้วยภาษามลายู และถอดความหมายเป็นภาษาไทย) และรูปแบบ
ของบทขับร้องภาษามลายูที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมีลักษณะอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชน
มุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

1.1 การรับรู้ ทักษะ และความต้องการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องใน
พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของคนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควน และชุมชนมุสลิมเชื้อสาย
มลายูตำบลอื่นๆ ในจังหวัดสตูล

1.2 รวบรวมและศึกษาลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พร้อมแปล
ความหมายภาษาไทย และวิธีการเกี่ยวกับพิธีกรรมของประเพณีการขับร้องทุกขั้นตอน

2. เพื่อให้ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลและคนทั่วไปในจังหวัดสตูลรับทราบข้อมูล
เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องใน
พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

1.4 พื้นที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยควบคู่ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นการทำกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ของตัวแทนชุมชนที่มาจากกลุ่มตัวอย่างที่สอง โดยมีขอบข่ายการวิจัย ดังนี้

1.4.1 พื้นที่ศึกษา การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เลือกศึกษาเฉพาะพื้นที่ที่มีประชากรมุสลิมเชื้อสายมลายูที่พูดภาษามลายูถิ่นสตูลส่วนใหญ่ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 6 พื้นที่ โดยมีพื้นที่หลักซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก คือ ตำบลบ้านควน และพื้นที่อื่นซึ่งมีประชากรมุสลิมเชื้อสายมลายูอาศัยอยู่ด้วย อีก 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลตำลึง และตันหยงโป

การเลือกชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควนเป็นพื้นที่สำหรับการศึกษาประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนี้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นด้านภูมิศาสตร์และวิถีการดำเนินชีวิตที่ยังคงมีเอกลักษณ์ความเป็นชาวมลายูที่ปรากฏในอดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะเด่นดังกล่าวได้แก่

1. ตำบลบ้านควนเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองสตูลประมาณ 10 กิโลเมตร มีป่าเขาอุดมสมบูรณ์และมีแม่น้ำไหลผ่านตัวตำบล
2. ตำบลบ้านควนมีความเสี่ยงสูงต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการเข้ามาตั้งรกรากจากชุมชนภายนอกสูง อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับตัวเมืองสตูลและตำบลอื่นๆ ที่ไม่ได้ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีถนนสายเอเชียพาดผ่านตัวตำบลบ้านควน
3. สมาชิกในชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและมีการจัดกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้โดยมีศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมของชุมชนอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน
4. จำนวนประชากรตำบลบ้านควน ร้อยละ 90 เปอร์เซ็น นับถือศาสนาอิสลามและสามารถพูดภาษามลายูถิ่นสตูลติดต่อสื่อสารกันระหว่างชุมชนด้วยกันได้
5. นอกจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่บ่งบอกความเป็นชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควน โดยสามารถพูดภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงบ้านควนได้แล้ว ยังมีประเพณีและวัฒนธรรมทางความเชื่ออีกประการหนึ่งซึ่งประชากรในพื้นที่นี้ยังคงสืบสานตั้งแต่ในอดีตจนถึงทุกวันนี้ นั่นคือประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

1.4.2 ขอบเขตการวิจัย การอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กโดยกระบวนการ วิจัยนี้ แบ่งขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลวิเคราะห์เชิงสถิติของการรับรู้ ทักษะ และความต้องการของชุมชนในการอนุรักษ์เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากการสำรวจจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด

2.2 บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวมจากปราชญ์และผู้รู้ที่ได้รับการสืบทอดจากปราชญ์รุ่นก่อน บทขับร้องที่เก็บรวมนั้นล้วนเป็นภาษามลายู ซึ่งหลังจากนั้นคณะผู้วิจัยก็จะนำมาจดบันทึกด้วยอักษรยาวี และทำการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ซึ่งบทขับร้องที่พิมพ์นั้นจะประกอบด้วยบทขับร้องที่เป็นอักษรยาวี อักษรโรมัน และความหมายเป็นภาษาไทย บทขับร้องทั้งหมดคณะผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เพื่อดูรูปแบบ เนื้อหา คุณค่า และสรุปความหมายของบทขับร้อง และจัดพิมพ์เป็นเอกสารความรู้เพื่อการเผยแพร่ต่อไป

2.3 บทขับร้องที่ได้พิจารณาคัดเลือกแล้ว คณะผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มผู้ขับร้องเพื่อมาทำการบินถ่ายภาพและเสียงในรูปแบบดีวีดี

1.5 วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยควบคู่ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณที่เน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชน โดยในการนำเสนอโครงการวิจัยนี้เพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) นั้น ได้กำหนดกิจกรรมการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อเตรียมการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นทางการ
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
3. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ออกแบบสอบถาม
5. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
6. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน
7. นำข้อมูลบทขับร้องมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา
8. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาบทขับร้องและความหมายภาษาไทย
9. ประชุมทีมวิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
10. ประชุมทีมวิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
11. บันทึกเสียงและภาพการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในรูปแบบ VCD
12. จัดพิมพ์เอกสารความรู้และบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อเผยแพร่ควบคู่กับ VCD

13. รายงานผลการวิจัยและรายงานการเงิน จัดทำผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนด และนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีชุมชน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้คนในชุมชนรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ประเพณีอันเป็นวิถีปฏิบัติทางภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน
2. มีการรวมกลุ่มโดยคนในชุมชน เพื่อรวบรวมบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กและศึกษาเนื้อหาของบทขับร้อง ตลอดจนการฝึกฝนการขับร้องเพลงที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก แล้วสามารถนำไปใช้ในพิธีกรรมจริงได้โดยตรง โดยอาจได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น วัฒนธรรมจังหวัดสตูล และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
3. มีการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการนำบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กไปแสดงในงานรับขวัญสมาชิกใหม่ พิธีโกนผม และแสดงสาธิตการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในเวทีต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เมื่อชุมชนได้รับทราบข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพิ่มมากขึ้น
4. ส่งเสริมให้เกิดเป็นกิจกรรมเสริมรายได้ทางด้านศิลปการแสดง และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยอาจมีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนและรองรับการดำเนินกิจกรรมของชุมชน
5. เยาวชนและคนทั่วไปได้รับทราบเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในอดีตและปัจจุบัน แล้วสามารถนำไปเผยแพร่และอาจนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์โดยการสรุปประเด็นและเขียนบรรยายเชิงพรรณนาเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ข้อมูลบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยการวิเคราะห์เฉพาะตัวบทขับร้องในด้านภาษาที่ใช้ในบทขับร้อง การแปลความหมายเป็นภาษาไทย วิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทขับร้อง

3. ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เป็นการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

1.8 นิยามศัพท์

ประเพณี หมายถึง แบบความเชื่อ ความคิด การกระทำ ค่านิยม ทักษะคติ ศีลธรรม จารีต ระเบียบแบบแผน และวิธีการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ ที่กระทำกันมาในอดีต เป็นสิ่งที่ปฏิบัติเชื่อกันมานานจนกลายเป็นแบบอย่างความคิด หรือการกระทำที่สืบทอดกันมา และยังมีอิทธิพลอยู่ในปัจจุบัน เช่น ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ประเพณีเกี่ยวกับการทำมาหากิน ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีเนื่องในเทศกาล ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู เป็นต้น

การอนุรักษ์ หมายถึง การบำรุงรักษาสิ่งที่ดีงามไว้ซึ่งคุณค่าและความสำคัญของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเป็นแบบแผนที่สืบทอดจากอดีตมาถึงปัจจุบัน หรือสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนในรุ่นถัดๆ มา โดยสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม และความเชื่อของสมาชิกในสังคม

การฟื้นฟู หมายถึง การรื้อฟื้นสิ่งที่เป็ยวิถีชีวิตที่ดั่งาม การฟื้นความสัมพันธ์ที่ดั่งามของชุมชน ที่สูญหายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิก ให้กลับมาเป็นประโยชน์โดยที่ชุมชนเป็นผู้จัดการเอง การฟื้นฟูในที่นี้ หมายถึงการฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก หมายถึง การขับร้องในพิธีกรรมหรือพิธีการที่ถือปฏิบัติในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง เช่น การขับร้องในพิธีการรับขวัญสมาชิกใหม่ พิธีการโกนผมทารกแรกเกิด พิธีการไกวเปลกล่อมเด็ก หรือการร้องประสานเสียงหลายคนเพื่อกล่อมให้เด็กเล็กๆ หรือเด็กทารกแรกเกิด เกิดความเพลิดเพลินและอบอุ่นใจจะได้หลับง่ายและหลับสบาย

บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก หมายถึง บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เป็นบทขับร้องที่เขียนด้วยภาษามลายูอักษรยาวีหรืออักษรโรมัน หรือบทขับร้องที่อาจแทรกเนื้อหาด้วยภาษาอาหรับ โดยในเนื้อเพลงอาจสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ การดักเตือน การเล่าประวัติศาสตร์ทางศาสนา การสอนคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม หรือคุณงามความดีของบุพการี เป็นต้น พิธีกรรมหรือพิธีการที่ถือปฏิบัติในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง ได้แก่ พิธีการรับขวัญสมาชิกใหม่ พิธีการโกนจุททารกแรกเกิด พิธีการไกวเปลกล่อมเด็ก

ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู หมายถึง ชุมชนที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู มีภาษาและวัฒนธรรมมลายูเป็นสื่อที่แสดงอัตลักษณ์ของชุมชน ตลอดจนมีประเพณีอันดีงามที่สืบทอดกันมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ ชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วย 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านควน ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลปูยู และตำบลตันหยงโป

มุสลิมเชื้อสายมลายู หมายถึง ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมาตั้งแต่กำเนิด ใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีวิถีการดำเนินชีวิตตามประเพณีและวัฒนธรรมมลายู

ส่วนที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในสามประเด็นหลัก คือ 1) ประเพณีเกี่ยวกับเด็กในสังคมไทย 2) การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายู 3) ลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประเพณีเกี่ยวกับเด็กในสังคมไทย

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม และประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน มีการสืบทอดกันจนถึงคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน ความหลากหลายทางประเพณีและวัฒนธรรมบางอย่างยังคงปรากฏให้เห็นในสังคมไทยอยู่บ้าง แต่บางอย่างก็หายไปจากสังคมไทยไปบ้างแล้ว สำหรับประเพณีเกี่ยวกับเด็กที่ปรากฏในสังคมไทย อาทิ ประเพณีการเกิด การโกนจุก เพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น

เพลงกล่อมเด็ก นับเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อค่านิยมของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ คนทุกชาติทุกภาษาในโลกมีบทเพลงกล่อมเด็กด้วยกันทั้งนั้น สันนิษฐานว่าเพลงกล่อมเด็กมีวิวัฒนาการจากการเล่านิทาน ให้เด็กฟังก่อนนอน ดังนั้น เพลงกล่อมเด็กบางเพลงจึงมีลักษณะเนื้อเรื่องที่เป็นเรื่องเป็นราว ใช้ภาษาเป็นสื่อในการสืบทอดซึ่งแพร่หลายแทบทุกชาติทุกภาษาทั่วโลก ในยุโรป เช่น อังกฤษเรียกเพลงกล่อมเด็กว่า Mother Goose ในอเมริกาเรียก Lullaby ในประเทศมาเลเซียเรียกว่า Lagu Dodoi ส่วนประเทศไทยนั้นเพลงกล่อมเด็กมีอยู่ทั่วทุกภาค เฉพาะในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลนั้น นิยมเรียกเพลงกล่อมเด็กเป็นภาษามลายูถิ่นว่า “อาโยน-โนย” (Ayon Noi) หมายถึงการแกว่งหรือไกวเปล ซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกันกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในภาษามลายูมาตรฐาน ที่เรียกว่า Berendoi [เบริ เอ็น โดย] หมายถึงการขึ้นเปล

สืบพงศ์ ธรรมชาติ (2539 : 1) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายเพลงกล่อมเด็กว่า เป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ (Oral Literature) อย่างหนึ่งที่มีการสืบทอดกันเรื่อยมาในทุกสังคมด้วยวิธีการจดจำ ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์เหมือนกัวรรณกรรมประเภทลายลักษณ์ (Written Literature) ผู้แต่งวรรณกรรมประเภทนี้จะเป็นใครนั้นไม่สามารถที่จะหาคำตอบได้ เพราะเป็นการแต่งทันทีที่ทันใดใครจำได้ก็นำไปใช้ต่อ ผู้แต่งเพลงกล่อมเด็กส่วนใหญ่คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก เช่น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และพี่สาว เป็นต้น

สืบพงศ์ ยังกล่าวอีกว่า การที่เพลงกล่อมเด็กเกิดขึ้นจากผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กเพราะผู้เลี้ยงดูต้องการให้เด็กหลับ จึงต้องคิดเพลงขึ้นมาเพื่อกล่อม เพลงที่ขับกล่อมจะมีท่วงทำนอง ลีลา จังหวะ ที่ชวนให้วังนอน คือ ซ้ำ ๆ และมีการทอดเสียงยาว ๆ

พรรณเพ็ญ เครือไทย (2540 : 2) กล่าวว่า เพลงกล่อมเด็กจัดเป็นกระบวนการขั้นตอนหนึ่งในการเลี้ยงดูเด็กของคนไทยมาแต่โบราณ เด็กไทยมักได้รับความรักและความห่วงใยจากพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เป็นอันมาก คือมักถือว่าลูกเป็นทรัพย์ที่มีค่าอย่างยิ่ง เด็กเป็นศูนย์กลางความสนใจของทุกคนในครอบครัว ดังนั้นการเพลงกล่อมเด็กจึงทำให้เด็กและคนในครอบครัวสามารถได้ใกล้ชิดกันและเกิดความอบอุ่นในครอบครัว

สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524 : 1) ได้ให้ความหมายของ เพลงกล่อมเด็กว่า เป็นคติชนชาวบ้าน (Folk-Lore) แขนงหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ มีการสืบทอดจากปากต่อปาก โดยไม่มีการขีดเขียนเป็นลายลักษณ์ จึงเป็นมุขปาฐะ (Oral Tradition) เพลงกล่อมเด็กมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่และเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ เพลงกล่อมเด็กของไทยแพร่หลายทุกภาค แต่มีเนื้อร้อง ทำนอง และชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ภาคเหนือเรียก “เพลงอ้อลูก” ภาคอีสานเรียก “เพลงนอนสาหล่า” “นอนสาเยอ” หรือ “นอนสาเดอ” ภาคกลางเรียก “เพลงกล่อมเด็ก” หรือ “เพลงกล่อมลูก” ภาคใต้เรียก “เพลงชาน้อง” “เพลงข้าน้อง” “เพลงเปล” หรือ “เพลงร้องเรือ”

สำหรับภาคใต้มีเพลงกล่อมเด็กอยู่อย่างมากมาย ซึ่งนอกจากผู้ร้องใช้กล่อมเด็กนอนหลับแล้ว ยังเป็นเพลงที่ผู้เลี้ยงใช้เป็นเครื่องมือผ่อนคลายความเครียด ความเบื่อหน่าย และเมื่อพิจารณาในด้านเนื้อหาของเพลงแล้วจะพบว่าผู้ขับร้องได้สอดแทรกถึงสภาพชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนอารมณ์ขันชวนหัว และรวมถึงคติสอนใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอบรมเลี้ยงดู ให้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของตนเอง ค่านิยมที่สังคมยอมรับ และยังเป็นเครื่องชี้แนะให้รู้ว่สิ่งไหนคือพฤติกรรมที่ดีที่ควรปฏิบัติต่อกันในชีวิตประจำวัน นับเป็นมิติที่แสดงถึงภาพสะท้อนทางสังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนโลกทัศน์ของชาวใต้

อย่างไรก็ตาม เพลงกล่อมเด็กในแต่ละพื้นที่ อาจเกิดจากลักษณะสาเหตุในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ในสมัยก่อนผู้หญิงต้องทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ผู้ชายต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และชาวบ้านในสมัยก่อนแต่ละครอบครัวมีลูกหลายคน ซึ่งการเลี้ยงดูลูกก็ต้องเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง ต้องกล่อมลูกให้นอน โดยการร้องเพลงกล่อมเด็ก เพื่อขับกล่อมให้เด็กได้ฟังและคล้อยหลับไปเอง ซึ่งเพลงกล่อมเด็กนี้แต่ละครอบครัวก็จะมีการถ่ายทอดกันโดยการรับฟังจากแม่ที่ขับกล่อมให้ลูกนอนเป็นประจำ ลูกที่อาศัยอยู่ในบ้านกับแม่ก็มีการซึมซับและเป็นไปโดยไม่ต้องไปเรียนรู้จากที่อื่น

พรรณเพ็ญ เครือไทย (2540 : 1-4) ได้กล่าวว่า เพลงกล่อมเด็ก ถ้าดูตามชื่อจะเห็นว่าได้บอกความหมายไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าหมายถึงเพลง หรือบทที่ใช้ในการร้องขับกล่อมเด็ก เพื่อให้เด็กหลับง่าย และหลับอย่างเป็นสุข โดยทั่วไปจะรวมเอาบทกล่อมเด็ก บทปลอบเด็ก บทที่เด็กร้องเล่น ร้องล้อเลียนกัน รวมทั้งบทประกอบการละเล่นของเด็กที่ยังคงมีหลงเหลืออยู่ มาใช้ร้องกล่อมเด็กหรือร้องให้เด็กฟัง ทั้งนี้ประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็ก มีดังนี้

1. ช่วยให้เด็กหลับง่ายและหลับอย่างเป็นสุข
2. ช่วยให้เด็กอบอุ่นใจได้ว่าตนไม่ถูกทอดทิ้งในขณะที่นอนหลับ เป็นการตอบสนองทางอารมณ์ตามหลักจิตวิทยา
3. ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางภาษาโดยทางอ้อมในขณะที่เด็กก็ได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับบรรพชาดศึกษา คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ ไปด้วย
4. ช่วยสนองตอบอารมณ์ของผู้ขับร้องในการที่จะได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในชุมชนของตนเอง อันเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ของผู้ขับร้องได้เป็นอย่างดี

สืบพงศ์ ธรรมชาติ (2551 : 28-37) ได้กล่าวเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กว่า ผู้แต่งเพลงกล่อมเด็กก็คือ ผู้ที่มีบทบาทในการเลี้ยงดูและขับกล่อมให้เด็กนอนหลับอันได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา และพี่เลี้ยงนั่นเอง การที่บุคคลเหล่านี้แต่งเพลงกล่อมเด็กออกมาได้เพราะมีแรงบันดาลใจ คือเด็กน้อยที่นอนอยู่ในเปล เนื้อหาของเพลงกล่อมจึงมีความหลากหลาย สำหรับเนื้อหาเพลงกล่อมเด็กภาคใต้แบ่งได้ตามเนื้อหาดังนี้

1. เกี่ยวกับความรัก เป็นเพลงเกี่ยวกับความรักมีทั้งความรักของคนหนุ่มสาว ความรักของพ่อ แม่ และความรักลักษณะอื่น ๆ
2. เกี่ยวกับคติธรรม เป็นเพลงกล่อมเด็กที่ให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังผู้อ่านจำนวนมาก ข้อคิดที่ให้ เป็นข้อคิดที่ทำให้เกิดประโยชน์นำไปปฏิบัติ
3. เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ สิ่งของเครื่องใช้ที่ผู้แต่งนำมาใส่ไว้ในเพลงกล่อมเด็กมักเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
4. เกี่ยวกับการเสียดสีประชดประชัน ผู้แต่งหรือผู้ขับเพลงกล่อมเด็กบางคนต้องการจะว่ากล่าวเสียดสี หรือประชดประชันผู้อื่น ครั้นว่าตรงๆ ก็ไม่ได้ เพราะผลเสียจะเกิดตามมา จึงแต่งหรือร้องเพลงกล่อมเด็กให้มีเนื้อหาเสียดสี
5. เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้มีจำนวนไม่น้อยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ท้องถิ่น เช่น ดิน ฟ้า อากาศ แม่น้ำ ลำคลอง ป่า เขา เป็นต้น
6. เกี่ยวกับสัตว์และพืช ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตทั้งสองอย่างนี้มีประโยชน์ต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิตมาก ไม่ว่าในการนำมาเป็นพาหนะ สิ่งของเครื่องใช้และอาหาร

ในขณะที่ วินัย จันทรพริ้ม (2531 : 33-47) และจำริญ แสงดวงแข (2523 :7-16) ได้จำแนกเนื้อหาเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ออกเป็น 6 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กนอนหลับและหลับสนิท สะท้อนให้เห็นคุณธรรมของชาวภาคใต้ที่มีความผูกพันต่อบุตรหลาน อันเปี่ยมด้วยความรัก ความเมตตา ใ้บุตรหลานมีความสุขและความอบอุ่น

2. เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมด้านการประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่าเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างใกล้ชิด ในฐานะที่เป็นมรดกสังคม เนื้อหาเพลงกล่อมเด็กภาคใต้จึงสะท้อนสภาพสังคมในแง่ความคิดความเป็นอยู่ของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง
3. เนื้อหาเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ เช่น ความรัก ความโกรธ ความหลง และอารมณ์ขัน
4. เนื้อหาเกี่ยวกับการดำรงชีวิต การศึกษา ศาสนา ประเพณี ที่คนในสังคมปฏิบัติหรือแสดงออกเป็นค่านิยมของสังคม
5. เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
6. เนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรมและนิทานท้องถิ่น

2.2 การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก หรือในภาษามลายูมาตรฐาน เรียกว่า “Berendoi” [เบรี เอิน โดย] ในภาษามลายูถิ่นสตูลเรียกว่า “อายน โนย” เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับเด็กของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู ที่ถือปฏิบัติกันเป็นเวลายาวนาน ปัจจุบันประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู สามารถพบเห็นได้ส่วนมากในทุกส่วนของประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เช่น รัฐเปอร์ลิส รัฐเคดาห์ และ รัฐแปรัก ยังคงมีการอนุรักษ์และปฏิบัติประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเป็นประจำในโอกาสพิเศษต่างๆ อาทิ การแสดงเพื่อรับขวัญและขอบคุณพระเจ้าที่ประทานบุตรธิดา(ทารก) การแสดงในโอกาสการโกนจุกเด็กทารกแรกเกิด การแสดงเพื่อกล่อมเด็ก

สารานุกรมเสรีภาษามลายู วิกีพีเดีย (<http://ms.wikipedia.org/wiki/Berendoi> : สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2553) ได้ให้คำจำกัดความของคำ “Berendoi” ว่าเป็นคำกริยาแปลงรูป มาจากรากศัพท์คำนาม “Endoi” หมายถึงเปลที่นิยมใช้ให้เด็กหรือทารกเข้านอน ดังนั้น “Berendoi” หรือการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก หมายถึงกิจกรรมที่แสดงออกมาด้วยการขับร้องในลักษณะที่เป็นรูปแบบพิธีกรรมทางศาสนา โดยมีเนื้อหาบทขับร้องเกี่ยวกับการสั่งสอน การตักเตือนเด็ก ๆ และพ่อแม่ของเด็ก สำหรับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในประเทศมาเลเซีย สันนิษฐานว่าเริ่มมาจากรัฐเปอร์ลิส ประมาณ ค.ศ. 1930 หลังจากนั้นจึงแพร่กระจายไปยังรัฐต่าง ๆ ของประเทศมาเลเซีย

อุปกรณ์หลักที่ใช้ในการจัดแสดงการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก คือเปลสำหรับเด็กหรือทารกที่แขวนไว้ตรงกลางบ้าน น้ำเปล่าหนึ่งเหยือก หอม และพลู สำหรับช่วงเวลาสำหรับการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนี้ ไม่มีการกำหนดช่วงเวลาที่น่านอน สามารถจัดได้ในช่วงเวลากลางวันหรือกลางคืน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของบ้านและญาติพี่น้อง

จำนวนของผู้ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมีมากกว่าหนึ่งคน โดยส่วนใหญ่แล้วมีตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป พิธีการขับร้องจะเริ่มด้วยการกล่าวสรรเสริญท่านศาสดา (Selawat Nabi) แล้วตามด้วยบทขับร้องอื่นๆ เนื้อหาของบทขับร้องมักเกี่ยวกับประวัติของท่านศาสดาและการสรรเสริญบรรดาศาสดาในศาสนาอิสลาม การดักเตือนเด็ก และพ่อแม่ของเด็ก สำหรับจำนวนบทขับร้องที่นำมาขับแสดงนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของงานหรือเจ้าของบ้าน ส่วนการแต่งกายนั้น หากคณะผู้ขับร้องเป็นกลุ่มผู้ชายก็จะนุ่งผ้าโสร่ง สวมเสื้อมลายูและหมวกดำหรือหมวกขาว ในกรณีผู้ขับร้องเป็นกลุ่มผู้หญิงก็มักนิยมแต่งชุดมลายู (ชุดกุหรัง) และสวมผ้าคลุมผม อาจเป็นชุดเหมือนกันทั้งคณะหรือมีสีสันหลากหลายตามความต้องการของผู้แต่ง เนื่องจากการขับร้องกล่อมเด็กเป็นลักษณะของความบันเทิงที่แฝงด้วยสาระ ดังนั้นเนื้อหาของบทขับร้องจึงเน้นไปในทางสั่งสอนและดักเตือน เพื่อให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่

นุริยัน สาและ (2541 : 8-9) ได้กล่าวในงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กของคนไทยมลายู ว่าเพลงกล่อมเด็กไม่ว่าจะเป็นของกลุ่มชาติใดก็ตามน่าจะมีกำเนิดมาจากกลุ่มชนสังคมชาวบ้านที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย มีความผูกพันกับธรรมชาติและการทำมาหากินเลี้ยงดูสมาชิกภายในครอบครัวเป็นสำคัญ เพลงกล่อมเด็กมีทุกชนชั้นวรรณะ แต่อาจมีความแตกต่างอยู่บ้างเล็กน้อย ดังเช่นสังคมไทยและสังคมมลายูมีบทเพลงกล่อมพระบรรทม หรือภาษามลายูเรียกว่า “ลากูอานะราชา บราดู” (Lagu Anak Raja Beradu) ปรากฏอยู่ ความแตกต่างของบทเพลงกล่อมเด็กสามัญชนและบทเพลงกล่อมบรรทมนั้นน่าจะขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

สำหรับบทเพลงกล่อมพระบรรทมของไทยมลายูนั้น สันนิษฐานว่าจะสูญหายไปจากสังคมไทยมลายูพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสังคมชนชั้นศักดินามลายูโบราณเมื่ออาณาจักรปัตตานีสลายไป ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของไทย มีผลให้ผู้ที่สืบเชื้อสายจากราชวงศ์มลายูปัตตานีมีสถานภาพเปลี่ยนแปลงไปเป็นสามัญชนธรรมดา พระราชพิธีต่าง ๆ ค่อย ๆ ถูกยกเลิกไป เพลงกล่อมพระบรรทมน่าจะหายไปด้วย จึงไม่ปรากฏอยู่ถึงปัจจุบัน ร่องรอยที่พอจะศึกษาได้บ้างก็คือ จากหลักฐานทางวรรณกรรมลายลักษณ์มลายูของมาเลเซีย คือ วรรณกรรมบทกลอนชาอ์ บิดาซารี (Syair Bidasari) ซึ่งเป็นวรรณกรรมลายลักษณ์มลายูอันเก่าแก่ที่ไทยมลายูในอดีตชอบอ่านชอบฟังกันมาก และมีบทกล่อมพระบรรทมสอดแทรกอยู่

นอกจากนี้ นุริยัน สาและ (2541 : 11, 54) ยังได้กล่าวอีกว่า ชาวไทยมลายูในอดีตมีบทเพลงกล่อมเด็กของตนด้วย เพื่อใช้ในพิธีกรรมเฉลิมฉลองรับขวัญสมาชิกใหม่ของครอบครัว เรียกว่า “ลาชู นาอโน” หรือเพลงขึ้นอู่ (Lagu naik endoi) ซึ่งกลายเสียงมาจากภาษามลายูมาตรฐานว่า “ลาชู เบิเรินโดย” (Lagu Berendoi) เนื้อหาของเพลงค่อนข้างยาวมักกล่าวถึงการกำเนิดของคน โดยเชื่อมโยงกับหลักความเชื่อทางศาสนาอิสลาม กล่าวถึงพระคุณของบิดามารดาผู้ให้กำเนิดและให้การเลี้ยงดู ตลอดจนแนวทางในการประพฤติตนของผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นลูก บทเพลงกล่อมเด็กประเภทนี้มีลักษณะเป็นเพลงเล่าเรื่อง (Narrative song) และเป็นบทเพลงที่สูญหายไปจากสังคมไทยมลายูไปแล้ว แต่ยังคงมีการสืบทอดปฏิบัติกันอยู่ใน

สังคัมมลาอยู่ในประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้บทเพลงกล่อมเด็กประเภทนี้ มีลักษณะเป็นงานประพันธ์ร้อยกรองประเภท “ชะอิร” ซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบงานประพันธ์ร้อยกรองเก่าแก่ของชาวมลายู เป็นงานประพันธ์ร้อยกรองที่มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องในเชิงนิทานประเภทจักร ๆ วงศ์ ๆ หรือเป็นลักษณะการขอพระเกียรติบุคคลสำคัญ ๆ ในศาสนาอิสลาม ตลอดจนการสั่งสอนศีลธรรม จริยธรรมทั่ว ๆ ไป เป็นที่นิยมอ่านในหมู่ผู้ที่สนใจงานวรรณกรรมหรือนักอักษรศาสตร์ทั่วไป ความนิยมเช่นนี้ยังให้อิทธิพลต่อนักกลอนชาวไทยเชื้อสายมลายู ซึ่งเห็นได้ชัดจากบทเพลงกล่อมเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ที่แต่งโดยใช้ฉันทลักษณ์ รูปแบบ และเนื้อหาตามอย่างกลอนชะอิร ถึงแม้จะมีปรากฏอยู่ไม่มากก็ตาม เนื้อหาหลักจะเป็นการอบรมสั่งสอนบุตรธิดา สรรเสริญท่านนบีมุฮัมมัดและครอบครัวของท่าน และมักจะใช้ขับร้องประกอบพิธีขึ้นอุ ซึ่งให้บรรยากาศที่ค่อนข้างจะขลังเป็นพิธีการ

สำหรับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูที่ปรากฏในจังหวัดสตูลนั้น สภาวัฒนธรรมจังหวัดสตูล (2549 : 9-11) ได้มีการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านศิลปการแสดงของชาวจังหวัดสตูล เรื่องเพลงกล่อมเด็ก จากข้อมูลการศึกษานั้นพบว่าจังหวัดสตูลเป็นจังหวัดภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม บางพื้นที่มีประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพลงกล่อมเด็กที่ปรากฏในจังหวัดสตูลแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เพลงกล่อมเด็กลักษณะทั่วไปที่ปรากฏในภาคใต้ กล่าวคือ เป็นเพลงกล่อมเด็กที่นิยมปฏิบัติกันในหมู่สังคัมชาวพุทธ เนื่องจากผู้ที่นับถือศาสนาพุทธในจังหวัดสตูลส่วนมากมักเป็นชาวพุทธจากหลายจังหวัดใกล้เคียงที่ย้ายมาตั้งรกรากในจังหวัดสตูล เช่น ชาวพุทธจากจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง เป็นต้น ดังนั้นในกลุ่มชนเหล่านี้ก็มีการร้องเพลงกล่อมเด็กในลักษณะเฉพาะติดตัวมาด้วย และมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน

2. เพลงกล่อมเด็กที่ชาวจังหวัดสตูลดั้งเดิมร้องกล่อมเด็กมักเป็นกลุ่มชาวมุสลิมเชื้อสายมลายู ซึ่งเป็นคนมลายูดั้งเดิมสมัยที่จังหวัดสตูลเคยเป็นตำบลหนึ่งของรัฐไทรบุรี (รัฐเคดาห์ในปัจจุบัน) คนกลุ่มนี้จะใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลสำหรับการสื่อสาร ดังนั้นเพลงกล่อมเด็กจึงเป็นภาษามลายูถิ่นสตูลด้วย ปัจจุบันเพลงกล่อมเด็กลักษณะนี้ปรากฏให้เห็นไม่บ่อยนัก

3. เพลงกล่อมเด็กที่ใช้ในพิธีขึ้นเปลรับขวัญทารกแรกเกิด เป็นเพลงกล่อมเด็กที่ประยุกต์ใช้จากชาวมลายูสตูลดั้งเดิม ซึ่งมีทั้งภาษามลายู ภาษาอาหรับ และภาษาไทย เพลงกล่อมเด็กในลักษณะนี้นิยมจัดขึ้นในชุมชนมุสลิม ปัจจุบันยังปรากฏให้เห็นเป็นบางครั้งบางคราว โดยเฉพาะชุมชนมุสลิมตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เพลงกล่อมเด็กที่ใช้ในพิธีขึ้นเปลรับขวัญทารกแรกเกิด ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควนเกิดจากความเชื่อทางสังคม อันเป็นประเพณีสืบต่อกันมาแต่บรรพบุรุษ นิยมจัดขึ้นโดยยึดหลักศาสนาว่า เด็กทารกที่เกิดมาใหม่จะมีการทำพิธีขึ้นเปลรับขวัญเมื่อมีอายุได้ 7 ปี 9 ปี 11 ปี และ 13 ปี ที่ไม่

กำหนด 3 วันเนื่องจากเด็กทารกอายุช่วงนี้สายสะดือยังไม่หลุด จึงไม่มีการทำพิธีใด ๆ ในช่วง 1-3 วัน ประกอบกับผู้เป็นแม่ยังไม่ได้แข็งแรงพอที่จะกระทำการใด ๆ เพลงกล่อมเด็กของตำบลบ้านควน มีเนื้อหา เพลงที่สอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม เรื่องราวศาสนา และสอนให้คนมีความกตัญญูรู้คุณ บทเพลงทุกบทเพลงที่ใช้ร้องกล่อมเด็กเป็นภาษามลายูทั้งสิ้น ขั้นตอนการขึ้นเปลเด็กรับขวัญเด็คนั้น มี ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เจ้าของบ้านเชิญญาติพี่น้องมาตกแต่งและประดับประดาเปลเพื่อให้สวยงาม
2. เชิญผู้นำศาสนาทำพิธีสวดดูอา หรือขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้าและทำการขลิบผมเด็ก
3. ทำพิธีเปิดปาก โดยใช้น้ำผึ้งรวงทาที่ริมฝีปากเด็ก แล้วให้ผู้นำศาสนาที่อาวุโสที่สุดใช้นิ้วแต่น้ำผึ้งรวงแล้วป้ายที่ลิ้นของเด็ก พร้อมกับทำการปิดเปาอย่าให้มีเกทภัยมารบกวน
4. นำเด็กขึ้นนอนในเปลแล้วทำการร้องเพลงกล่อมเด็กโดยคณะนักขับร้องในชุมชน

2.3 ลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

โดยทั่วไปแล้วบทขับร้องเกี่ยวกับการกล่อมเด็กจะมีลักษณะเป็นกลอนชาวบ้าน ไม่มีแบบแผนแน่นอน เพียงแต่มีสัมผัสคล้องจองกันบ้าง ถ้อยคำที่ใช้ในบางครั้งอาจไม่มีความหมาย ลักษณะเพลงกล่อมเด็กนับได้ว่าเป็นลักษณะสากล กล่าวคือบทเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไปนั้นจะไม่มีกำหนดความยาวที่แน่นอน ความยาวของบทเพลงขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่พรรณนาโดยปกติเพลงเหล่านั้นจะแบ่งเป็นวรรคเพื่อให้สะดวกต่อการขับขานและโดยทั่วไปมักจะมีความยาววรรคละ 4 คำ ในการส่งสัมผัสนั้น มักเป็นการสัมผัสเสียงสระหรือเสียงวรรณยุกต์และไม่เคร่งครัดที่จะต้องส่งสัมผัสกันด้วยเสียงตัวสะกดหรือตัวสะกด ดังนั้นลักษณะของบทขับร้องกล่อมเด็กจึงเป็นบทร้อยกรองสั้นๆ มีคำคล้องจองต่อเนื่องกันไป มีฉันทลักษณ์ไม่แน่นอน ใช้คำง่าย ๆ สั้นหรือยาวก็ได้ มีจังหวะในการร้องและทำนองที่เรียบง่าย สนุกสนานจดจำได้ง่าย

สำหรับบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายูนั้นมีลักษณะแตกต่างไปจากบทขับร้องกล่อมเด็กทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายูมีลักษณะคล้ายบทกลอน เรียกว่า “ชะอिर” (Syair) ซึ่งเป็นคำในภาษาอาหรับ หมายถึงบทกลอนที่มีลักษณะเป็นเพลง (Harun Mat Piah, 1989 : 226) บทกลอนลักษณะนี้เข้ามาในสังคมมลายูพร้อมกับการนำศาสนาอิสลามมาเผยแพร่ในโลกมลายู จากการสันนิษฐานของข้อมูลที่ได้จากการค้นพบหินหลักบนหลุมฝังศพในรัฐอาเจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งปรากฏว่ามีข้อความในลักษณะของบทกลอนชะอिर ถูกบันทึกไว้บนหินหลักดังกล่าวในปี ค.ศ. 1830 (อ้างอิงจาก : <http://ms.wikipedia.org/wiki/Syair>)

บทกลอนชะอिरเป็นศิลปะชนิดหนึ่งซึ่งกำเนิดขึ้นจากอิทธิพลของศาสนาอิสลามซึ่งมีอยู่ในสังคมมลายูเท่านั้น ชาวมลายูเริ่มรู้จักบทกลอนชะอिरตั้งแต่ยุคแรกๆ ที่มีการนำศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ใน

โลกมลายูโดยการศึกษาจากคำภีร์ศาสนา ซึ่งมีลักษณะเป็นบทกลอน อาทิ หนังสือ อัล-ลุมอะฮฺ หนังสือ ฟุซุส อัล-ฮาอิม และหนังสือ อัล-อินซาน อัล-กามิล หนังสือเหล่านี้ถูกนำมาเผยแพร่โดยนักพรตอิสลามไปยังเมืองมะละกา

ปัจจุบันบทกลอนชะอิรถูกนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมมลายูอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นวรรณกรรมขนบนิยมของคนมลายู อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบทกลอนชะอิรของชาวมลายูทั้งในอดีตและปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลจากหนังสือที่ประพันธ์ด้วยภาษาอาหรับ แต่ลักษณะบทกลอนชะอิรที่ปรากฏในสังคมมลายูนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งไม่ได้แต่งขึ้นตามต้นทลัษณ์ของบทกลอนอาหรับ เป็นบทกลอนชะอิรที่มีความลงตัวและเหมาะสมสำหรับใช้ในภาษามลายู ทั้งนี้ส่วนสำคัญที่สุดของบทกลอนชะอิรมลายูคือเรื่องราวที่ปรากฏในบทกลอนที่ขับร้องออกมาเป็นเพลง ต้องมีสาระและเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง

2.4 สถานภาพ สถานการณ์ หรือบริบทชุมชน

2.4.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย (ทางชายฝั่งทะเลอันดามัน) คำว่า "สตูล" มาจากภาษามลายูว่า "สโตย" แปลว่ากระทอนซึ่ง เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่ขึ้นอยู่ทุกมุมในท้องที่นี้ โดยชื่อเมือง "นครสโตยมาบังสการา" (Negeri Setoi Mambang Segara) นั้นหมายความว่า *สตูล เมืองแห่งพระสมุทรเทว* ดังนั้น "ตราพระสมุทรเทว" จึงกลายเป็นตราหรือสัญลักษณ์ของจังหวัดมาตราบนานทุกวันนี้

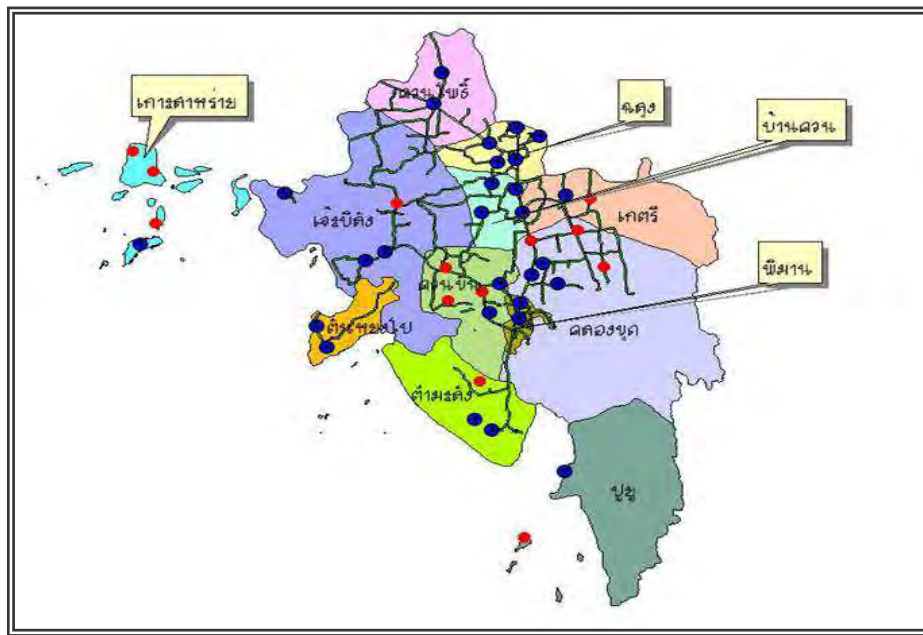
ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น สตูลเป็นเพียงตำบลหนึ่งในเขตเมืองไทรบุรี ประวัติความเป็นมาของเมืองสตูลจึงเกี่ยวข้องกับไทรบุรี ดังปรากฏในพระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่า "ตามเนื้อความที่ปรากฏดังกล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นว่าในเวลา นั้น พวกเมืองไทรเห็นจะแยกกันเป็นสองพวกคือ พวกเจ้าพระยาไทรปะแงรันพวกหนึ่ง และพระยาอภัยนุราชจะนบโน้มฝากตัวกับเมืองนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะเมื่อพระยาอภัยนุราชได้มาเป็นผู้ว่าราชการเมืองสตูล ซึ่งเขตแดนติดต่อกับนครศรีธรรมราชมากกว่าเมืองไทร แต่พระยาอภัยนุราชว่าราชการเมืองสตูลได้สองปีก็ถึงแก่อนิจกรรม ผู้ใดจะได้ว่าราชการเมืองสตูลต่อมาในชั้นนั้นหาพบจดหมายเหตุไม่ แต่พิเคราะห์ความตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง เข้าใจว่าเชื้อพระวงศ์ของพระอภัยนุราช (ปัสณุ) คงจะได้ว่าราชการเมืองสตูล และฟังบังคับบัญชาสนิทสนมกับเมืองนครศรีธรรมราชอย่างครั้งพระยาอภัยนุราช หรือยิ่งกว่านั้น"

เรื่องเกี่ยวกับเมืองสตูลนั้นยังปรากฏในหนังสือพงสาวดารเมืองสงขลา แต่ข้อความที่ปรากฏบางตอนเกี่ยวกับชื่อผู้ว่าราชการเมืองสตูล ไม่ตรงกับในพระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ประวัติเกี่ยวกับเมืองสตูลในการจัดรูปแบบการปกครองเมืองตาม

ระบอบมณฑลเทศาภิบาลกล่าวไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาไทรบุรีรามภักดี เจ้าพระยาไทรบุรี (อับดุลฮามิด) เป็นข้าราชการเทศาภิบาลมณฑลไทรบุรี โดยเมืองสตูลได้แยกออกจากไทรบุรีอย่างเด็ดขาดตามหนังสือสัญญาไทยกับอังกฤษ เรื่องการปักปันดินแดนระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมลายู ซึ่งลงนามกันที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 10 มีนาคม ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2452) จากหนังสือสัญญานี้ยังส่งผลให้เมืองไทรบุรีและเมืองปะลิสตกเป็นของอังกฤษ ส่วนเมืองสตูลยังคงเป็นของไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมืองสตูลก็มีฐานะยกเป็นจังหวัดหนึ่งในราชอาณาจักรไทยสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทยทางชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตกอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 6 องศา 4 ลิปดา และ 7 องศา 2 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 5 ลิปดา และ 100 องศา 3 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถยนต์ 973 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,807.522 ตารางกิโลเมตร หรือเท่ากับ 1,754,701 ไร่ พื้นที่ส่วนที่เป็นเกาะประมาณ 105 เกาะ มีชายฝั่งทะเลยาว 144.80 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ 1) ทิศเหนือติดอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียนจังหวัดตรัง 2) ทิศตะวันออกติดอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และรัฐปะลิส ประเทศมาเลเซีย 3) ทิศใต้ ติดรัฐปะลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย และ 4) ทิศตะวันตก ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย สภาพพื้นที่บนบกมีเทือกเขาบรรทัดและสันกาลาคีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศมาเลเซีย

ภูมิประเทศของจังหวัดสตูลในภาพรวม ได้แก่ ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสูง โดยมีเทือกเขาสำคัญ ๆ คือ ภูเขาสันกาลาคีรี พื้นที่ค่อยๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านตะวันตก และทิศใต้มีที่ราบแคบๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นป่าชายเลน น้ำเค็มขึ้นถึง มีป่าเสมหรือป่าโกงกางอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่มีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลผ่านซึ่งเกิดจากภูเขาโดยรอบ พื้นที่ทางตอนเหนือ และทิศตะวันออกของจังหวัด ประกอบด้วยภูเขามากมายสลับซับซ้อน โดยมีทิวเขานครศรีธรรมราชแบ่งเขตจังหวัด สตูลกับจังหวัดสงขลา และทิวเขาสันกาลาคีรีแบ่งเขตประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย นอกจากนั้น ยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจัดกระจายในตอนล่างและชายฝั่งตะวันตก ภูเขาที่สำคัญได้แก่ เขาจีน เขาบารัง เขาหัวกาหมิง เขาใหญ่ เขาทะน่าน เขาควนกาหลง และเขาโต๊ะพญาวัง

แผนที่ตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง

ส่วนลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดสตูล ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดจากประเทศจีนลงมาปกคลุม ประเทศไทย และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มี 2 ฤดู ได้แก่ฤดูฝน ช่วงระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม และฝนตกชุกในระหว่างเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน ฤดูร้อนมีเพียง 4 เดือน คือ เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน จังหวัดสตูล มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.82 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.00 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 36.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552 และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 19.8 องศาเซลเซียส วันที่ 11 มกราคม 2552 ปริมาณฝนตกมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 115.0 มิลลิเมตร วันที่ 22 สิงหาคม 2552

รูปแบบการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดินของจังหวัดสตูลมี 3 รูปแบบ คือ 1) การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน 50 หน่วยงาน 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครอง และการบริหารราชการออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัดประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 32 หน่วยงาน และระดับอำเภอประกอบด้วย 7 อำเภอ 36 ตำบล 279 หมู่บ้าน 3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 6 เทศบาลตำบล และ 34 องค์การบริหารส่วนตำบล

ในด้านการปกครองนั้นจังหวัดสตูล แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น 7 อำเภอ 36 ตำบล 279 หมู่บ้าน 7 เทศบาล (1 เทศบาลเมือง 6 เทศบาลตำบล) และมี 34 องค์การบริหารส่วนตำบล.

ตารางที่ 2.1 : แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดสตูล

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	สภาตำบล
1. อำเภอเมือง	12	70	1	3	10	-
2. อำเภอกวนโดน	4	31	-	1	4	-
3. อำเภอกวนกาหลง	3	32	-	-	3	-
4. อำเภอทุ่งหว้า	5	35	-	1	5	-
5. อำเภอละงู	6	61	-	1	6	-
6. อำเภอท่าแพ	4	31	-	-	4	-
7. อำเภอมะนัง	2	19	-	-	2	-
รวม	36	279	1	6	34	-

ที่มา : http://www.satunpao.go.th/general_data/?page=2&g=1

ปัจจุบันจังหวัดสตูล ได้แบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ออกเป็น 2 เขต แต่ละเขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน โดยมีพื้นที่ในแต่ละเขต คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองสตูล, อำเภอกวนโดน, และกวนกาหลง (เฉพาะตำบลทุ่งนุ้ย) และเขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วยอำเภอละงู, อำเภอทุ่งหว้า, อำเภอท่าแพ อำเภอกวนกาหลง (ยกเว้นตำบลทุ่งนุ้ย) และอำเภอมะนัง จังหวัดสตูลมีสมาชิกวุฒิสภา 1 คน

จังหวัดสตูล มีประชากร ณ วันที่ 30 กันยายน 2553 รวมทั้งสิ้น 296,002 คน ชาย 147,729 คน หญิง 148,273 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองสตูล อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุด คือ อำเภอละงู 208.09 คน/ตร.กม. รองลงมาได้แก่ อำเภอท่าแพ 136.11 คน/ตร.กม. อำเภอเมืองสตูล 121.98 คน/ตร.กม. ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 74.10 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 25.81 และนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.09 มีศาสนสถานจำนวนทั้งสิ้น 261 แห่ง ประกอบด้วย มัสยิดจำนวน 218 แห่ง และวัด จำนวน 37 แห่ง สำหรับอาชีพสำคัญของประชากรในจังหวัดสตูล ได้แก่ การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย ยางพารา ข้าววนาปี ปาล์มน้ำมัน และการทำสวนผลไม้ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินกิจกรรมด้านการประมงหลายกิจกรรม ทั้งด้านการจับสัตว์น้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประชากรของจังหวัดสตูลยังสามารถแยกเป็นรายอำเภอได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 : จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร ปี 2552 ณ วันที่ 30 กันยายน 2553

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน หลังคาเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
เมืองสตูล	881.01	31,956	53,303	54,116	107,469
ละงู	324.00	18,632	33,922	33,583	67,422
ควนกาหลง	369.00	9,468	16,019	15,708	31,727
ท่าแพ	197.25	7,001	13,399	13,450	26,849
ควนโดน	199.03	6,118	11,996	12,069	24,065
ทุ่งหว้า	672.68	6,294	11,152	11,132	22,284
มะนัง	227.29	4,813	8,360	7,826	16,186
รวมทั้งจังหวัด	2,870.26	84,291	147,729	148,273	296,002

ที่มา : http://www.satunpao.go.th/general_data/?page=2&g=7

จังหวัดสตูล มีสถานศึกษาในระบบโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 221 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 175 แห่ง ครู/อาจารย์ 2,342 คน พนักงานราชการ 232 คน วิทยากรสอนศาสนา 32 คน นักเรียน/นักศึกษา 43,186 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน 35 แห่ง ครู/อาจารย์ 506 คน (ครูอัตราจ้าง) นักเรียน/นักศึกษา 15,016 คน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสตูล (สนง.กศน.จ.สต. เป็นสถานที่ศึกษาในราชการส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานที่จะต้องดูแลและเป็นหน่วยปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์บริการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 7 อำเภอ (ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสตูล)

อย่างไรก็ตาม นอกจากสภาพทั่วไปทางด้านโครงสร้างพื้นฐานดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น พบว่าประชาชนในจังหวัดสตูลยังให้ความสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งได้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และสามารถพบเห็นได้ในบางพื้นที่ของจังหวัด ได้แก่ งานแข่งขันว่าประเพณีจังหวัดสตูล พิธีนักษะหรือพิธีกินเหนียว (พิธีการสมรส) งานเทศกาลถือศีลกินเจ งานเมาลิด (งานรำลึกวันประสูติของศาสดามูฮัมหมัด) งานประเพณีลอยเรือของชาวเลเกาะหลีเป๊ะ พิธีเข้าสู่น้ำ พิธีถือศีลอด (ถือบวช) และวันร่ายอบวชและร่ายอ้ายยี่

นอกจากนี้ ในการศึกษาชุมชนเป้าหมาย คือชุมชนตำบลบ้านควน คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ สภาพชุมชน และสภาพการดำรงประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

2.4.2 สภาพทั่วไปของพื้นที่การศึกษาตำบลบ้านควน

บ้านควน เดิมชื่อ กำปงชะวะ เป็นภาษามลายู ซึ่งแปลว่า บ้านควน ลักษณะภูมิศาสตร์เป็นที่เนินสูง หรือควนต่ำ ตั้งอยู่ในชุมชนหมู่ที่ 5 ในปัจจุบันซึ่งเป็นหมู่บ้านเดียวที่อยู่บนเนินสูง ชื่อบ้านควนนี้มีที่มา เนื่องจากในอดีตกำนันคนแรกของตำบลนี้อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 ดังนั้นเมื่อมีการจัดตั้งตำบลและชื่อตำบล กำนันจึงตั้งชื่อตามลักษณะของพื้นที่หมู่ที่ 5 ซึ่งมีลักษณะเป็นเนินสูง และเรียกเป็นภาษามลายูว่า “กำปงชะวะ” และต่อมาได้เปลี่ยนจากภาษามลายูเป็นภาษาไทยว่า “บ้านควน” จนปัจจุบัน

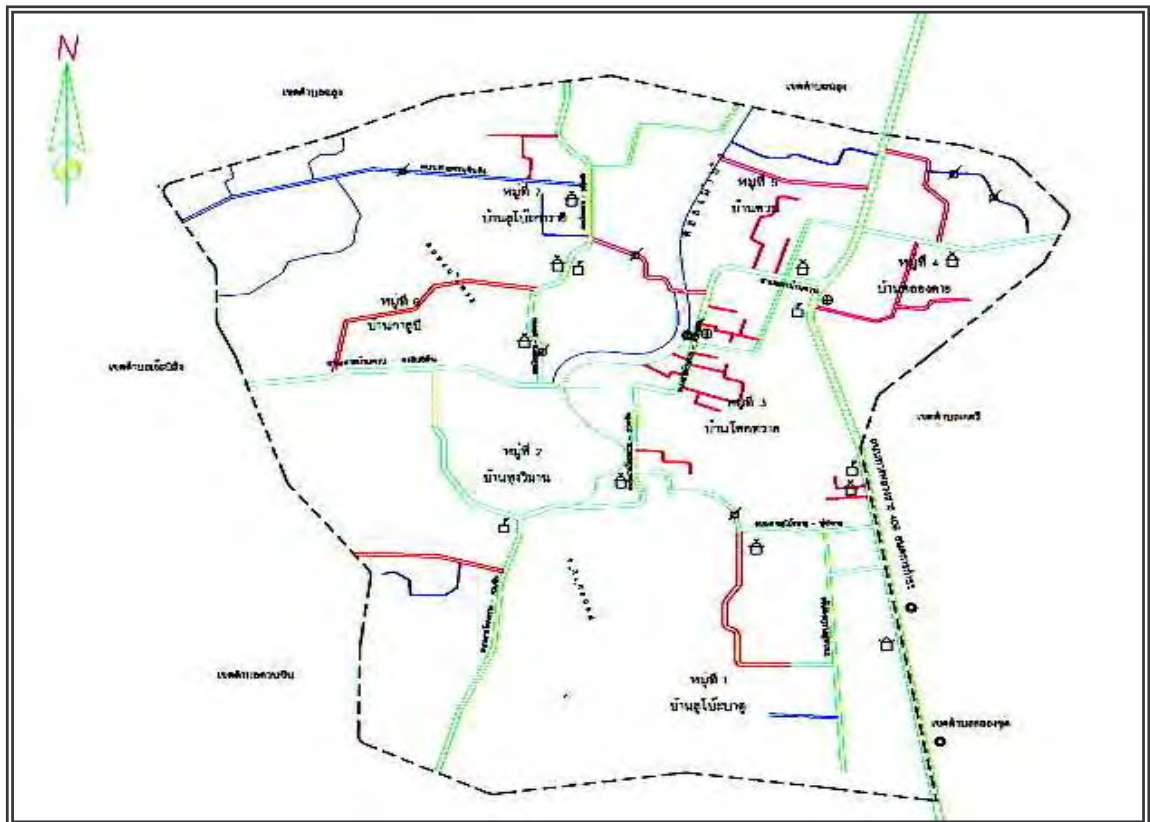
ตำบลบ้านมีชุมชนต่าง ๆ ทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ซึ่งในอดีตนั้นทุกชุมชนมีชื่อเรียกเป็นมลายู แต่ปัจจุบันมีบางชุมชนถูกเปลี่ยนเป็นชื่อภาษาไทยไปบ้างแล้ว ได้แก่ ชุมชนหมู่ที่ 2 เดิมเรียกว่า บ้าน “ปาดังโตะอาโกบ” เปลี่ยนเป็น “บ้านทุ่งวิมาน” หมู่ที่ 3 เดิมเรียกว่า บ้าน “บะโฮรปาเซียว” เปลี่ยนเป็น “บ้านโคกทราย” หมู่ที่ 4 เดิมเรียกว่า บ้าน “สุไหงมาตี” ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “บ้านคลองตาย” และหมู่ที่ 5 เดิมเรียก “กำปงชะวะ” ปัจจุบันเรียกว่า “บ้านควน” ส่วนชุมชนที่ยังคงเรียกชื่อเป็นภาษามลายูจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ หมู่ที่ 1 เรียกว่า บ้าน “ลูโป๊ะบาตู” (หมายถึง ปลักหิน) หมู่ที่ 6 เรียกว่า บ้าน “กาลูปี” (หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง) และหมู่ที่ 7 เรียกว่า บ้าน “ลูโป๊ะการะฮิ” (หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง)

ย้อนหลังไปในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 บ้านควนเป็นหมู่บ้านหนึ่งขึ้นอยู่กับตำบลมาบัง อำเภอมำบังนังฆรา (ปัจจุบันตำบลพิมาน อำเภอเมือง) เคยมีวัฒนธรรมพราหมณ์หรือฮินดูที่อาณาจักรศรีวิชัยปลูกฝังไว้ในวิถีชีวิตของผู้คนบริเวณนั้น และค่อยจางลงเมื่อศาสนาอิสลามถูกนำมาเผยแพร่เข้ามาแทนที่ แต่ยังมีประเพณี พิธีกรรมตลอดถึงความเชื่อถือตามลัทธิพราหมณ์หลงเหลืออยู่บ้าง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2471 ได้มีการเปิดปอเนาะ (โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม) แห่งแรกที่บ้านควนนับเป็นปอเนาะแห่งแรกของจังหวัดสตูล โดยท่านฮัจญ์หมัดวีเกรา นาปาเลน เป็นตะครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม ได้มีผู้สนใจการเรียนการสอนวิชาดังกล่าวมากมายทั้งในและต่างจังหวัดหลังไหลเข้ามาเพื่อหาวิชาความรู้ ทำให้บ้านควนยุคนั้นมีชื่อเสียงโด่งดังทั่วทุกสารทิศ

หลังจากนั้นมา บ้านควน มีขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกัน กล่าวคือประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ เน้นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม ภาษาที่พูดใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงคล้ายภาษามลายูทางตอนเหนือของปะเทศมาเลเซียผสมผสานภาษาไทยบ้าง เป็นที่น่าสนใจแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในความเป็นอยู่ของชาวบ้านควนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะท่านพระยาภูมินารักษ์ดี เจ้าเมืองสตูล ได้นำขบวนช้างออกตรวจราชการเป็นประจำ จนกระทั่งสมรสกับสาวชาวบ้านควน และหลานของบุรีรักษ์ เจ้าเมืองสตูล ทั้งสองท่านได้สมรสกับสาวชาวบ้านควนเช่นกัน บ้านที่อยู่อาศัยของชาวบ้านควนในอดีตที่ยัง

ในปี พ.ศ. 2475 ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ได้แยกบ้านควนออกเป็น “ตำบล” ดังกล่าวไว้ข้างต้น ปัจจุบันตำบลบ้านควนมีเนื้อที่ 44.73 ตารางกิโลเมตร หรือ 27,956 ไร่ มี 7 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,923 คน แยกเป็นชาย 4,824 คน หญิง 5,099 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 222 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวน 2,193 ครัวเรือน อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศมีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อดำบลนงู ทิศใต้ติดต่อดำบลคลองขุด ทิศตะวันออกติดต่อดำบลเกตรี และทิศตะวันตกติดต่อดำบลควนขันและตำบลเจ๊ะบิลัง

หน่วยธุรกิจในเขตตำบลบ้านควน ประกอบด้วย ปิมน้ำมัน 3 แห่ง โรงสี 8 แห่ง ตลาดนัด 4 แห่ง
สหกรณ์รวมควนยางแผ่น 1 แห่ง ร้านค้าต่าง ๆ 65 แห่ง

22

ในตำบลบ้านควนมีสถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน 2 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา (เอกชนสอนศาสนาอิสลาม) 1 แห่ง โรงเรียนตาดีกา 10 แห่ง และโรงเรียนปอเนาะ 3 แห่ง มีศาสนสถานซึ่งประกอบด้วย สำนักสงฆ์ 1 แห่ง มัสยิด 5 แห่ง มัสยิด 10 แห่ง สุสาน 4 แห่ง หน่วยงานที่ให้บริการทางด้านสาธารณสุข คือ สถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง นอกจากนี้ในตำบลบ้านควนยังมีแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ลำคลอง 2 แห่ง ลำห้วย 2 แห่ง และประปาหมู่บ้าน 3 แห่ง

ส่วนที่ 3

กระบวนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะ และความต้องการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของคนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควน และชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในตำบลอื่น ๆ ในจังหวัดสตูล อีกทั้งเป็นการวิจัยเพื่อรวบรวมและศึกษาลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พร้อมแปลความหมายเป็นภาษาไทย และเป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ทั้งนี้ ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จึงได้ดำเนินการตามกระบวนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1 กระบวนการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบกระบวนการดำเนินงานวิจัย เป็น 4 ส่วน ได้แก่ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบเครื่องมือวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสตูล ซึ่งใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลเป็นภาษาแม่ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านควน ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลปูยู และ ตำบลตันหยงโป กลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ได้โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ตำบลละ 20 คน ยกเว้นตำบลบ้านควนซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ทั้งนี้ เนื่องจากตำบลบ้านควนเป็นตำบลที่มีขนาดใหญ่มีประชากรจำนวนมาก และเป็นพื้นที่กรณีศึกษาสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 อีกด้วย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สอง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงในตำบลบ้านควน จำนวน 30 คน ประกอบด้วยปราชญ์ชาวบ้าน ผู้มีความรู้ในการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง

สนใจในการเข้าร่วมขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

3.1.2 เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยตนเอง และเป็นการวิจัยภาคสนามเพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ดังนั้นกระบวนการดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมการฝึกฝนการขับร้องและการแสดงในโอกาสต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีดังกล่าว และอีกส่วนหนึ่งเป็นกิจกรรมลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูล ในการเก็บข้อมูลจากการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. การสัมภาษณ์และสำรวจจากแบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ การรับรู้ ทักษะ และความต้องการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ทั้งที่เป็นต้นฉบับเอกสารที่มีการจดบันทึกมาก่อนแล้ว และการจดบันทึกด้วยลายลักษณ์อักษรและการบันทึกเสียงโดยคณะผู้วิจัยจากการบอกเล่าและการขับร้องของปราชญ์หรือผู้รู้
3. การประชุม โดยเป็นการประชุมร่วมระหว่างคณะผู้วิจัยกับตัวแทนชุมชน เพื่อแสวงหาความร่วมมือกันในการหาแนวทางการดำเนินกิจกรรมและข้อสรุปของกิจกรรมทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้
4. การฝึกและสาธิตการขับร้องประสานเสียงบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะเนื้อเพลง และแสดงสาธิตการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อเป็นการบันทึกภาพและเสียงในรูปแบบวีซีดี

3.1.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยนี้มีเป้าหมายสำคัญในการหาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล นอกจากการสำรวจสถานการณ์โดยใช้แบบสอบถามแล้ว การเก็บรวบรวมข้อมูลบทขับร้องแล้วนำมาวิเคราะห์ลักษณะเนื้อเพลงและจัดทำเป็นสื่อเผยแพร่ ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีดังกล่าวได้อีกด้วย ซึ่งในการวิจัยนี้มีกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล 2) ขั้นศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก รายละเอียดแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

3.1.3.1 ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการสร้างความร่วมมือจากชุมชน ศึกษาเรียนรู้ชุมชน และรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. **เตรียมนักวิจัยชุมชนและพื้นที่วิจัย** เพื่อให้การอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและได้รับยอมรับจากชุมชน ในการเริ่มต้นการวิจัยจึงจำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน โดยการแสวงหานักวิจัยชุมชนและเตรียมพื้นที่วิจัย คือ การสร้างความพร้อมและการยอมรับของชุมชนเพื่อการขับเคลื่อนการวิจัยสู่ความสำเร็จ

กิจกรรมหลักที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ การประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อเตรียมการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นทางการ การติดต่อประสานงานกับตัวแทนชุมชน และการจัดประชุมร่วมกับชุมชน

2. **ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่เป้าหมาย**เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ได้แก่ ลักษณะ รูปแบบ เนื้อหาและรายละเอียดของบทขับร้องที่ใช้ในประเพณีเกี่ยวกับเด็ก และเพลงกล่อมเด็ก ตลอดจนจำนวนปราชญ์ หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูล

3. **ศึกษางานวิจัยและผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง** ทั้งในประเทศและประเทศใกล้เคียง เพื่อค้นหาความเกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรมผ่านวรรณกรรม และเพื่อการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของบทเพลงที่ขับร้อง รวมถึงการวิเคราะห์คุณค่า ประโยชน์และแนวทางการอนุรักษ์ของประเพณีดังกล่าว

4. **ออกแบบสอบถาม**เกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะคิด และความต้องการของชุมชนในการอนุรักษ์เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยจำนวนแบบสอบถามแบ่งตามพื้นที่เป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านควน พื้นที่หลักซึ่งยังคงมีประเพณี จำนวน 100 ชุด
- 2) กลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นชุมชนมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วย 5 ตำบล คือ ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลพิมาน และตำบลปยู ตำบลละ 20 ชุด รวมเป็น 100 ชุด และนอกจากนี้ยังออกแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มปราชญ์หรือผู้ขับร้องในพื้นที่อีกจำนวน 30 ชุด

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา ประกอบด้วยสามส่วนด้วยกัน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้และทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นในการรับรู้และทักษะคิดของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

5. **ลงพื้นที่เก็บข้อมูล** โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ การรับรู้ และความต้องการของชุมชนในการอนุรักษ์เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อาศัยอยู่ในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในตำบลบ้านควนอำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 100 คน และกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดสตูลอีก 5 ตำบล จำนวน 100 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในด้านเนื้อหา การสื่อความหมาย ท่วงทำนองและสัมผัส (รูปแบบ) ของบทขับร้อง โดยสอบถามจากผู้ที่เคยมีประสบการณ์การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในตำบลบ้านควน จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน

ข้อมูลที่เป็นบทขับร้องที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะทำการบันทึกด้วยเทปเสียง หรือเทปบันทึกภาพเคลื่อนไหว และจดบันทึกด้วยภาษามลายูอักษรโรมันหรืออักษรยาวี

6. **ตรวจสอบข้อมูล** ที่ได้จากแบบสอบถามให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานของระดับความคิดเห็น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ตลอดจนสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริง และความต้องการเกี่ยวกับประเพณีนี้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

7. **วิเคราะห์และสังเคราะห์** เนื้อหาของบทขับร้อง และรูปแบบของบทขับร้อง พร้อมแปลความหมายเป็นภาษาไทย และจัดเรียงประเภทตามลักษณะของเนื้อหา

8. **ตรวจสอบข้อมูล** โดยการส่งเอกสารข้อมูลที่เป็นเนื้อหาบทขับร้องและความหมายภาษาไทย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหาเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป

1.9 **ประชุมคณะผู้วิจัย** เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.3.2. **ขั้นศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก**

ขั้นศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เป็นขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการที่สามารถนำประเพณีดังกล่าวให้ชุมชนและสังคมทั่วไปได้รับรู้และตระหนักถึงคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งเพื่อให้ชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติจริงและเป็น

วิทยทานแก่เยาวชนรุ่นหลังได้สืบสานประเพณีอันดีงามของชุมชนนี้ต่อไป ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดการแสดงในชุมชนตำบลบ้านควนและตำบลใกล้เคียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นสาธิตและแสดงการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กให้ชุมชนได้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าอันดีงามที่ปรากฏในบทขับร้อง โดยจัดการแสดงในโอกาสต่าง ๆ เช่น พิธีโกนผม งานเมอลิดชุมชน งานกุศล เป็นต้น

2. นำข้อมูลบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ได้จากการเรียบเรียงทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการอนุรักษ์ โดยวิธีการดังนี้

1) บันทึกเสียงและภาพการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในรูปแบบ VCD เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนและหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจ

2) จัดพิมพ์เอกสารความรู้และบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อเผยแพร่ควบคู่กับ VCD โดยบทขับร้องที่พิมพ์นั้นใช้ระบบเขียนอักษรยาวีและอักษรโรมันด้วยหลักการสะกดคำภาษามลายูมาตรฐาน พร้อมถอดความหมายเป็นภาษาไทย

3. จัดทำเอกสารรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อเผยแพร่สู่วงวิชาการและสาธารณชนทั่วไป

4. นำเสนอผลงานวิจัยในเวทีชุมชน (ร่วมกับหน่วยงานวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูลประเพณีขับร้องดังกล่าวไปสู่แวดวงอื่น)

3.2 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายรายละเอียดทุกกระบวนการของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ตามแผนการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 : ประชุมวางแผนการดำเนินงานและสรุปการดำเนินงานในแต่ละเดือน

วิธีดำเนินกิจกรรม : การประชุมวางแผนและสรุปการดำเนินงานในแต่ละเดือนมีวิธีการดำเนินกิจกรรมแยกเป็นรายเดือน ดังนี้

- การประชุมเดือนที่ 1 คือ วันที่ 29 พฤษภาคม 2553 เป็นการประชุมเพื่อชี้แจงผลการอนุมัติโครงการ และขอบข่ายกิจกรรมงานวิจัยที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 1 ปี ในช่วงสุดท้ายของการประชุมได้มีการวางแผนดำเนินกิจกรรมศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชน จ. สตูล และสำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ จ. สงขลา

- การประชุมเดือนที่ 2 คือ วันที่ 19 มิถุนายน 2553 เป็นการประชุมเพื่อวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูลเอกสารที่ได้จากการไปศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 แห่ง พร้อมทั้งให้ทุกคนกลับไป

จัดการข้อมูลตามประเด็นหัวข้อที่รับมอบหมาย นอกจากนี้ ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนจำนวนปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล โดยให้แต่ละคนรับผิดชอบหาข้อมูลดังกล่าวและรวบรวมส่งรายงานในเดือนถัดไป

- การประชุมเดือนที่ 3 คือ วันที่ 31 กรกฎาคม 2553 วาระแรกของการประชุมเป็นการพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยให้แต่ละคนชี้แจงข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ไปศึกษา เช่น จำนวนปราชญ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สถานการณ์ของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ถือปฏิบัติกันในอดีตและปัจจุบัน ลักษณะของเพลงหรือบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมดังกล่าว

- การประชุมเดือนที่ 4 คือ วันที่ 28 สิงหาคม 2553 เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาออกแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยก่อนที่จะร่วมกันพิจารณารายละเอียดรูปแบบของแบบสอบถามนั้น หัวหน้าโครงการได้ทำแบบร่างของแบบสอบถามมานำเสนอในที่ประชุมเพื่อเป็นแนวทางให้คณะผู้วิจัยได้ร่วมพิจารณา ที่ประชุมได้ร่วมกันหารือและพิจารณาประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับประเพณีดังกล่าว ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไป ส่วนที่เป็นการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ส่วนที่เป็นแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นอื่นๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

- การประชุมเดือนที่ 5 คือ วันที่ 25 กันยายน 2553 เป็นการประชุมสรุปผลจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยที่ประชุมให้แต่ละคนรวบรวมแบบสอบถามตามเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบให้ครบจำนวนที่ได้มอบหมายไว้ หลังจากนั้นให้แต่ละคนสรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะมีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและส่งให้หัวหน้าโครงการเพื่อนำไปเขียนเป็นรายงานความก้าวหน้า

- การประชุมเดือนที่ 6 คือ วันที่ 30 ตุลาคม 2553 เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาและสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for window หลังจากนั้นที่ประชุมได้ชี้แจงแผนการดำเนินงานขั้นตอนต่อไป ซึ่งคณะผู้วิจัยทุกคนจะต้องลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมโดยเฉพาะบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และสำรวจว่ามีพื้นที่ใดบ้างที่ยังมีการปฏิบัติประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อให้คณะผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมและสังเกตการณ์ในช่วงสุดท้ายของการประชุม มีการวางแผนการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อกำหนดวันเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดประชุมตัวแทนกลุ่มผู้ขับร้องสำหรับเตรียมความพร้อมในการบันทึกภาพและเสียงที่จะมีขึ้นในกิจกรรมครั้งต่อไป

- การประชุมเดือนที่ 7 คือ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2554 เป็นการประชุมเพื่อสรุปการดำเนินงานกิจกรรมที่ผ่านมาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for window ในการประชุมครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้แบ่งภาระงานให้ทุกคนไปดูผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอีกครั้งแล้วให้ทุกคน

ช่วยกันสังเคราะห์ข้อมูลและอธิบายสถานการณ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กจากที่ได้ไปสัมผัสกับชุมชนในคราวที่ไปเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ในที่ประชุมยังได้ช่วยกันพิจารณากำหนดวัน เวลา สถานที่ และรูปแบบสำหรับจัดกิจกรรมบันทึกภาพและเสียงการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งได้มติว่า จะจัดการประชุมกลุ่มผู้ขับร้องเพื่อทำการฝึกซ้อมก่อนมีการบันทึกภาพและเสียงในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 และการบันทึกภาพและเสียงจะจัดขึ้นในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2553 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน

- การประชุมเดือนที่ 8 คือ วันที่ 4 มีนาคม 2554 เป็นการประชุมรายงานการดำเนินกิจกรรมในรอบเดือนที่ 7 ได้แก่การประชุมกลุ่มผู้ขับร้องและการบันทึกภาพและเสียงการขับร้อง สำหรับการประชุมในครั้งนี้ที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารความรู้เพื่อใช้ประกอบแผ่นดีวีดีสาธิตการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

- การประชุมเดือนที่ 9 คือ วันที่ 3 เมษายน 2554 เป็นการประชุมเพื่อสรุปแผนการจัดพิมพ์เอกสารความรู้ โดยเอกสารดังกล่าวได้กำหนดจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเล็ก จำนวน 100 เล่ม ในเอกสารจะประกอบด้วยสาระทั่วไปเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เนื้อหาบทขับร้องภาษามลายูที่เขียนด้วยอักษรยาวี อักษรรูมี อักษรภาษาไทย และอธิบายความหมายในภาษาไทย ในการประชุมครั้งนี้หัวหน้าโครงการได้ชี้แจงผลการดำเนินงานและข้อมูลการวิจัยทั้งหมดเพื่อจะเอามาทำเป็นรายงานการวิจัยในลำดับต่อไป

- การประชุมเดือนที่ 10 คือ วันที่ 7 พฤษภาคม 2554 เป็นการประชุมสรุปแผนการดำเนินงานของเดือนที่ผ่านมา และวางแผนการจัดเวทีเพื่อนำเสนอผลการดำเนินโครงการต่อชุมชน โดยที่ประชุมมีมติจะจัดเวทีชุมชนในวันที่ 19 มีนาคม 2554 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน โดยจะเชิญชาวบ้านประมาณ 50 คน และสุดท้ายได้มอบหมายงานให้คณะผู้วิจัยทุกท่านไปเตรียมงานและติดต่อประสานงานกับชาวบ้าน

- การประชุมเดือนที่ 11 คือ วันที่ 5 มิถุนายน 2554 เป็นการประชุมเตรียมความพร้อมการจัดเวทีเพื่อนำเสนอผลการดำเนินโครงการ อีกทั้งเป็นการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและสรุปการเงิน

- การประชุมเดือนที่ 12 คือ วันที่ 2 กรกฎาคม 2554 เป็นการประชุมเพื่อตรวจสอบรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และรายงานการการเงินครั้งสุดท้ายก่อนส่งให้พี่เลี้ยงคณะผู้วิจัยและแหล่งทุนสนับสนุนโครงการนี้ในลำดับต่อไป การประชุมในวันนี้ ถือว่าเป็นกิจกรรมสุดท้ายของการทำโครงการวิจัยการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : จากการจัดประชุมประจำเดือนทำให้คณะผู้วิจัยได้เรียนรู้และประสบการณ์การทำงานมากมาย อาทิ รู้จักการวางแผนและระบบการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้อุปสรรคและปัญหาของการทำวิจัย การออกแบบเครื่องมือวิจัยในลักษณะของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เทคนิคการ

เข้าชุมชนและการหาชาวบ้านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ตลอดจนได้ผลการดำเนินโครงการในรูปของสื่อเอกสารความรู้และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลสู่สังคมต่อไป

กิจกรรมที่ 2 : ศึกษาเอกสารเบื้องต้นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

วิธีดำเนินการกิจกรรม : หลังจากมีการประชุมประจำเดือนเพื่อมอบหมายงานให้ไปศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ข้องกับประเด็นที่ต้องการแล้ว คณะผู้วิจัยจึงได้นัดหมายวันเวลาเพื่อไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ณ ห้องสมุดประชาชน อ.เมือง จ.สตูล และห้องสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการมากที่สุด คณะผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นให้แต่ละคนไปค้นคว้า ดังนี้

- ประเพณีเกี่ยวกับเด็ก
- การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายู
- รูปแบบการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายู

เมื่อแต่ละคนได้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการแล้ว จึงนำกลับมาจัดการข้อมูลและรวบรวมข้อมูลอีกครั้งเพื่อดำเนินการจัดพิมพ์ตามรูปแบบส่วนที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลที่ได้จากการดำเนินการกิจกรรม : คณะผู้วิจัยได้รูปแบบการทำรายงานวิจัยและได้ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมดำเนินงานขั้นต่อไป ทั้งยังมีความรู้ ความเข้าใจและได้ข้อสรุปในการดำเนินการวิจัย พร้อมมอบหมายงานเอกสารให้แต่ละคนได้นำกลับดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 3 : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กตลอดจนจำนวนปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูสตูล

วิธีดำเนินการกิจกรรม : ก่อนลงพื้นที่คณะผู้วิจัยได้นัดหมายวันเวลาที่เหมาะสม คือวันที่ 27 มิถุนายน 2553 วันที่ 4 และ 11 กรกฎาคม 2553 หลังจากนั้นจึงได้แบ่งพื้นที่เป้าหมายทั้ง 6 ตำบลเพื่อให้แต่ละคนไปศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยกำหนดเวลาเพื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าว 2 สัปดาห์ การลงพื้นที่ครั้งนี้ต้องการให้คณะผู้วิจัยได้เข้าไปพบกับตัวแทนชาวบ้านที่คาดว่าจะสามารถให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กให้ได้มากที่สุด คณะผู้วิจัยแต่ละคนสำรวจข้อมูลของปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญที่อาจจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีดังกล่าว สำหรับการลงพื้นที่ครั้งนี้คณะผู้วิจัยยังไม่ได้ใช้เครื่องมือแบบสอบถามใด ๆ ทั้งสิ้น มีเพียงการสัมภาษณ์และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ผลที่ได้จากการดำเนินการกิจกรรม : ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งนี้เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งได้แก่ ประวัติความเป็นมาที่ได้ปฏิบัติกันในอดีต

สถานการณ์การถือปฏิบัติของประเพณีนี้ในแต่ละชุมชน ซึ่งพบว่า ชาวบ้านในตำบลบ้านควนยังมีการปฏิบัติอยู่เป็นบางครั้งบางคราว ส่วนในพื้นที่ตำบลอื่น ๆ ชาวบ้านบอกว่าไม่มีการปฏิบัติประเพณีลักษณะนี้อีกแล้ว สำหรับในตำบลบ้านควนนั้น ขณะนี้มีจำนวนประชาชนประมาณ 7 คน และผู้เชี่ยวชาญที่สามารถรับรองได้หลงเหลืออยู่ประมาณ 30 คน

กิจกรรมที่ 4 : ประชุมเพื่อพิจารณาออกแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ ปัจจุบันของ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

วิธีดำเนินการกิจกรรม : วันแรกหัวหน้าโครงการนัดทีมงานวิจัย ผู้ประสานงานและพี่เลี้ยงวิจัย ผ่านการติดต่อทางโทรศัพท์ให้มาประชุมเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดประชุม คือที่ทำการอดีตกำนันตำบลบ้านควน (กำนันเต็ม) ในวันแรกของการจัดการประชุมหัวหน้าโครงการได้จัดเตรียมเอกสารและสถานที่สำหรับการประชุม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมคือคณะผู้วิจัยทุกคนและทีมงานจากศูนย์ประสานงานวิจัยจำนวน 3 คน หัวหน้าโครงการเปิดการและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดประชุม พร้อมทั้งรายงานผลการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นในคราวที่แล้ว หลังจากนั้นหัวหน้าโครงการให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนร่วมคิดและพิจารณาแบบสอบถาม จนได้ข้อสรุปและแบบสอบถามฉบับร่างขึ้นมาก่อนที่จะส่งให้ที่ปรึกษาโครงการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของแบบสอบถาม

ผลที่ได้จากการดำเนินการ : ได้แบบสอบถามฉบับร่างเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ แยกเป็น เพศชาย และเพศหญิง
- อายุ แยกเป็น ช่วงอายุ 15-20 ปี, 21-30 ปี, 31-41ปี,41-50ปี และ 50 ปีขึ้นไป
- สถานภาพ แยกเป็น โสด, สมรส และหย่าร้าง
- การศึกษา แยกเป็น ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปริญญาตรี และอื่นๆ
- อาชีพ แยกเป็น เกษตรกร, รับจ้าง, รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ, ลูกจ้างและอื่นๆ

ตอนที่ 2 การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นในการรับรู้และทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล เป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการ

ข้อร้องเรียนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นอื่นๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

กิจกรรมที่ 5 : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลบทข้อร้องเรียนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในชุมชนเป้าหมาย

วิธีดำเนินกิจกรรม : หลังจากที่ได้แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขโดยที่ปรึกษาโครงการแล้วฉบับสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยจึงได้มีการนัดหมายวันเวลาและลำดับพื้นที่ที่จะลงไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ก่อนลงพื้นที่เป้าหมายคณะผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ สาขาวิชาภาษามลายู จำนวน 10 คน ทั้งนี้วันที่จะลงพื้นที่ทางคณะผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นวันหยุด คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ทั้งเดือน ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม ถึง 19 กันยายน 2553 การลงพื้นที่แต่ละครั้งได้แบ่งให้คณะผู้วิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มนำผู้ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนามจำนวน 5 คนเข้าไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลแบบสอบถาม มีการลงพื้นที่ทั้งหมด 4 ครั้ง ๆ ละครั้ง 2 วัน การลงพื้นที่เป้าหมายครั้งนี้ ได้เปลี่ยนพื้นที่ตำบลพิมานเป็นตำบลตันหยงโป เนื่องจากผลการสำรวจเบื้องต้น พบว่าตำบลตันหยงโปมีจำนวนประชากรที่พูดภาษามลายูมากกว่าตำบลพิมาน ซึ่งเป็นตำบลที่อยู่ในเขตตัวเมืองจังหวัดสตูล ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทย ส่วนที่พูดภาษามลายูได้ก็มีจำนวนไม่กี่ครอบครัว ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีมติให้เปลี่ยนตำบลดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ในการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บข้อมูลจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแบบสอบถามเอง หรือถ้าอ่านไม่ได้ก็จะช่วยอ่านให้ฟัง ในขณะที่มีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น ก็จะมีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ของประเพณีการข้อร้องเรียนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กควบคู่ไปด้วย

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : จากการลงพื้นที่ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นที่น่าสนใจมาก ได้ครบทุกชุดที่กำหนดไว้ แต่ละชุมชนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าในการลงพื้นที่แต่ละตำบลอาจต้องใช้เวลาเดินทางบ้านที่มีคนอยู่หรือหาชาวบ้านที่มีเวลาสำหรับนั่งคุยตอบแบบสอบถาม แต่ข้อมูลที่ได้นั้นมีค่ามากและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการนำไปวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการข้อร้องเรียนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในอนาคต ผลการสำรวจในภาพรวมทางคณะผู้วิจัยพบว่า ชาวบ้านในแต่ละทุกชุมชนดีใจมากและตื่นเต้นที่ได้มีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเพณีการข้อร้องเรียนในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพราะพวกเขาไม่เคยได้ยินประเพณีลักษณะนี้มานานแล้ว ชาวบ้านบางคนบอกว่าลืมไปแล้วว่ามีในชุมชนและมันหายไปจากชุมชนตั้งแต่สมัยใด อย่างไรก็ตาม พวกเขาเห็นชอบด้วยและจะ

ส่งเสริมหากมีการจัดประเพณีแบบนี้ในชุมชน ถึงแม้ว่าอาจมีบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นประเพณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในศาสนาอิสลามก็ตาม

กิจกรรมที่ 6 : วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดด้วยโปรแกรม SPSS for window สังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด

วิธีดำเนินการกิจกรรม : นำแบบสอบถามทั้งหมดมาแยกตามพื้นที่ซึ่งมี 6 ตำบลด้วยกันหลังจากนั้นส่งให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายปิดเพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for window ส่วนคำถามปลายเปิดคณะผู้วิจัยเป็นผู้สังเคราะห์ข้อมูลเองโดยแบ่งให้แต่ละคนรับผิดชอบแต่ละตำบล

ผลที่ได้จากการดำเนินการกิจกรรม : ข้อมูลจากแบบสอบถามถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for window ซึ่งการวิเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ยังไม่แล้วเสร็จ คณะผู้วิจัยต้องรอผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องภายหลัง สำหรับการสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดนั้นคณะผู้วิจัยได้ไปสังเคราะห์แล้ว พบว่า ในภาพรวมของชาวบ้านแต่ละชุมชนที่ไปเก็บข้อมูลนั้น ส่วนมากให้ความเห็นว่าประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวจังหวัดสตูลสมควรอนุรักษ์และฟื้นฟูต่อไป และน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งหากประเพณีที่มีคุณค่าเช่นนี้หายไปจากชุมชนของตน

กิจกรรมที่ 7 : ประชุมปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ และชาวบ้านที่เคยมีประสบการณ์ การขับร้องในพิธีกรรม เกี่ยวกับเด็กเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาบทขับร้องและสาธิตการขับร้อง

วิธีการดำเนินการกิจกรรม : ทีมวิจัยประสานงานกับปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ และชาวบ้านจำนวน 30 คน เพื่อเข้าร่วมประชุม ระหว่างวันที่ 20-21 กุมภาพันธ์ 2554 (วันเสาร์-อาทิตย์) ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ชาวบ้านให้การตอบรับยินดีจะเข้าร่วมประชุม ในวันที่จัดประชุมทีมวิจัยต้องรอชาวบ้านนพอมสมควรเนื่องจากช่วงเวลาเช้าชาวบ้านต้องไปกรีดยาง การประชุมเริ่มเวลา 09.30 น. โดยหัวหน้าโครงการชี้แจงเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นลำดับแรก และวาระอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ในวันแรกของการประชุม ชาวบ้านได้แสดงสาธิตการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กประมาณ 3 เพลง ส่วนในวันที่สองกลุ่มผู้ขับร้องได้ทำการฝึกซ้อมขับร้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555

ผลที่ได้จากการดำเนินการกิจกรรม : หลังจากได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินการโครงการวิจัยไปแล้วชาวบ้านแสดงความรู้สึกรับรู้และมีความสนใจที่จะให้ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมลายูสตูลให้มีการสืบสานต่อไป ชาวบ้านหลายคนเห็นด้วยหากประเพณีดังกล่าวมีการจัดแสดงเป็นประจำในชุมชน เพราะพวกเขาเชื่อว่าเนื้อหาบทขับร้องสามารถให้ความรู้เรื่องศาสนาและเป็นการสั่งสอนหรือการเตือนสติให้ลูกหลานและพ่อแม่ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งชาวบ้านเองก็บอกว่าประเพณีลักษณะนี้เป็นประเพณีที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลามแต่อย่างใด เพราะว่าในบทขับร้อง

เองก็ไม่ได้แทรกเนื้อหาที่บิดเบือนอิสลาม และไม่มีเนื้อหาที่ไร้สาระแม้แต่อย่างใด ยิ่งไปกว่านั้นชาวบ้านเชื่อว่าคนที่อยู่ในพิธีการขับร้องยังได้รำลึกถึงอัลลอฮ์และได้ร่วมกันกล่าวสรรเสริญท่านนบีมุฮัมมัดอีกด้วย

จากการได้ศึกษาเนื้อหาและภาษาของบทขับร้องได้เก็บรวมมานั้น ทีมวิจัยจะต้องนำมาทบทวนอีกครั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะกดคำภาษามลายู การใช้คำทั้งที่เป็นภาษามลายูและภาษาอาหรับ การใช้คำหรือประโยคที่ไม่สามารถหาความหมายได้ตรงไปตรงมา จากการประชุมสองวันนั้น กลุ่มผู้ขับร้องได้ทำการฝึกฝนการขับร้องอย่างเต็มที่เพื่อให้สามารถไปขับร้องในวันที่จะทำการบันทึกเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 8 : บันทึกเสียงและบันทึกภาพเคลื่อนไหวการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในรูปแบบ CD และ DVD

วิธีการดำเนินกิจกรรม : หลังจากที่คณะผู้วิจัยได้จัดประชุมปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ และชาวบ้านที่เคยมีประสบการณ์การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาบทขับร้องและสาธิตการขับร้อง เป็นเวลา 2 วัน ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้มีการฝึกการขับร้องหลายรอบด้วยกัน ทำให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมสามารถขับร้องได้อย่างคล่องแคล่ว ในช่วงท้ายของการประชุมนั้นคณะผู้วิจัยได้กำหนดวันเวลาและสถานที่กับกลุ่มผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการขับร้องเพื่อให้มาทำการบันทึกภาพและเสียงการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยทางคณะผู้วิจัยได้ติดต่อกับร้านเอ็มแคม (MCam) ให้มาทำการบันทึกในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554

ก่อนจะทำการบันทึกภาพและเสียง กลุ่มผู้ขับร้องจำนวน 21 คนได้เตรียมความพร้อมด้วยการฝึกขับร้อง 2 รอบ และเมื่อทุกคนพร้อมแล้ว หัวหน้าโครงการจึงเรียกทุกคนเข้ามาในห้องที่จัดเตรียมไว้สำหรับทำการบันทึกภาพและเสียง หลังจากนั้นผู้ขับร้องทุกคนนั่งเป็นรูปวงกลมโดยเปลที่จัดแต่งสวยงามวางอยู่ตรงกลางสำหรับผู้ขับร้องไปมาขณะที่มีการบันทึกภาพและเสียง เมื่อการจัดเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้วการบันทึกภาพและเสียงจึงดำเนินการตามขั้นตอน การบันทึกภาพและเสียงในช่วงเช้าสามารถบันทึกได้จำนวน 6 เพลง ส่วนในช่วงบ่ายนั้นทางคณะผู้วิจัยได้รับแจ้งว่าจะมีการจัดงานเลี้ยงและพิธีโกนผมในชุมชนหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านควนเวลาประมาณ 14.30 น. ทางคณะผู้วิจัยและกลุ่มผู้ขับร้องจึงได้เปลี่ยนสถานที่ไปบันทึกภาพและเสียงต่อในชุมชนดังกล่าว ทั้งนี้ใช้เวลาในการบันทึกภาพและเสียงประมาณหนึ่งชั่วโมงจึงได้เพลงที่ 7

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : การบันทึกภาพและเสียงครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีโดยเฉพาะกลุ่มที่ให้ความสนใจและเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ชุมชนมองว่าการบันทึกภาพและเสียงครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ จากการบันทึกภาพและเสียงสามารถเก็บรวมบทขับร้องที่ชุมชนนำไปใช้ในการขับ

ร้องในพิธีเกี่ยวกับการโกนผมเด็กทารก จำนวน 7 บทเพลงด้วยกัน บทขับร้องที่ถูกนำไปบันทึกในรูปแบบดีวีดี ได้แก่

کامی مولای Kami Mulai (พวกเราขอเริ่มต้นการขับกล่อม)
کارغن این Karangan Ini (บทประพันธ์นี้)
روکون ایمان Rukun Iman (หลักการศรัทธา)
ترکنڭ اولیه مو Terkenang oleh Mu (จงระลึกบุญคุณ)
راھیم مو Rahimmu (การกำเนิดมนุษย์)
بسم الله Bismillah (ด้วยพระนามของพระเจ้า)
ترغ بولن Terang Bulan (ดวงจันทร์ส่องแสง)

กิจกรรมที่ 9 : จัดพิมพ์เอกสารความรู้และเนื้อหาบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะและวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินกิจกรรม : ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อสรุปผลการบันทึกภาพและเสียงและวางแผนการจัดพิมพ์เอกสารความรู้และเนื้อหาบทขับร้องที่จะนำไปเผยแพร่ควบคู่กับวีซีดี หัวหน้าโครงการกำหนดวันเวลาและสถานที่จัดประชุมอีกครั้งเพื่อให้คณะผู้วิจัยทุกคนร่วมกันคิดรูปแบบการจัดพิมพ์เอกสารความรู้ ในวันประชุมนั้นคณะผู้วิจัยให้ความเห็นว่าเอกสารความรู้นั้น ควรจัดพิมพ์ในรูปแบบเล่มเล็ก ๆ มีเนื้อหาและสาระสังเขปเกี่ยวกับเนื้อหาบทขับร้อง บทขับร้องให้มีทั้งภาษามลายูยาวิ ภูมิและคำแปลภาษาไทยประกอบ นอกจากนี้ควรเขียนบทขับร้องที่เป็นภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงบ้านควนด้วยระบบเขียนภาษาไทยกำกับด้วย ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั่วไปที่ไม่สามารถอ่านอักษรยาวิและภูมิได้อ่านง่ายและได้ศึกษาภาษามลายูถิ่นสตูลภายในเวลาเดียวกันด้วย

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : ที่ประชุมได้มติกำหนดรูปแบบการจัดพิมพ์เอกสารความรู้ในรูปแบบเล่มขนาดเล็กประมาณครึ่งหนึ่งของกระดาษเอสี่ โดยในเล่มจะประกอบด้วยสาระทั่วไปเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เนื้อหาของบทขับร้องภาษามลายูที่เขียนด้วยอักษรยาวิ อักษรภูมิ และเนื้อหาบทขับร้องที่เป็นภาษามลายูถิ่นสตูลที่เขียนด้วยภาษาไทย การจัดพิมพ์เอกสารครั้งนี้ใช้สำหรับการเผยแพร่ควบคู่กับดีวีดีจำนวน 100 เล่ม

กิจกรรมที่ 10 : ส่งเอกสารความรู้และเนื้อหาบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขหลังจากผ่านการตรวจสอบ

วิธีการดำเนินกิจกรรม : ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารความรู้ก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหา หลังจากผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วคณะผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะต่อไป

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : คณะผู้วิจัยได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารความรู้พร้อมที่จะนำไปตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ต่อไป

กิจกรรมที่ 11 : จัดประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย

วิธีการดำเนินกิจกรรม : คณะผู้วิจัยได้ประสานกับชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กและผู้สนใจในทั่วไป จำนวน 50 คน ให้เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน การติดต่อประสานงานเพื่อให้ชาวบ้านเข้าร่วมประชุมเป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากชาวบ้านไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมประชุมได้ในช่วงเวลาเช้า เพราะมีภารกิจต้องไปกรีดยางหรือไปทำงานอื่น ๆ ก่อน ถ้าหากได้มาก็อาจจะมาสาย ทางคณะผู้วิจัยเลยต้องยอมตามความประสงค์ชาวบ้านมิฉะนั้นผู้เข้าร่วมประชุมอาจมีจำนวนน้อย การประชุมเริ่มขึ้นโดยหัวหน้าโครงการเป็นผู้กล่าวเปิดเวทีพร้อมกับได้นำคณะผู้วิจัยท่านอื่นให้ชาวบ้านได้รู้จัก หลังจากนั้นจึงเริ่มการนำเสนอผลการดำเนินโครงการด้วยประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประมวลภาพต่าง ๆ เช่น การลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับบทขับร้อง การประชุมชาวบ้านและกลุ่มผู้ขับร้อง ภาพบรรยากาศในการบันทึกภาพและเสียง ต่อด้วยการเสนอข้อมูลผลการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามจำนวนของบทขับร้องที่ได้จากการเก็บรวม พร้อมทั้งเนื้อหาบทขับร้องและผลการวิเคราะห์บทขับร้องในด้านต่าง ๆ ในสุดท้ายของการจัดประชุม เป็นการเปิดเวทีให้ชาวบ้านได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นต่อการจัดโครงการวิจัยการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมจังหวัดสตูลกรณีศึกษาเฉพาะชุมชนตำบลบ้านควน และปิดการประชุม

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : การจัดเวทีครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเป็นอย่างดี ชาวบ้านชอบและดีใจที่ได้มีการจัดเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้พวกเขาได้มาพบปะกันและได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ หลายคนบอกว่าชุมชนตำบลบ้านควนน่าจะมีการจัดโครงการวิจัยต่าง ๆ ให้มากกว่า โดยเฉพาะด้านสังคมและวัฒนธรรมการเป็นอยู่ของคนในชุมชน การนำเสนอผลการดำเนินโครงการวิจัยนี้ทำให้ชาวบ้านได้ความรู้ต่าง ๆ มากมาย จากที่ตนเองไม่เคยรู้มาก่อนเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ส่วนคณะผู้วิจัยก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของประเพณีและวัฒนธรรมที่ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูปฏิบัติกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมที่ 12 : จัดทำรายงานวิจัยและรายงานการเงิน

วิธีการดำเนินกิจกรรม : จัดประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อมอบหมายงานเกี่ยวกับการจัดทำรายงานวิจัยและรายงานการเงิน หัวหน้าโครงการได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยทุกคนนำข้อมูลการวิจัยไปตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ หลังจากทุกคนตรวจสอบแล้วจึงนำมาสรุปและแก้ไขให้ถูกต้องอีกครั้งและเรียบเรียงเป็นส่วนต่าง ๆ เพื่อจัดทำเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในขณะเดียวกันก็ดำเนินการสรุปการเงินจากกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการดำเนินงานทุกกิจกรรมพร้อมกับการทำเป็นรายงานการเงินตามรูปแบบที่ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้กำหนดไว้ หลังจากนั้นจึงนำรายงานวิจัยและรายงานการเงินส่งไปยังศูนย์ประสานงานวิจัย (ศูนย์การศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤติ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล) เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม : การจัดทำรายงานวิจัยและรายงานการเงินนั้นถือได้ว่าเป็นการดำเนินกิจกรรมวิจัยขั้นตอนสุดท้าย กิจกรรมนี้ทำให้คณะผู้วิจัยได้เรียนรู้หลักการทำงานอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการเขียนรายงานวิจัยที่ถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งต้องอาศัยความพยายามและความร่วมมือกันในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้องค์ความรู้จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้รับความรู้และบทเรียนใหม่ ๆ ในการทำงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ มากมายเกี่ยวกับการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำไปบูรณาการและใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานของแต่ละคนในแต่ละสาขาอาชีพต่อไปด้วย

3.3 สรุปจากกิจกรรมทั้งหมด

1. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ คณะผู้วิจัยทุกท่านได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมต่อกระบวนการวิจัยที่ได้ดำเนินการในทุกกิจกรรม เว้นเสียแต่บางท่านที่ติดภารกิจจำเป็นจริง ๆ โดยก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้งนั้น หัวหน้าโครงการจะเป็นผู้ประสานงานกับนักวิจัยทุกคน เพื่อให้ทุกคนได้เตรียมการล่วงหน้า หลังจากนั้นจึงกำหนดวันเวลาที่ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ สังเกตได้ว่าการดำเนินกิจกรรมทุกครั้งนักวิจัยทุกคนให้ความสนใจกับกิจกรรมมากและพยายามทำงานอย่างเต็มที่ ทุกคนทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจเพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

นอกจากการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการวิจัยของคณะผู้วิจัยแล้ว ยังสังเกตได้อีกว่า ชาวบ้านเองก็มีความสนใจในกิจกรรมที่ทีมวิจัยจัดขึ้น โดยเฉพาะการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่าชาวบ้านให้ความร่วมมือและเต็มใจในการตอบแบบสอบถามมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทีมวิจัยเองเป็นคนในพื้นที่จังหวัดสตูลและใช้ภาษาเดียวกันคือภาษามลายูถิ่นสตูล ดังนั้นชาวบ้านจึงมีความคุ้นเคยกับทีมวิจัยอยู่บ้าง

นอกจากผู้วิจัยได้ถามชาวบ้านในประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้ว ชาวบ้านเองยังมีคำถามมากมายที่ซักถามผู้วิจัย เช่น ถามว่าใครสั่งให้ทำวิจัยเรื่องที่กำลังทำอยู่นี้ ทำไมต้องทำวิจัย หากทำวิจัยแล้วชาวบ้านจะได้อะไรบ้าง ทำไมการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กได้หายไปจากชุมชนของตน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยก็ได้พยายามชี้แจงคำถามเหล่านี้ให้แก่ชาวบ้านไปบ้างแล้ว อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามนั้น เป็นสิ่งที่ชาวบ้านหลายชุมชนสนใจเป็นพิเศษ เพราะว่าครั้งหนึ่งประเพณีการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนี้ เคยอยู่ในความทรงจำของพวกเขาและเคยมีการปฏิบัติกันบ่อยในหลายชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล แต่ปัจจุบันมันหายไปจากชุมชนไปแล้ว ชาวบ้านหลายคนจึงเล่าเรื่องราวที่ตนเคยรับรู้และประสบพบเห็นในอดีตได้อย่างสนุกสนาน ทำให้ทีมวิจัยเองได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ในอดีตมากมาย อีกทั้งได้แบ่งปันความคิดเห็นและประสบการณ์กับชาวบ้านอีกด้วย

2. การดำเนิน โครงการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการประสานงานและการดูแลจากพี่เลี้ยงวิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาในเรื่องการทำกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในโครงการนี้คณะผู้วิจัยพยายามปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนต่าง ๆ ทุกประการ แต่ในบางกิจกรรมจำเป็นต้องปรับลดหรือเพิ่มเติมกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการลงพื้นที่จริง เช่น การลงพื้นที่เก็บข้อมูลบทขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ผู้วิจัยต้องใช้เวลาหลายวันเพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์หรือสอบถามปราชญ์หรือชาวบ้านต้องอาศัยการนั่งคุยสนทนาเป็นเวลาหลายชั่วโมง หากเป็นการสาธิตการขบร้องก็ต้องอาศัยการนั่งคิดเป็นเวลานานกว่าปราชญ์จะขบร้องออกมาได้แต่ละวรรค ซึ่งบางครั้งปราชญ์จำเนื้อหาบทขบร้องไม่ได้บ้าง จึงต้องเปลี่ยนไปคุยเรื่องอื่นก่อน ดังนั้นบทขบร้องที่ได้จากปราชญ์จึงมีไม่ครบสมบูรณ์ แต่นับว่าโชคดีที่คณะผู้วิจัยได้ข้อมูลบทขบร้องในรูปแบบเอกสารที่มีการจดบันทึกไว้แล้วบางส่วนจากนายมะหมุด ยาดิกุล จำนวน 5 บทขบร้อง และจากนายยาหา พันกาเด จำนวน 2 บทขบร้อง จึงได้นำข้อมูลบทขบร้องเหล่านี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยสาธิตขบร้องให้คณะผู้วิจัยได้ฟัง ส่วนกิจกรรมการพบปะกลุ่มผู้ขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในงานพิธีโกนผมนับเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมกิจกรรมนี้ผู้วิจัยจะได้รับการประสานงานจากกลุ่มผู้ขบร้อง ซึ่งเมื่อมีการจัดพิธีโกนผมในชุมชนตำบลบ้านควนผู้วิจัยก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเกือบทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อจะได้พบปะกับชาวบ้านและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของประเพณีการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กทั้งที่มีอยู่ในอดีตและปัจจุบันที่สามารถนำมาเป็นมูลเพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเป้าหมายเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ให้เกิดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการรับรู้ ทศนคติ และความต้องการที่จะอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าว ตลอดจนการรวบรวมและศึกษาลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กและวิธีการเกี่ยวกับพิธีกรรมของประเพณี สำหรับวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีนั้นได้ใช้ทักษะและกระบวนการวิจัยหลายวิธีการ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมบทขับร้องที่เป็นเอกสารต้นฉบับ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสาธิตและการแสดงการขับร้องในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น จากการวิจัยนี้สามารถนำเสนอผลการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพ และศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์วิธีการ รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

4.1 สภาพและศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการศึกษาชุมชนตำบลบ้านควน เกี่ยวกับสภาพและศักยภาพของชุมชนในการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้วิธีการพูดคุยสนทนาและซักถามชาวบ้าน ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

1) จากการศึกษาลักษณะของประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตำบลบ้านควน พบว่า ชุมชนนี้มีการดำรงประเพณีและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับสังคมมลายูในรัฐปะลิสและรัฐเคดาห์ของประเทศมาเลเซีย อีกทั้งประเพณีและวัฒนธรรมส่วนใหญ่ก็สอดคล้องกับวิถีแบบอิสลามและอยู่บนพื้นฐานความเชื่อทางศาสนาอิสลามอีกด้วย ซึ่งมีประเพณีและวัฒนธรรมที่ปฏิบัติกันทั้งที่เป็นลักษณะปัจเจกบุคคลและเป็นกลุ่มคน ลักษณะปัจเจกบุคคลที่สามารถเห็นได้ชัด อาทิ การใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การแต่งกายแบบอิสลามผสมผสานความเป็นมลายู ส่วนการปฏิบัติที่เป็นลักษณะกลุ่มคน เช่น ประเพณีการแต่งงาน การเข้าสู่สู่นัด การจัดการและประกอบพิธีกรรมแก้ศพ การทำบุญเลี้ยงอาหารในโอกาสต่าง ๆ การเฉลิมฉลองวันตรุษอิสลาม การจัดการและประกอบพิธีกรรมแก้ทารกแรกเกิด เป็นต้น ประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงสืบทอดและปฏิบัติกันให้เห็นกลายเป็นลักษณะที่โดดเด่นของชุมชนตำบลบ้านควน

2) จากการศึกษาและการสังเกตความมีลักษณะเด่นด้านวิถีทางสังคมของชุมชนตำบลบ้านควน พบว่า วัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นชาวมลายูของชุมชนบ้านควน คือ การใช้ภาษามลายูถิ่นสตูล สำเนียงบ้านควน กล่าวคือ ร้อยละ 90 ของประชากรตำบลบ้านควนสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูถิ่นสตูล สำเนียงบ้านควน และพบว่าภาษามลายูถิ่นในพื้นที่นี้มีลักษณะทางภาษาโดยเฉพาะระบบเสียงและการแปรเสียงพยางค์สุดท้ายซึ่งมีความแตกต่างไปจากภาษามลายูถิ่นอื่นที่ใช้อยู่ในจังหวัดสตูลอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงบ้านควน มีลักษณะทางภาษาที่ต่างจากภาษามลายูถิ่นในพื้นที่ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลปูลู และตำบลคันหยงโป อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการใช้ภาษามลายูถิ่นของชาวตำบลบ้านควนยังพบว่า มีการเลือกใช้ภาษาในลักษณะการสับเปลี่ยนและการผสมผสานระหว่างภาษามลายูถิ่นกับภาษาไทยเป็นประจำ ปรากฏการณ์การใช้ภาษาลักษณะนี้ สามารถพบเห็นในหมู่เยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนหรือผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง และผู้ที่ประกอบอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นส่วนราชการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่เสี่ยงต่อการดำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนนี้ในอนาคต

3) จากการศึกษาลักษณะของประเพณีบางอย่างที่ปฏิบัติกันในชุมชนนี้ พบว่า ในอดีตมีบางประเพณีที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับความบันเทิงและความเชื่อของศาสนาอื่นปะปนอยู่ด้วย เช่น แนวทางปฏิบัติของศาสนาพราหมณ์และฮินดู ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มักปรากฏในประเพณีงานแต่งงานของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู แต่ปัจจุบันพบว่า สิ่งเหล่านี้ได้เลือนหายไปจากแนวทางปฏิบัติของชุมชนตำบลบ้านควนไปบ้างแล้ว ทั้งนี้ อาจเนื่องจากคนชุมชนมีความเชื่อและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการในศาสนาอิสลามเพิ่มมากขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติในอิสลามให้แก่คนในชุมชนเป็นประจำตามมัสยิดหรือตามบ้าน จึงทำให้องค์ประกอบเกี่ยวกับความเชื่อศาสนาอื่นและสิ่งไร้สาระที่ปรากฏในประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ถูกเลิกปฏิบัติในชุมชนตำบลบ้านควนจนถึงทุกวันนี้

4) จากการบอกเล่าของชาวบ้านและปราชญ์ ว่ามีประเพณีอย่างหนึ่งซึ่งในอดีตเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในหมู่ชาวมลายูจังหวัดสตูล และมีชื่อเสียงโด่งดังไปยังจังหวัดใกล้เคียง นั่นก็คือ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งครั้งหนึ่งประเพณีนี้ได้เลือนหายไปจากจังหวัดสตูลเป็นระยะเวลานานหลายทศวรรษทีเดียว (ประมาณปี พ.ศ. 2521-2550) โดยไม่มีผู้ใดสนใจจะอนุรักษ์และฟื้นฟูให้กลับมาปฏิบัติเช่นเดิม จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 มีกลุ่มผู้สนใจที่จะฟื้นฟูประเพณีนี้ได้พยายามจุดประกายให้กลับคืนสู่ชุมชนนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยการรวมตัวของกลุ่มผู้สนใจประมาณ 10-20 คนและมีการฝึกขับร้องผ่านผู้รู้และปราชญ์ชาวบ้านที่อาวุโสที่สุดซึ่งยังมีชีวิตอยู่ในขณะนั้น คือ นายยาหยา พนกาเด อายุ 85 ปี จากการไปนั่งสัมภาษณ์ของคณะผู้วิจัยกับนายยาหยา พนกาเด เป็นเวลา 2 วัน เกี่ยวกับที่มาที่ไปของประเพณีนี้ในจังหวัดสตูลว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไรนั้น ท่านได้เล่าเป็นเรื่องเป็นราว พร้อมทั้งได้ขับร้องเป็นตัวอย่างให้คณะผู้วิจัยได้ฟังอย่างน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง บทขับร้องที่ท่านสาธิตให้ฟังนั้น คณะผู้วิจัย

จับใจความสำคัญของเนื้อเพลงได้ไม่มากนัก เนื่องจากท่านขับเสียงออกมาไม่เต็มที่ เป็นการขับเสียงในลำคอ ดังนั้นคำต่าง ๆ ในบทขับร้องจึงฟังไม่ชัดเจน

นายยาหยา พันกาแค เล่าว่า ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูโดยเฉพาะในชุมชนตำบลบ้านควนนั้น มีประวัติความเป็นมาที่ไม่ชัดเจนนัก และไม่เคยปรากฏมีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาก่อน เท่าที่จำความได้นั้น ประเพณีนี้เข้ามาในชุมชนตำบลบ้านควนประมาณกว่า 100 ปีมาแล้ว โดยผู้ที่ริเริ่มนำบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมาใช้เป็นคนแรกนั้นเป็นชาวรัฐปะลิส ประเทศมาเลเซีย (รัฐที่ติดกับชายแดนจังหวัดสตูล) ซึ่งเชื่อกันว่าได้มาอพยพมาจากอินโดนีเซียมาพำนักในรัฐปะลิสก่อนที่จะอพยพอีกครั้งหนึ่งแล้วเข้ามาอยู่ในจังหวัดสตูล บุคคลนี้มีนามว่า โต๊ะลามะ รบบานา สามีชื่อ โต๊ะซาบู รบบานา โต๊ะลามะได้ถ่ายทอดบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กให้ผู้ที่สนใจหลายคนในยุคนั้น ได้แก่ 1. นายละไบยุม (เสียชีวิตแล้ว) 2. โต๊ะอาด้า (เสียชีวิตแล้ว) 3. โต๊ะหมาน (เสียชีวิตแล้ว) 4. โต๊ะมูซอ (ยังมีชีวิตแต่จำความไม่ได้) และ 5. นายยาหยา พันกาแค ในช่วงแรกมีคนสนใจไม่มากนักเท่าจำนวนคนที่กล่าวชื่อมาทั้งหมด แต่หลังจากนั้นเริ่มผู้สนใจเรียนรู้และฝึกฝนมากขึ้น มีการเชิญชวนให้ไปขับร้องตามบ้านที่มีงานแต่งงาน งานเลี้ยงบนบาน เช่น บนบานว่าถ้าเด็ก ๆ หรือคนในครอบครัวหายป่วยแล้วจะเชิญชวนขับร้องมาจัดกิจกรรมที่บ้านของตน และนอกจากนี้ในยุคนั้นยังมีการเชิญผ่านญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงที่รู้จักกันในจังหวัดสตูลให้ไปขับร้องที่จังหวัดตรังอีกด้วย

ปราชญ์ (นายยาหยา พันกาแค) กำลังเล่าความเป็นมาและสาธิตบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

5) จากการศึกษายังพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนตำบลบ้านที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความหวงแหนและมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นอิสลามและมลายู อาทิ ประเพณีการจัดงานเลี้ยงวันแต่งงานหรือการจัดงานบุญต่าง ๆ มีเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือญาติพี่น้องมิตรสหายมาให้ความช่วยเหลือตลอดทั้งวัน งานเลี้ยงที่มีความบันเทิงรื่นเริงมักทุกปฎิเศรและชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ให้ความร่วมมือ การสื่อสารยังคงใช้

ภาษามลายูถิ่นสตูล ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มอาวโสบางคนมองว่า ตนเองเป็นคนเชื้อสายมลายู ลูกหลานก็เป็นคนมลายู ดังนั้น ควรจะพูดภาษามลายูเมื่ออยู่ในชุมชนนี้ และภาษามลายูก็เป็นภาษาของบรรพบุรุษในชุมชนนี้

6) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน (อบต.) และสถาบันการศึกษาชุมชน นับว่าเป็นองค์กรสำคัญในการขับเคลื่อนศักยภาพของชุมชนในการอนุรักษ์และทำนุบำรุงประเพณี และศิลปวัฒนธรรม โดยจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ อาทิ งานเมาลิด (วันระลึกการประสูติของศาสดามูฮัมหมัด) งานวันเด็ก งานวันปีใหม่อิสลาม เป็นต้น ซึ่งในกิจกรรมเหล่านี้จะมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนร่วมอยู่ด้วย เช่น การสาธิตการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก การแสดงละครโดยใช้ภาษามลายู การจัดประกวดการแต่งกายสวยงามแบบอิสลาม การร้องอาซานาเชดด้วยภาษามลายู ส่วนศูนย์อบรมจริยธรรมประจำมัสยิด (โรงเรียนตาดีกา) หลายโรงเรียนในชุมชนนี้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรที่เป็นภาษามลายู ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและนักเรียนใช้ภาษามลายูในการสื่อสารระหว่างการเรียนการสอนมากกว่าการใช้ภาษาไทย

4.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

จากการสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยใช้แบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลรวม 6 ตำบลนั้น สามารถวิเคราะห์และแปลผลคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละของระดับความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์ตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1970) ซึ่งแปลระดับความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล สามารถแสดงเป็นตารางและอธิบายสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ที่	การรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1	ท่านเคยทราบเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	3.705	74.10
2	ท่านมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	3.060	61.20
3	ท่านเห็นด้วยกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	4.015	80.30
4	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมมลายูด้วยอีกแนวทางหนึ่ง	4.140	82.80
5	ท่านต้องการส่งเสริมให้มีการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในโอกาสต่างๆ หรือไม่	4.005	80.10
6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม	4.115	82.30
7	ท่านต้องการให้มีการฝึกฝนหรือสอนการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลแก่เยาวชนเพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่	4.095	81.90
8	ท่านคิดว่าประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีที่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของงานหรือไม่	2.890	57.80
9	การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลควรมีการประยุกต์รูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับยุคสมัย	2.870	57.40
10	ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลสามารถส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย	3.180	63.60
11	ผู้ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลควรแต่งกายให้เป็นชุดเดียวกันเพื่อความสวยงาม	3.725	74.50
รวม		3.618	72.33

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้และทัศนคติของชุมชนทั้ง 6 ตำบลต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.618 คิดเป็นร้อยละ 72.33 และสามารถอภิปรายผลตามประเด็นคำถามเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1. **ประเด็นการรับทราบ :** จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูทราบว่าในอดีตประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย นิยมจัดขึ้นในเลี้ยงมงคลต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงแต่งงาน งานเข้าสู่น้ำ งานขึ้นบ้านใหม่ งานโกนผมเด็กแรกเกิด หรืองานเลี้ยงบนบานต่าง ๆ จากการสอบถามยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างบางส่วนในบางชุมชนไม่ทราบว่าปัจจุบันยังมีการจัดประเพณีลักษณะนี้อยู่อีก บางคนคิดว่าประเพณีนี้ได้หายไปจากชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลไปนานแล้ว และน่าจะมีหลงเหลืออยู่เฉพาะในมาเลเซียเท่านั้น สำหรับชุมชนส่วนใหญ่ในตำบลบ้านควนและตำบลลุงซึ่งเป็นตำบลที่ติดต่อกัน ส่วนมากรับทราบว่าปัจจุบันประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กได้เริ่มมีการอนุรักษ์และกลับมาฟื้นฟูอีกครั้งโดยมีกลุ่มผู้ที่สนใจมารวมตัวกันเพื่อฝึกฝนการขับร้องจนสามารถนำไปปฏิบัติจริงในพิธีโกนผมเด็กทารก และมีการนำไปจัดแสดงสาธิตตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น เช่น งานวันขึ้นปีใหม่มุสลิม งานเมาลิด งานวันเด็ก งานกาชาด เป็นต้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าการรับทราบถึงการมีประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.705 คิดเป็นร้อยละ 74.10 ซึ่งแสดงว่าชุมชนส่วนใหญ่ได้รับทราบเกี่ยวกับประเพณีนี้อยู่ในระดับมาก

2. **ประเด็นความรู้และเข้าใจ :** จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากค่อนข้างมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลน้อยมาก จากการสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนรับรู้ว่ามีประเพณีดังกล่าวนี้ มีการปฏิบัติอยู่จริงในบางชุมชน โดยเฉพาะในตำบลบ้านควน แต่ไม่ทราบว่ารูปที่ มีการขึ้นนั้นเป็นอย่างไร ลักษณะการขับร้องเป็นอย่างไรเพราะไม่เคยได้ยินมาก่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเพณีนี้เคยสูญหายไปจากชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูไปนานแล้ว จึงไม่ค่อยได้เห็นรูปแบบการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.060 คิดเป็นร้อยละ 61.20 ซึ่งแสดงว่าชุมชนส่วนใหญ่ได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีนี้อยู่ในระดับปานกลาง

3. **ประเด็นการอนุรักษ์ประเพณี :** จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เพราะเห็นว่าประเพณีดังกล่าวนี้เป็นประเพณีที่เคยปฏิบัติกันในอดีต เป็นประเพณีที่มีสาระและให้ความรู้ด้านศาสนา อีกทั้งยังหาได้ยากในปัจจุบัน บางคนบอกว่าครอบครัวใดที่สามารถขับร้องได้ก็ควรสอนให้ลูกหลานได้สืบทอดกันต่อไป จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมให้อนุรักษ์

ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.015 คิดเป็นร้อยละ 80.30 ซึ่งแสดงว่าชุมชนส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยกับการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าว อยู่ในระดับมาก

4. **ประเด็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่น :** เนื่องจากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลผสมผสานกับภาษามลายูกลางในขับร้อง ซึ่งคนส่วนใหญ่ในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูสามารถรับรู้และเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาบทขับร้อง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ดีและน่าส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาด้วยประเพณีต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า ในปัจจุบันภาษามลายูในจังหวัดสตูลเริ่มมีผู้นิยมใช้น้อยลงไปทุกวัน บางคนพูดภาษามลายูผสมกับภาษาไทยทำให้ผู้สูงอายุบางคนไม่เข้าใจ ดังนั้น การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กจึงน่าจะช่วยให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้และทบทวนภาษามลายูได้อีกช่องทางหนึ่ง จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ชุมชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่มีการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรม โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.140 คิดเป็นร้อยละ 82.80 ซึ่งแสดงว่า ระดับความคิดเห็นของชุมชนในประเด็นนี้อยู่ในระดับมาก

5. **ประเด็นการนำไปใช้ :** ในอดีตบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนิยมจัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงแต่งงาน งานเลี้ยงขอบคุณพระเจ้า งานขึ้นบ้านใหม่ งานรับขวัญเด็กแรกเกิด เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการนำไปขับร้องในงานต่าง ๆ เหล่านั้นไม่นิยมอีกแล้ว ดังนั้น ชุมชนส่วนใหญ่มองว่าน่าจะให้กลุ่มผู้ที่มีความสนใจนำบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กไปจัดแสดงในโอกาสต่าง ๆ ด้วยจะเป็นมิติใหม่สำหรับสังคมในปัจจุบัน ซึ่งไม่เพียงจัดเฉพาะในพิธีโกนผมเด็กเท่านั้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ชุมชนยังมีความต้องการให้มีการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในโอกาสต่าง ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.005 คิดเป็นร้อยละ 80.10 ซึ่งแสดงว่า ชุมชนมีทัศนะและความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว อยู่ในระดับมาก

6. **ประเด็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม :** จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม เนื่องจากประเพณีดังกล่าวสะท้อนคุณค่าทางสังคมมากมาย อาทิ เนื้อหาบทขับร้องส่วนใหญ่มักสอนเรื่องคุณธรรม เป็นการดัดเตือน เป็นแสดงออกของบิคารมาดาในการต้อนรับสมาชิกใหม่ เป็นการสร้างความบันเทิงที่แทรกด้วยเรื่องราวคำสอนศาสนาอิสลามให้แก่เจ้าของงานและผู้มาร่วมงาน จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า ชุมชนเห็นด้วยให้มีการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีดังกล่าว โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.115 คิดเป็นร้อยละ 82.30 ซึ่งแสดงว่าทัศนะและความคิดเห็นในประเด็นนี้ อยู่ในระดับมาก

7. **ประเด็นการถ่ายทอดสู่เยาวชน :** ถึงแม้ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กจะนิยมจัดขึ้นในกลุ่มผู้มีอายุ แต่เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ จึงสมควรให้เยาวชนได้รับรู้และเรียนรู้กระบวนการของประเพณีนี้อย่างเป็นระบบ ก่อนที่ประเพณีอันทรงคุณค่าดังกล่าวจะ

สูญหายไปจากชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ดังนั้นจากการศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าคนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่จะให้มีการมีการฝึกฝนหรือสอนการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลแก่เยาวชน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.095 คิดเป็นร้อยละ 81.90 ซึ่งแสดงว่า ทัศนคติในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

8. ประเด็นภาระค่าใช้จ่าย : การจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลต้องมีการเตรียมความพร้อมหลายด้าน อาทิ จัดเตรียมอาหารแก่แขกที่มาในงาน จัดของที่ระลึกให้แก่กลุ่มผู้ขับร้อง การตกแต่งประดับด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งการจัดเตรียมสิ่งเหล่านี้เจ้าของงานต้องจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนไม่น้อยทีเดียว ซึ่งอาจกลายเป็นภาระให้กับเจ้าของงานบางคน แต่เนื่องจากการจัดประเพณีดังกล่าวนี้ ปัจจุบันไม่ค่อยพบเห็นบ่อยครั้ง และเมื่อจัดขึ้นมาแล้ว น่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังในด้านคุณค่าของเนื้อหาบทขับร้อง ดังนั้นผู้ที่ประสงค์จะจัดงานประเพณีนี้จึงมักไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเท่าที่ควร จากการวิเคราะห์แบบสอบถามประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติที่บอกว่า ประเพณีดังกล่าวนี้เป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของงาน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.890 คิดเป็นร้อยละ 57.80 ซึ่งแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่คิดว่าการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายจริงแต่อย่างใด จัดอยู่ในระดับปานกลาง

9. ประเด็นความเหมาะสมของยุคสมัย : เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ผู้คนต้องแข่งขันกับเวลาในการดำเนินชีวิตแต่ละวัน การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล จึงมีรูปแบบที่เรียบง่ายไม่มีพิธีรีตองมากมาย ดังนั้น การจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กจึงควรมีการประยุกต์รูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.870 คิดเป็นร้อยละ 57.40 ซึ่งแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่ายุคสมัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการ การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล อยู่ในระดับปานกลาง

10. ประเด็นการสร้างรายได้และอาชีพ : ทุกครั้งที่กลุ่มผู้ขับร้องถูกเชิญให้ไปขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เมื่อเสร็จสิ้นการขับร้องแล้วพวกเขามักได้รับสินน้ำใจเล็ก ๆ น้อย ๆ จากเจ้าของงาน เช่น อาจเป็นเงินสด ผ้าโสร่ง ผ้าคลุมผม หรือของชำร่วยอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามกลุ่มผู้ขับร้องส่วนมากมองว่าการจัดประเพณีการขับร้องนี้ เป็นเพียงต้องการจะการอนุรักษ์เพื่อไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน โดยพวกเขาไม่ได้หวังผลตอบแทนแต่อย่างใด ดังนั้น จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า ชุมชนเห็นด้วยกับทัศนคติว่า ประเพณีสามารถส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย อยู่ในระดับปานกลาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.180 คิดเป็นร้อยละ 63.60

11. ประเด็นการแต่งกาย : จากการสังเกตการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ผู้ขับร้องทุกคนจะแต่งกายสวยงามและเด่นสง่า ซึ่งเป็นชุดสีโทนเดียวกันใช้เฉพาะในการขับร้องในพิธีดังกล่าว ดังนั้น การแต่งกายเป็นชุดเดียวกันทั้งกลุ่มจึงทำให้เกิดเป็น

ลักษณะเด่นในงานพิธีดังกล่าว และจากวิเคราะห์แบบสอบถามในประเด็นการแต่งกายนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.725 คิดเป็นร้อยละ 74.50 ซึ่งแสดงว่าทัศนคติและความคิดเห็นในประเด็นนี้อยู่ในระดับมาก

4.3 การวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล สามารถแสดงเป็นตารางและอธิบายสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ที่	แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1	ทำสื่อประเภทเอกสารหรือสื่อประเภทภาพและเสียงเกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป	3.915	78.30
2	นำสาระและองค์ความรู้จากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลมาจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา	3.930	78.60
3	หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทและส่งเสริมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประกวด การจัดแสดง ในงานประเพณีต่างๆ หรือการสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น	4.025	80.50
4	ส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมและเรียนรู้ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	4.155	83.10

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมและเรียนรู้ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณี

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.155 คิดเป็นร้อยละ 78.30 รองลงมา คือ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทและส่งเสริมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประกวด การจัดแสดง ในงานประเพณีต่างๆ หรือการสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.025 คิดเป็นร้อยละ 78.60 ส่วนการนำสาระและองค์ความรู้จากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลมาจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา นับว่าแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้ทั้งในประเด็นภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยทัศนะนี้คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.930 คิดเป็นร้อยละ 80.50 และควรทำสื่อประเภทเอกสารหรือสื่อประเภทภาพและเสียงเกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป ซึ่งในโครงการวิจัยได้จัดทำขึ้นรูปแบบดีวีดีและเอกสารความรู้ประกอบดีวีดี จำนวน 100 ชุด โดยทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ประเพณีดังกล่าวนี้ สามารถคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.915 คิดเป็นร้อยละ 83.10

นอกจากนี้แล้ว จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเป็นประเพณีที่น่าจะไม่ขัดต่อหลักการปฏิบัติในศาสนาอิสลาม เพราะเห็นว่าเนื้อหาส่วนใหญ่กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ความคิดเห็นว่าเป็นประเพณีที่น่าจะขัดต่อหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลาม เพราะถือว่าการปฏิบัติที่ไม่มีหลักฐานจากตัวบทอัลกุรอานและอัลหะดีษที่สามารถมาสนับสนุนได้อย่างแน่ชัด อีกทั้งให้ความคิดเห็นว่าน่าจะเป็นรูปแบบวิถีชีวิตของคนในชุมชนมลายูที่มีการคิดเองและปฏิบัติกันเองเพื่อสร้างความบันเทิงในกิจกรรมงานเลี้ยงต่าง ๆ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยมีความเห็นไม่แน่ใจกับประเพณีดังกล่าวว่าเป็นรูปแบบการปฏิบัติที่ถูกหรือขัดในศาสนาอิสลามหรือไม่

แต่อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหมายส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการรับทราบข้อมูลทัศนะและความคิดเห็นของชุมชนเท่านั้น โดยผลสรุปจากการศึกษานี้ ไม่ได้เป็นตัวกำหนดหรือคำตัดสินชี้ขาดถึงความถูกต้องหรือผิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักการทางศาสนาแต่อย่างใด การศึกษาในประเด็นความสอดคล้องของประเพณีและวัฒนธรรมกับหลักการทางศาสนา จึงควรต้องมีการศึกษาวิจัยเฉพาะกรณีในลำดับต่อไป ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าแนวทางการสืบสานและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนที่ได้เข้าไปทำการศึกษาครั้งนี้ จึงอาจเป็นเพียงการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมเพื่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล และเพื่อให้สังคมอื่นได้รับรู้ในเวลาเดียวกัน

4.4 การวิเคราะห์วิธีการนำไปใช้ รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

การศึกษบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในชุมชนตำบลบ้านควน จากการเก็บและรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2553 พบว่า บทขับร้องที่ชุมชนนิยมนำไปใช้ขับร้องในพิธีกรรมดังกล่าวมีจำนวนไม่มาก และจากการลงพื้นที่สำรวจสามารถเก็บรวบรวมได้จำนวน 7 เพลงเท่านั้น ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ห้บทขับร้องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.4.1 วิธีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่า โดยทั่วไปบทขับร้องหรือบทกล่อมเด็กมักนำไปใช้ร้องเพลงกล่อมเพื่อให้เด็กนอนหลับในเวลากลางวันเท่านั้น ซึ่งอาจนอนตั้งแต่สิบนาฬิกาเป็นต้นไป ส่วนกลางคืนไม่นิยมร้องเพลงกล่อม เช่นเดียวกับบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล มีลักษณะการนำไปใช้และขั้นตอนการขับกล่อมแตกต่างกันเล็กน้อยกับบทเพลงกล่อมเด็กทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดและมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นซึ่งปรากฏในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเท่านั้น ทั้งนี้รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการนำบทขับร้องไปใช้สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

4.4.1.1 จากการพูดคุยสนทนากับปราชญ์ชาวบ้าน เล่าว่าในอดีตบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล มีการจัดทั้งในช่วงเวลากลางวันและกลางคืน โดยเฉพาะในช่วงเวลากลางคืนนั้นส่วนมากมักเป็นเวลาที่ชาวบ้านมาพบปะและรวมตัวกันหลังจากพักผ่อนว่างเว้นจากการทำงานในเวลากลางวัน หรือบางครั้งเมื่อมีการรวมตัวของญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงในบ้านที่มีการจัดงานแต่งงานก็มักจะจัดกิจกรรมการขับร้องบทขับร้องดังกล่าวขึ้น แต่ในปัจจุบันเป็นที่น่าเสียดายยิ่งกิจกรรมลักษณะเช่นนี้ไม่นิยมจัดในช่วงเวลากลางคืนอีกต่อไปแล้ว แต่จะจัดเฉพาะในช่วงเวลากลางวันเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักนิยมจัดขึ้นในงานพิธีโกนผม หรืองานเลี้ยงรับขวัญทารกแรกเกิด

4.4.1.2 การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่จัดขึ้นช่วงเวลากลางวันนั้น เจ้าของงานหรือเจ้าภาพจะเป็นผู้เรียกเชิญกลุ่มผู้ขับร้องซึ่งมีประมาณ 15-20 คน ให้มาที่บ้านเพื่อทำการขับร้องและเลี้ยงอาหารจากการศึกษา พบว่าช่วงเวลาที่กลุ่มผู้ขับร้องสะดวกที่สุด ซึ่งจะไปตามคำเรียกเชิญมักจะเป็นช่วงเวลาหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจหลังเลิกงานตอนเที่ยงและประกอบศาสนกิจเสร็จแล้ว (ละหมาดซุฮรี) ตั้งแต่เวลาสิบสี่นาฬิกาเป็นต้นไป

4.4.1.3 ก่อนจะมีการจัดพิธีการขับร้อง เจ้าของงานจะต้องเตรียมความพร้อมทุกอย่างที่ต้องใช้ในการทำพิธี ซึ่งสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมได้แก่ เปล และเด็ก กล่าวคือ เปลจะต้องมีการจัดแต่งให้สวยงาม โดยการประดับประดาด้วยดอกไม้หลากสี มีการผูกโยงด้วยขนมนานาชนิด และผูกเชือกไว้ที่เปลสำหรับไกวไปมาขณะมีการขับร้อง จากการศึกษาในพื้นที่กรณีศึกษาพบว่า อุปกรณ์ให้เด็กนอนส่วนใหญ่นิยมเป็นเปลที่ทำด้วยผ้าสำเร็จรูปซึ่งผูกแล้วต่อด้วยสายสปริงและโยงไว้กับราวเหล็กหรือไม้หลังคาบ้าน (ตามรูป) ส่วนเปลที่เป็นอู๋ไม่เป็นที่นิยมสำหรับจัดให้เด็กนอนในกิจกรรมการขับร้องดังกล่าว ส่วนการจัดเตรียมเด็กให้พร้อมนั้น ตัวเด็กจะต้องอยู่ในภาวะร่างกายแข็งแรง สุขภาพดีและไม่เป็นไข้ ต้องมีการโกนผมหรือโกนผมให้แล้วเสร็จก่อนนำเด็กขึ้นเปล เด็กทารกส่วนใหญ่ที่จะขึ้นเปลมีอายุราว 1 สัปดาห์ ถึงอายุ 1 เดือน แต่ทั้งนี้อายุของเด็กอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยความพร้อมของบิดามารดาเด็กหรือเจ้าของบ้าน การจัดพิธีการขับร้องแต่ละครั้งสามารถนำเด็กมาจัดขึ้นเปลได้ครั้งละ 2-3 เปล

การจัดเด็กขึ้นเปลคราวละ 2-3 เปล

4.4.1.4 หลังจากเจ้าของงานได้เตรียมความพร้อมทุกอย่างครบแล้ว กลุ่มผู้ขับร้องก็จะเริ่มพิธีการโดยการให้ผู้ปกครองเด็กนำเด็กขึ้นเปล หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มขับร้องก็จะเริ่มขับบทขับร้องตามลำดับเพลงที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจใช้เวลาขับร้องประมาณ 1 ชั่วโมงหรือตามความเหมาะสมของเวลา ขณะมีการขับร้องอยู่นั้นเปลจะถูกไกวไปมาโดยสมาชิกกลุ่มผู้ขับร้องจะเป็นผู้ช่วยไกวเปล

4.4.1.5 เมื่อสิ้นสุดการขับร้องแล้ว กลุ่มผู้ขับร้องจะลุกขึ้นจากวงที่นั่ง หลังจากนั้นก็จะนำเด็กออกจากเปลเอามาอุ้มแล้วส่งไปให้ทุกคนได้อุ้มจนครบทุกคน พร้อมกับการกล่าวชอလာวตพร้อมกัน (กล่าวคำสุติและสรรเสริญศาสนาตามุฮัมมัด) ซึ่งถือเป็นการสิ้นสุดของการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในปัจจุบัน มีดังนี้

1) จัดแต่งเปลให้สวยงามโดยใช้ผ้าบาติกหรือผ้าทอมือลวดลายสวยงาม พร้อมกับประดับตกแต่งด้วยดอกไม้สีสันหลากหลาย หรืออาจเป็นขนมแห้งต่าง ๆ ตามความต้องการของเจ้าของงานไว้สำหรับแจกเด็ก ๆ ที่มาเข้าร่วมงาน

ลักษณะเปลที่มีการตกแต่งสวยงาม

2) ผูกผ้าสะไบหรือเชือกติดไว้กับส่วนล่าง หรือด้านซ้ายและด้านขวาของเปล สำหรับใช้ไกวไปมาขณะที่มีการขับร้อง

3) นำทารกที่ผ่านการ โกงนมและแต่งกายเรียบร้อยแล้ววางไว้ในเปลที่ตกแต่งสวยงาม

4) เริ่มพิธีกรรมด้วยการกล่าวสรรเสริญท่านศาสดามูฮัมมัด

ขั้นตอนการนำเด็กลงเปล

- 5) การขับร้องบทเพลงแรกจะเริ่มขึ้นโดยหัวหน้าทีมเป็นคนนำในวรรคแรก หลังจากนั้นในวรรคต่อไปลูกทีมและหัวหน้าก็จะขับร้องไปพร้อม ๆ ในเริ่มขับร้องเพลงใหม่หัวหน้าทีมจะเป็นคนเริ่มขับร้องวรรคแรกของแต่ละเพลงเสมอจนหมดทุกเพลงที่เตรียมไว้ (กลุ่มผู้ขับร้องอาจเป็นกลุ่มผู้ชายหรือกลุ่มผู้หญิงขึ้นอยู่กับความคิดเห็นต่อประสานงานของเจ้าของงาน)
- 6) ในกลุ่มผู้ขับร้องจะมีตัวแทนที่คอยไกวเปลไปมาเบา ๆ ในระหว่างที่มีการขับร้อง

4.4.2 ด้านรูปแบบ

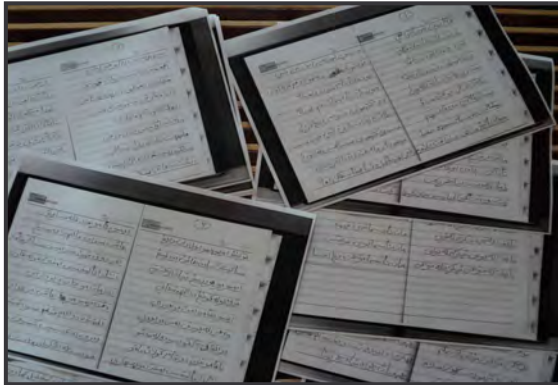
บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ปรากฏนั้น ไม่มีรูปแบบคำประพันธ์ตายตัว มีสัมผัสคล้องจองมากบ้างน้อยบ้าง ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกับกลอนทั่วไป มีสัมผัสระหว่างวรรค ใช้ถ้อยคำเรียบง่าย ไม่มีทำนองตายตัว ในส่วนความยาวของบทขับร้องแต่ละบทเพลงมีปริมาณไม่เท่ากัน กำหนดแน่นอนไม่ได้ ผู้ขับร้องอาจขยายออกไปได้เรื่อย ๆ หรืออาจตัดเนื้อหาให้สั้นลงก็ได้¹ จากศึกษาพบว่าบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควน โดยส่วนมากมีความยาวประมาณหนึ่งหน้ากระดาษ โดยเนื้อหาบทขับร้องล้วนเป็นภาษามลายู แต่ในบางบทขับร้องอาจมีภาษาอาหรับแทรกอยู่บ้างเป็นบางคำ และบทขับร้องที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด 7 บทที่ได้รับจากสำเนาเอกสารต้นฉบับนั้นเขียนด้วยอักษรยาวี² ดังนั้น ภาษาที่ใช้ในขับร้องจึงมักเป็นภาษามลายูกลางตามตัวสะกดที่ปรากฏในเอกสารผสมผสานกับภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงตำบลบ้านควน

จากการสังเกตในการขับร้องหนึ่งบทเพลงนั้นต้องใช้เวลาในการขับร้องประมาณ 5-10 นาที โดยในบทขับร้องบางบทแต่ละวรรคจะมีการกล่าวซ้ำจนจบเพลง และบทขับร้องบางบทจะมีคำเห่กล่อม

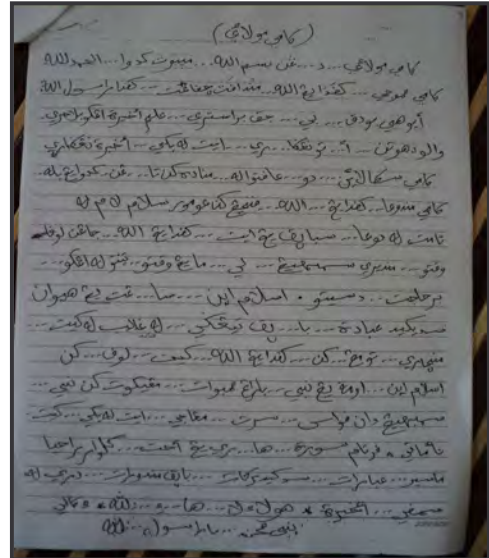
¹ จากการสำรวจบทขับร้องจากปราชญ์พบว่า ปราชญ์บางท่านไม่สามารถจับบทขับร้องได้ทั้งหมด บางท่านขับร้องวกไปวนมาไม่ได้ใจความ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทขับร้องแต่ละบทมีเนื้อเพลงยาวมาก ประกอบกับปราชญ์มีอายุมากด้วยและไม่ได้เอาบทขับร้องมาใช้เป็นเวลานานแล้ว ส่วนบทขับร้องที่ได้จากเอกสารต้นฉบับนั้น คณะผู้วิจัยได้สอบถามปราชญ์และกลุ่มผู้ขับร้องหลายคนเกี่ยวกับที่มาที่ไปของเอกสารดังกล่าว ก็ไม่มีผู้ใดบอกได้ว่าใครเป็นคนแรกที่จดบันทึกต้นฉบับ ทราบเพียงแต่ว่าบทขับร้องเหล่านี้เป็นของชาวตำบลบ้านควนซึ่งมีการคัดลอกและจดบันทึกผ่านผู้คนมาหลายทอดแล้ว โดยคนที่นำเผยแพร่และให้มีการฝึกฝนต่อ คือนายมะหมูด ยาติกุล อายุ 48 ปี เป็นชาวบ้านหมู่ที่ 6 ตำบลบ้านควน อำเภอเมืองสตูล

² จากการสังเกตของคณะผู้วิจัยและการบอกเล่าของกลุ่มผู้ขับร้องที่ถูกเชิญไปขับร้องแต่ละครั้ง พวกเขามักต้องนำสำเนาเอกสารบทขับร้องไปด้วยทุกครั้ง เพื่ออ่านบททวนให้เกิดความคล่องแคล่วก่อนจะมีการขับร้องจริง หรือเอาไว้อ่านประกอบเวลาที่มีการขับร้องจริง ดังนั้น สำหรับผู้ขับร้องบางคนที่ยึดติดกับการดูเอกสารควบคู่ไปด้วยนั้นมักจะออกเสียงในการขับร้องเป็นภาษามลายูกลางผสมกับภาษามลายูถิ่นสตูลบ้าง ส่วนผู้ที่สามารถจะจดจำบทขับร้องได้แล้วมักจะออกเสียงบทขับร้องเป็นภาษามลายูถิ่นสตูลสำเนียงบ้านควนเสียส่วนใหญ่

แทรกเป็นระยะตามลักษณะเสียงสระที่ลงท้ายของประโยคนั้น ๆ เช่น อา อา อา อา อี อี อี อี ส่วนในช่วง
สุดท้ายของบทขับร้องทุกเพลงจะจบด้วยการกล่าวคำปฏิญาณตนจำนวนสามครั้ง

สำเนาต้นฉบับบทขับร้องที่บันทึกด้วยอักษรยาวี

ตัวอย่าง : บทขับร้องที่แทรกด้วยคำภาษาอาหรับ

كامي مولا ي

Kami Mulai (พวกเราขอเริ่มดำเนินการขับกล่อม)

كامي مولا ي دغن بسم الله

Kami mulai dengan Bismillah

เราขอเริ่มด้วยการกล่าวบิสมิลลาฮ์ (ด้วยพระนามของพระเจ้า)

ميبوت كدوا الحمد لله

Menyebut kedua Alhamdulillah

ตามด้วยการกล่าวอัลฮัมดุลิลลาฮ์ (ขอบคุณพระเจ้า)

كامي مموجي كقد يغ الله

Kami memuji kepada yang Allah

เราขอสรรเสริญยกย่องแด่อัลลอฮ์เจ้า

مندافت شفعة كقد رسول

Mendapat syafaat kepada Rasul

ขอความลี้ริมงศลต่อองค์ศาสดา

จากการศึกษาและรวบรวม พบว่าบทขับร้องเกือบทุกบทก็มีคำภาษาอาหรับแทรกเป็นบางคำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประพันธ์ต้องการให้การขับร้องมีการความสละสลวยและเกิดความไพเราะในภาษาที่ใช้ และต้องการให้มีการสัมผัสคำด้วย จากตัวอย่างบทขับร้องข้างต้น พบว่ามีคำภาษาอาหรับปรากฏอยู่ด้วย เช่น คำว่า **الله** **بسم** (ด้วยพระนามของพระเจ้า) **الحمد لله** (ขอคุณพระเจ้า) และ **شفعة** (ความเป็นสิริมงคล) เป็นต้น

ตัวอย่าง : บทขับร้องที่จบด้วยคำปฏิญาณตน

کارغن این

Karangan Ini (บทประพันธ์นี้)

کارغن این هندق براندوی

Karangan ini hendak berendoi

บทประพันธ์นี้ประสงค์จะกล่อมนอน

مغیکوت شریعة نبی دان رسول

Mengikut syariaat nabi dan rasul

เดินรอยตามจริยวัจน่านนาบีและรอซูล

๑๑๑

هو لا اله الا الله (۳ کالی)

Hula ilaha illallah 3 kali

ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์องค์เดียว (จำนวนสามครั้ง)

نبی محمد یا رسول الله

Nabi Muhammad ya rasullah

ท่านนบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์

จากการศึกษาและรวบรวมบทขับร้องทั้งหมด พบว่าหลังจากสิ้นสุดการขับร้องเนื้อหาที่เป็นภาษามลายูแล้ว ผู้ขับร้องจะต้องกล่าวคำปฏิญาณตนจำนวนสามครั้ง ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้ผู้ฟัง (ผู้ชม) และเด็กได้ศรัทธาและยำเกรงต่อความเป็นพระเจ้าของอัลลอฮ์ และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

จากการศึกษารูปแบบหรือฉันทลักษณ์บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยส่วนใหญ่พบว่า เป็นลักษณะคล้ายกับบทกลอนชะอิร³ ซึ่งฉันทลักษณ์ของบทขับร้องแต่ละบทไม่ได้กำหนดแน่นอน

³ ชะอิร คือ ชื่อเรียกบทกวีชนิดหนึ่งเป็นลักษณะบทขับร้องทำนองช้า ๆ มีต้นกำเนิดในแผ่นดินอาหรับ ถูกนำเข้ามาในหมู่เกาะมลายูพร้อมกับการเข้ามาของศาสนาอิสลามในแถบนี้ ปัจจุบันการแต่งบทกลอนประเภทนี้ได้รับการปรับแต่งไม่ว่าจะเป็นท่วงทำนองและจังหวะการขับร้องเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยของผู้ประพันธ์แต่ละคน

ตายตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประพันธ์เองไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบมากนัก แต่อาจให้ความสำคัญกับเนื้อหา และเรื่องราวในบทขับร้อง และการสัมผัสเสียงพยางค์สุดท้ายของคำในแต่ละวรรคเสียมากกว่า อย่างไรก็ตาม รูปแบบหรือฉันทลักษณ์บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก สามารถวิเคราะห์โดยสรุปได้ว่า ใน 1 บทขับร้องจะมีความยาวประมาณ 5-12 บท ในแต่ละบทจะมี 4 วรรค และแต่ละวรรคมีคำประมาณ 4-8 คำโดยที่ไม่ปรากฏวรรคใดที่มีข้อความซ้ำกัน และมีสัมผัสเสียง ดังตัวอย่างบางบทจากบทขับร้องต่าง ๆ ต่อไปนี้⁴

Empat orang sahabat yang nabi
Abubakar dan Umar Usman dan Ali
Khalifah Muhammad saidin arabi
Membaca Quraan sangat yang Qari
(จากบทขับร้อง: Karangan Ini)

Islam ini rukun kelima
Mengucap syahadah mula pertama
Mendirinya sembahyang waktu yang lima
Sehari semalam itu agama
(จากบทขับร้อง: Rukun Iman)

Wahailah budak paras gemilang
Ibu bapa mu banyak lah sayang
Peliharakan engkau bukannya senang
Tidur tak lena makan tak kenyang
(จากบทขับร้อง: Terkenang Oleh Mu)

นอกจากนี้ในการขับร้องแต่ละวรรคจะมีการออกเสียงพยางค์เป็นจังหวะซ้ำ ๆ ที่ตั้งแต่ 9-15 พยางค์ เช่น

⁴บทขับร้องบางส่วนของตัวอย่างนี้คณะผู้วิจัยได้พิจารณาเอาบทขับร้องที่เขียนด้วยอักษรโรมันเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เห็นจำนวนคำได้อย่างชัดเจนกว่าบทขับร้องที่เขียนด้วยอักษรยาวี ซึ่งอักษรยาวีนั้นเป็นระบบเขียนที่มีลักษณะการเขียนลากเส้นและการเชื่อมโยงอักษรให้เป็นพยางค์และคำ ดังจะเห็นว่าในบางคำอาจเขียนเชื่อมโยงติดกับคำอื่นจึงยากต่อการนับจำนวนคำหรือการสังเกตว่าเป็นพยางค์หรือคำ

Ni/at dika/ta ser/ta i/bu dan ba/pa

Tu/juh/lah ha/ri ken/du/ri le/pas/kan ha/jat

O/rang yang wa/kil pang/gil dan kha/bar

Ma/ri/lah ka/mu ka/wan dan sa/ha/bat (จากบทขับร้อง: Rahim Mu)

อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตรูปแบบกิจกรรมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ได้จัดขึ้นในชุมชนตำบลบ้านควน พบว่าในการขับร้องแต่ละครั้งจะมีผู้ขับร้องประมาณ 15-20 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวันและเวลาว่างของผู้ขับร้องที่ถูกรับเชิญ ส่วนรูปแบบการขับร้องจะเป็นลักษณะการร้องประสานเสียงโดยมีหัวหน้ากลุ่มซึ่งคอยเริ่มต้นขับร้องในวรรคต่าง ๆ ตามลีลาและท่วงทำนองของบทขับร้องแต่ละบท อย่างไรก็ตามในการเริ่มต้นของแต่ละวรรคนั้นหัวหน้าอาจเปล่งคำหรือเสียงค้อยซึ่งจะขึ้นอยู่กับการมโนท่วงทำนองของบทขับร้องและเพื่อสร้างบรรยากาศในงานให้มีความครึกครื้นสนุกสนานหรือเศร้า

4.4.3 ด้านเนื้อหา

จากการรวบรวมข้อมูลบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล กรณีชุมชนตำบลบ้านควน จำนวน 7 เพลง พบว่าเนื้อหาของบทขับร้องส่วนมากมีลักษณะแตกต่างกับเพลงกล่อมเด็กทั่วไปที่ปรากฏในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการบันทึกและการขับร้อง กล่าวคือ บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูมีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและเป็นภาษามลายูทั้งสิ้น แต่เป็นที่น่าสังเกต คือถึงแม้เนื้อเพลงทุกเพลงที่คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากเอกสารที่ได้บันทึกด้วยภาษามลายูอักษรยาวี แต่ในการขับร้องผู้ขับร้องมักจะเปล่งเสียงด้วยสำเนียงภาษามลายูถิ่นสตูลผสมผสานกับภาษามลายูกกลางเป็นบางครั้ง ในการจำแนกเนื้อหาเพลงกล่อมเด็กของแต่ละภูมิภาคนั้น มีผู้ศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทเนื้อหาตามลักษณะและมุมมองอันหลากหลายกันออกไป ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้จำแนกประเภทเนื้อหาตามรายละเอียดและสาระสำคัญของบทขับร้องแต่ละบทดังต่อไปนี้

4.4.3.1 เกี่ยวกับการสั่งสอนให้เป็นคนดีด้วยศาสนาธรรม เป็นบทขับร้องปฐมบทก่อนที่จะมีการขับร้องบทอื่น ๆ เนื้อหาส่วนต้นจะเริ่มด้วยการกล่าวพระนามของพระเจ้าและตามด้วยการกล่าวขอขอบคุณพระเจ้า ซึ่งเป็นคำกล่าวที่มุสลิมทุกคนควรยึดถือและปฏิบัติสำหรับการเริ่มต้นและสิ้นสุดการกระทำสิ่งใด

⁵ การนำเสนอเนื้อหาของบทขับร้องที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาจากต้นฉบับที่เขียนด้วยอักษรยาวีซึ่งเขียนเริ่มจากขวาไปซ้าย เป็นลำดับแรก ตามด้วยการปริวรรตรูปเขียนด้วยอักษรโรมัน หลังจากนั้นถอดสำเนียงภาษามลายูถิ่นสตูลด้วยภาษาระบบเขียนไทย และต่อท้ายด้วยการอธิบายความหมายด้วยรูปอักษรเสียง

ๆ ก็ตาม หมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นเสบียงในโลกหน้า (หมายถึงความรู้ด้านศาสนาอิสลาม) และไม่ลืมที่จะทำความดี โดยเฉพาะการดำรงละหมาดห้าเวลา และสุดท้ายจะต้องไม่สิ้นหวังในชีวิตโดยหมั่นขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้าอยู่เสมอ บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนให้เป็นคนดีด้วยศาสนธรรม ได้แก่ บทขับร้อง **کامي مولاي** (Kami Mulai)

کامي مولاي

Kami Mulai (พวกเราขอเริ่มต้นการขับกล่อม)

کامي مولاي دغن بسم الله

Kami mulai dengan Bismillah

กามี มุลาลี เดอจัน บิสมิลลัฮ

เราขอเริ่มด้วยการกล่าวบิสมิลลาฮ (ด้วยพระนามของพระเจ้า)

ميبوت كدوا الحمد لله

Menyebut kedua Alhamdulillah

เมอญูโบท เกอด้ว่า อัลฮัมดุลิลลาฮ

ตามด้วยการกล่าวอัลฮัมดุลิลลาฮ (ขอคุณพระเจ้า)

کامي مموجي کفد يڠ الله

Kami memuji kepada yang Allah

กามี เมอมูจี เกอปาโด ยัง อัลลอฮ

เราขอสรรเสริญยกย่องแด่อัลลอฮเจ้า

مندافت شفعة کفد رسول

Mendapat syafaat kepada Rasul

มินดาปะ ชาฟาอะ เกอปาโด รอโซน

ขอความสืริมงคลต่อองค์ศาสดา

ايوهاي بودق بيجق برايس تري
Ayuhai budak bijak beristeri
อายุไฮ บุดะ เบอะ เบออิสตรี⁶
ไอ้เด็กน้อยเด็กฉลาดปราดเปรื่อง

عالم اخيرة اغكاو فلاجري
Alam akhirat engkau belajar
อาลัม อาคีระ อังกา เบอลาฆัร
จงร่ำเรียนพากเพียรความรู้เพื่อโลกหน้า

والاو دهوتن اتاو نگري
Walau dihutan atau negeri
วาเลา คีฮุตัน อาเตา เนอการี
แม้ชาน้อยอยู่ไกลในป่าหรือทวีปใด

ايتوله بكل اخيرة نگري کامي سكلين
Itulah bekal akhirat negeri kami sekelian
อีตุละ เบอกาย อาคีระ เนอการี กามิ เซอกาเลี่ยน
เพราะนั่นคือเสบียงของเราสำรองไว้ในโลกหน้า

دعاء فتواله منادهكن تاغن كدوا بله
Doa petualah menadahkan tangan kedua belah
ดูออ เปอตัวละ เมอนาคอส ตางัน เกอด้ว เบอลอส
จงยกมือห่มน้ขอพรวิงวอนต่อพระเจ้า

⁶ ข้อความของวรรณคดีผู้วิจัยคัดลอกจากเอกสารต้นฉบับเดิม ซึ่งมีคำว่า “เบออิสตรี” แปลว่า มีภรรยา จากการวิเคราะห์ความหมายของวรรณคดีแล้ว ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้แต่งในอดีตมิได้เจตนาจะกล่าวถึงเด็กน้อยควรมีภรรยาแต่อย่างใด คำนี้น่าจะมาจากคำว่า bestari [เบสตารี] แปลว่า ปราดเปรื่อง เป็นคำวิเศษขยายคำว่า bijak [บีฆะ] แปลว่าฉลาด โดยปกติแล้วในภาษามลายูกลางสองคำนี้มักปรากฏด้วยกันเสมอ เป็นการบ่งบอกลักษณะตัวบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดและปราดเปรื่อง แต่อาจเนื่องมาจากผู้ขับร้องที่ได้รับการสืบทอดหลายชั่วอายุคนและไม่ได้เอามาขับร้องอีกต่อไปเป็นเวลานาน ดังนั้นในกรณีนี้เมื่อมีการเอามาขับร้องใหม่จึงอาจมีการแปรเสียงจากคำเดิมไปบ้างโดยที่ผู้ขับร้องเองก็ไม่ได้คำนึงถึงความหมาย เพียงแค่ให้สัมผัสคำเล็กน้อยก็ันว่าใช้ได้แล้ว

کامی مندعاء کفد یغ الله
Kami mendoa kepada yang Allah
กามี มั่นโคออ เกอปาโค ย้ง อัดลอส
เราทั้งหลายขอพรต่ออัลลอฮ์เจ้า

فنجغن عمور سلاما-لاماله
Ppanjangkan umur selama-lamalah
ป็นญ้งกัน อูมัว เซอลามอ ลามอลัส
ขอพระองค์จงประทานชีวิตที่ยืนนาน

تمتله دعاء سابق یغ ایت کفد یغ الله
Tamatlah doa sebanyak yang itu kepada yang Allah
ตามัดลัส โคออ เซอบาญะ ย้ง อีตุ เกอปาโค ย้ง อัดลอส
จงวิงวอนขอพรต่ออัลลอฮ์เท่าที่ประสงค์

جاغن لوفا وقتو مندیری سمبهیغ لیم یغ وقتو
Jangan lupa waktu mandiri sembahyang lima yang waktu
ฅางัน ลูพอ วัคตุ มั่นคิริ ซัมบะย้ง ลีมอ ย้ง วัคตุ
จงอย่าลืมดำรงละหมาดวันและคืนห้าเวลา

تنتوله اغکاو برحاجة د سیتو
Tentulah engkau berhajat di situ
เต็นตุละ อังเกา บัรฮาฆัด ดี ซีตุ
เป้าหมายสุดท้ายของเราคือโลกหน้า

إسلام این ساغت یغ حیوان سدیکیت عبادة
Islam ini sangat yang haiwan sedikit ibadat
อิสลาม อีนี ซางัด ย้ง ไฮวัน เซอดีกิต อีบาดัต
อิสลามนั้นสำหรับเราไม่เหมือนสรรพสัตว์อื่นที่ไม่ประกอบคุณความดี

بايق تیغکیله غالب له کیت منچاری تومغن
Banyak tinggilah ghaliblah kita mencari tumangkan
บาญะ ดิงกิ ลัส ออเล็บลัส กิดอ มั่นจารี ตูม้งกัน
ไม่ว่าจะสูงส่งหรือร่ำรวยเราต้องมีเสาหลักคือศาสนา

كفد يغ الله كيت لوفاكين إسلام اين
Kepada yang Allah kita lupakan Islam ini
เกอปาคอ ย้ง อัลลอฮ กิตอ ลูพอกัน อิสลาม อีนี
ในอิสลามเราอย่าลืมอัลลอฮผู้เป็นพระเจ้า

اومت يغ نبي بارغ ممبوات مغيكوتكن نبي
Umat yang nabi barang membuat mengikutkan nabi
อุมะ ย้ง นาบี บาร์ง มัมบาวัต เมอจีโกตกัน นาบี
ประชาชาตินาบีต้องปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี

سمبهیغ دان فواسا سرتا مغاجي
Sembahyang dan puasa serta mengaji
ซัมบัยยัง ดาน ปัวซอ ซัรตอ เมองามิ
นั่นก็คือละหมาด ถือศีลอด และไฟ้เรียนรู

ایتوله بكل کیت نق ماتي
Itulah bekal kita nak mati
อิตุละ เบอกาย กิตอ นะ มาติ
สิ่งเหล่านี้คือเสบียงให้เรายามจากโลกนี้ไป

هو لا اله الا الله (۳ کالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبي محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.2 เกี่ยวกับอำนาจของพระเจ้าในการสร้างทุกสรรพสิ่ง ในบทขับร้องจะกล่าวถึงพลังและอำนาจของพระเจ้าในการสร้างทุกสิ่งในโลก การรับรู้ของพระเจ้าต่อสิ่งที่ปรากฏในสากลโลก แม้กระทั่งการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล การเคลื่อนไหวของดิน น้ำ ลม ไฟ และการสร้างมนุษย์คู่แรกจากดิน เพียงพระเจ้ากล่าวคำว่า “จงเป็น” สิ่งต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงประสงค์ก็จะบังเกิดขึ้นทันที ในบทขับร้องยังกล่าวถึงศาสดาคนแรก คือ อาดำ และคนสุดท้ายคือ มุฮัมมัด บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอำนาจของพระเจ้าในการสร้างทุกสรรพสิ่ง ได้แก่ บทขับร้อง بِسْمِ اللَّهِ (Bismillah)

بِسْمِ اللَّهِ

Bismillah (ด้วยพระนามของพระเจ้า)

بِسْمِ اللَّهِ مَوْلَايَ أَكُوْا اِيْت

Bismillah itu aku mulai

บิสมิลลอฮ อี้ตู อากู มุลลาอี

ด้วยพระนามของพระองค์ข้าพเจ้าของเริ่มต้น

رَحْمَن دَان رَحِيْم مَنَّتِيْكَنْ بِرِي

Rahman dan rahim menantikan beri

รอฮมาน ดาน รอฮีม เมอนันตีกัน เบอริ

เราะฮฺมานและเราะฮฺอิมพร้อมประทานให้

الْحَمْدُ لِلَّهِ مَنْدِيرِيْكَنْ قَوْلَا

Alhamdulillah mendirikan pula

อัลฮัมดุลิลลัฮ มันดีรีกัน ปุเลาะ

ขอบคุณพระเจ้าที่ได้บังเกิดเรามา

رَبِّ الْعَالَمِيْنَ صَفَتَكَنْ اللَّهُ

Rabul-alamin sifatkan Allah

รอบุอาลามีน ซีฟัดกัน อัลลอฮ

พระเจ้าทรงครอบครองทั้งจักรวาล

مَنْجَادِيْ دَهَوْلُو دُوا رِيْبُو لَهُ تَاهُون

Menjadi dahulu dua ribu lah tahun

มันฉาดิ ดาฮูลู ตัว รีบู ละ ตาฮุน

พระองค์ทรงสร้างเมื่อสองพันกว่าปีมาแล้ว

صِفَتْ مَنْجَادِيْ اللَّهِ دَقْوَاهُون

Sifat menjadi Allah dipohon

ซีฟัด มันฉาดิ อัลลอฮ ดีโปฮุน

ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้น อัลลอฮเป็นผู้กำหนด

دي مغرتي سموا برهيمقون
Dia mengerti semua berhimpun
เดีย มางร์ดี เซอมีว บัรฮีมปน
พระองค์ทรงรอบรู้ทุกสิ่งในสากลโลก

تانه دان اير اغين افي چوكوقله تاهون
Tanah dan air angin api cukuplah tahun
ตานอส ดาน อาเธร อาปี จูกบลอส ตาฮอน
ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นไปตามวงจรกำหนด

اول كلام عالم منجادي
Awal kalam alam menjadi
อาวัน กาลาม อาลัม มันฌาดี
พระองค์ตรัสครั้งแรกก็บังเกิด

لا غيت بر كرق بومي براييسي
Langit bergerak bumi berisi
ลาจี เบอเกอเราะ บุมิ เบิรอีซี
ท้องฟ้าเคลื่อนไหว ผืนดินเริ่มมีพืชผล

مک جیبریل منورونکن وحو
Maka jibril menurunkan wahyu
มากอ จีบเรล มานูรอนกัน วัยยู
ต่อมาจิบเรล(เทวทูต)ได้นำบัญชา

نبي له ادم مولا منجادي
Nabilah Adam mula menjadi
นาบีลัษ อาดัม มุลอ มันฌาดี
ทรงบังเกิดมนุษย์คนแรกคือ อาดัม

مليهت مات بوروغ سجاتي
Melihat mata burung sejati
มาลีฮัต มาตา บูรง เซอฌาตี
มองดูแววตาของเจ้านกน้อย

بورو غله ايت دوا سڪالي

Burunglah itu dua sekali

บุรงลัซ อี้ดู คัว เซอกาลี

เป็นเจ้านกน้อยสองเกาะอยู่

سئڪورله جنتن لاونڻ استري

Seekorlah jantan lawannya isteri

เซอเอโกรลัซ ฉั่นตัน ลาวันญา อีสเตอริ

ตัวหนึ่งเพศผู้ อีกตัวเพศเมีย

نبيله ادم ايغت سنديري

Nabilah Adam ingat sendiri

นาบีลัซ อาดัม อิงต ซันดีรี

ทำให้นาบีอาดัมนึกตัวเอง

ايغت دهاتي سڪرا ممبري

Ingat di hati segera memberi

อิงต ดี ฮาตี ซากรอ มัมบารี

นับพลันสิ่งที่คิด ทันทีสิ่งนั้นบังเกิดขึ้น

منجاديله اي سبلهله كي ري

Menjadilah ia sebelahlah kiri

มันฉาดीलัซ เอีย เซอเบอลอซ กิรี

เกิดจากชีโครงด้านซ้ายของอาดัม

سيتي له هوا الله منجادي

Siti lah Hawa Allah menjadi

ซีतीलอซ ฮาวอ อัลลอซ มันฉาดิ

ปรากฏเป็นสตรีสาวอัลลอซประทานมา

منيتيله اي دوا قولوه ليم له نبي

Menitilah ia dua puluh lima lah nabi

มานีतीलอซ เอีย คัว ปุโลซ ลีมอลัซ นาบี

เป็นจุดเริ่มต้นของนาบียี่สิบห้าท่าน

اصل در قد نبی الله ادم
Asal daripada nabi Allah Adam
อาซัน คาริปาคอ นาบี อัลลอฮ อาดัม
เริ่มต้นจากนาบีของพระเจ้า คือ อาดัม

اصلن نبی نور جا خاتم
Asalnya nahi nurja khatam
อาซันญา นาบี นูรญา คอดั้ม
นาบีท่านนี้คือแสงรัศมี

دقچله امقت اخيرن قدم
Dipecahlah empat akhirnya Qidam
ดีเปอจอสลัส อัมปัด อาเกรญอ กิดัม
พระองค์ทรงแยกออกเป็นสี่ส่วน

قچله ايت سكيلينن عالم
Pecahlah itu sekeliannya alam
เปอจอสลัส อีตุ เซอกาเลี่ยนญา อาลัม
เศษส่วนต่างๆ กระจายกระจายในจักรวาล

نبی محمد منجادي د مکہ
Nabi Muhammad menjadi di Mekah
นาบี มุฮัมมัด มัณฉาดิ ดี เมอกอส
กำเนิดท่านนาบีมุฮัมมัดที่เมืองเมกกะ

تورون ملائكة منداتغ دزياره
Turun malaikat mendatang diziarah
ตูรอน มาลาอิกัต มันดาง ดีเซียร์ฮ
เทวทูตทั้งหลายลงมาแสดงความยินดีและอวยพรนาบี

مک جبريل ممبواتکن تيته
Maka Jibril membuatkan titah
มากอ ฉิบรอเอล มัมบวตกัน ดีตอส
จากนั้นญิบเรลได้นำสาส์นจากพระผู้เป็นเจ้า

سكليان أمبيا سکنف داءيره
Sekelian ambiya segenap daerah
เชอกาเลียน อัมบิเยาะ เชอกุนัป คาเอรอส
ให้นาบีทั้งหลายทั่วโลกทุกมุมเมือง

کتوروننله نبي دوا قولوه امفت اورغ
Keturunanlah nabi dua puluh empat orang
เกอตูโรนนัลลิส นาบี คัว ปูโลส อัมปัด ออริง
บรรพบุรุษท่านนาบีมีทั้งหมดยี่สิบสี่คน

دي برهيمفون علماء دداتغ
Dia berhimpun ulama didatang
เดีย บัรฮิมฟอน อุลามาะ คีดาตัง
ถูกรวบรวมไว้โดยผู้รู้ศาสนา

رواية برسوسون سنغ بر فهم
Riwayat bersusun senang berfaham
รีวายัต บัรซุซซัน เซอณัง บัรฟาฮัม
เรื่องราวประวัติถูกเรียบเรียงเข้าใจง่าย

نبي محمد صل الله والسلام
Nabi Muhammad Salallah Wasallam
นาบี มุฮัมมัด ซอลลัลลอฮ วาซัลลัม
นาบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์

اصلن دي كولوغن عربي
Asalnya dia golongan arabi
อาซันญอ เดีย กูโลงัน อาราบี
ต้นตระกูลของท่านเป็นชาวอาหรับ

تمقت اصل بغساله قرايش
Tempat asal bangsalah quraisy
ตัมปัด อาซัน บังซาลัซ กุเรซ
เป็นชาวมัคคุมิชาติพันธุ์กุเรซ

تیغکت دان فغکت ساغتلہ لیہ
Tingkat dan pangkat sangatlah lebih
ดิงกัต ดัน ปังกัต ซางัตลัฮ เลอเบฮ
อีกทั้งชาติตระกูลของท่านก็เป็นที่ยกย่อง

اتورن كتورون ساغتلہ كاسیہ
Aturan keturunan sangatlah kasih
อาโตรัน เกอตูโรนัน ซางัตลัฮ กาเซฮ
ยศถาบันคาศักดิ์ของท่านสูงทรงยิ่งนัก

هو لا اله الا الله (۳ كالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبي محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.3 เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติในอิสลาม เนื้อหาในบทขับร้องทั้งหมดจะกล่าวถึงหลักการปฏิบัติห้าประการที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ ในการเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์นั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักการปฏิบัติห้าประการ ดังนั้น จึงเป็นความประสงค์ของผู้ขับร้องที่ต้องการปลูกฝังให้เด็กและผู้ฟังในงานเป็นผู้อยู่ในโอวาทของศาสนาและปฏิบัติตามคำสั่งสอนทุกประการที่อิสลามได้บัญญัติไว้ บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติในอิสลาม ได้แก่ บทขับร้อง **روكون ايمان (Rukun Iman)**⁷

⁷ ชื่อบทขับร้องนี้อาจไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ปรากฏ เพราะสาระสำคัญของบทขับร้องนี้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติในอิสลามเท่านั้น จากการสอบถามปราชญ์และกลุ่มผู้ขับร้องหลายคนให้เหตุผลการเรียกชื่อบทขับร้องนี้ในทำนองเดียวกันว่า ชื่อนี้ถูกเรียกกันติดปากในกลุ่มผู้ที่รู้จักประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเป็นเวลานานแล้ว และเป็นชื่อที่เรียกง่ายเนื่องจากในวรรคแรกของบทขับร้องนี้ขึ้นต้นด้วยคำว่า rukun iman [รูกุน อิมาน] อย่างไรก็ตาม หากมองในแง่เหตุผลตามทัศนะของอิสลามแล้ว มุสลิมทุกคนต้องมีความศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้า นั่นคืออัลลอฮ (ช.บ.) เป็นลำดับแรก และตามด้วยการศรัทธาข้ออื่น ๆ ที่อิสลามได้กำหนดไว้ คือ ศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของพระเจ้า (รูลูล) ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ของพระเจ้า ศรัทธาต่อบรรดามาลาอิกัต ศรัทธาต่อวันโลกหน้า และศรัทธาต่อกฎสภาวะต่าง ๆ ที่พระเจ้ากำหนด ดังนั้นการศรัทธาต่อสิ่งดังกล่าวนี้จะทำให้มุสลิมเกิดการปฏิบัติตนตามครรลองอิสลามที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและสมบูรณ์

รูกอน อิมาน

Rukun Iman (หลักการศรัทธา)

รูกอน อิมาน สوده ดิยาต

Rukun iman sudah dinyata

รูกอน อีมาน ชูคอฮฺ ดิญาตอ

หลักการอิสลามนั้นถูกประกาศแจ้งชัด

รูกอน สัมเบฮียง ฟูลา ดิยาต

Rukun sembahyang pula dinyata

รูกอน ซัมบัสยัง ปูเลาะ ดิญาตอ

หลักการละหมาดก็ถูกประกาศลงมา

คราน ฟูรินเต ทูเฮน ยีง คีต

Kerana perintah tuhan yang kita

เกอร์รานอ เปอเรนตอฮฺ ตูฮัน ยัง กิโต

เพราะนั่นคือบัญญัติของพระเจ้ามาสู่เรา

واجب دان شرط คัดัน คีต

Wajib dan syarat kepadanya kita

วาญิบ ดาน ชารัต เกอปาตอ กิโต

คำสั่งใช้และกฎบัญญัติเราต้องปฏิบัติตาม

อิสลาม อีน รูกอน คลิม

Islam ini rukun kelima

อิสลาม อีนี รูกอน กาหลิมอ

อิสลามนี้มีหลักการอยู่ห้าประการ

มกัจจัต ซะฮาดะ มูลา ฟูรตาม

Mengucap syahadah mula pertama

เมอญจะ ซาฮาดะ มูลอ ปีรตามอ

หนึ่งคือกล่าวคำปฏิญาณตน

منديري سمبهڠ وقتو ڤڠ ليم
Mendiri sembahyang waktu yang lima
มันติริ ซัมบัสยัง วักดุ ยัง ลีมอ
สองคือละหมาดให้ครบห้าเวลา

سهاري سمالم ايت اكالم
Sehari semalam itu agama
ซาฮารี เซอมาลัม อีตู อากามา
กินและวันให้อยู่ในศาสนา

کتیک فواسا تیاف-تیاف رمضان
Ketiga puasa tiap-tiap Ramadan
เกอติกอ ฝัวซอ เตียบ-เตียบ รอมอดอน
สามคือศีลอดในเดือนรอมฎอน

کأمقثن زکاة هرتان بادن
Keempatnya zakat hartanya badan
กาอัมปัด ซากัด ฮ์รตอญอ บาดัน
สี่คือบริจาคทานทรัพย์สินและเงินทอง

واجب دتورت حکومت توهن
Wajib diturut hukumnya tuhan
วาญุบ ดิตุรุด ฮุกมญูา ตูฮัน
จำเป็นหนักหนาต้องน้อมบทบัญญัติ

کنا فواسا بولن رمضان
Kena puasa bulan Ramadan
เกอนอ ฝัวซอ บูลัน รอมอดอน
ถือศีลอดนั้นจำเป็นในเดือนรอมฎอน

کلیم فولا ناءيق کحج
Kelima pula naik kehaji
กาลีมอ ฟูเลาะ ไนอิ เกอฮาจี
หลักการทำคือประกอบพิธีฮัจญ์

جک سرو تو هن کیت فرکی
Jika seru tuhan kita pergi
ฉီกือ เซอรู ตูฮัน กือตอ เปีรกี
เมื่อถึงคราวหากพระเจ้าทรงประสงค์

سمبهیغ دان فواسا سرتا مغاجي
Sembahyang dan puasa serta mengaji
ซัมบัยยัง ดาน ปัวซอ ซัรตอ เมองางฉี
ละหมาดและถือศีลอดควบคู่กับการเรียนรู้

ایت بكل کیت نق ماتي
Itu bekal kita nak mati
อีตู เบอกาล กือตอ นะ มาตี
สิ่งเหล่านี้คือเสบียงกุศลวันสุดท้ายของชีวิต

چاري عمل برسو غکوه- سو غکوه هاتي
Cari amal bersungguh-sungguh hati
จารี อามาน บัรซุงโงฮ-ซุงโงฮ ฮาตี
จงแสวงหาคุณงามความดีอย่างพากเพียร

پلوا ساومقام بوروغ مرفاتي
Nyawa seumpama burung merpati
ญาวอ ซาอุมปามอ บุรง มัรปาตี
เพราะชีวิตเปรียบได้กับนกพิราบ

دنیا له این تمقت بر هنتي
Dunialah ini tempat berhenti
ดูเนียลัฮ อีนี ตัมปัด บัรฮันตี
โลกนี้เป็นที่พักเพียงชั่วคราว

اخيرة له جوك اكن منتتي
Aakhiratlah juga akan menanti
อาคีรัดลัฮ ฉูกอ อากัน เมอนันตี
เพราะโลกหน้าคือที่พักชั่วนิรันดร์

سوده چوكوف روكون كلیم
Sudah cukup rukun kelima
ซูดอฮ จุกบ รุกน กาลีมอ
หลักการอิสลามทั้งห้าเป็นที่ทราบแล้ว

باروله قولاً بيلغن نام
Barulah pula bilangkan nama
บาร์ลุส ปูเลาะ ดีบิลังกัน นามอ
หลังจากนั้นตามด้วยพระนามของพระเจ้า

ذات دان صيفت سرتا اسيم
Zat dan sifat serta isim
ซาต ดาน ซีฟัต ซัรตอ อิชิม
ตลอดจนคุณลักษณะของพระองค์ที่ควรรู้

باروله اي الله تريما
Barulah ia allah terima
บาร์ลุส เอีย อัลลอฮ เตอริมอ
แน่แท้อัลลอฮจะรับความเป็นบ่าวของพระองค์

هو لا اله الا الله (٣ كالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبى محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.4 เกี่ยวกับความทุกข์ยากในการตั้งครรรค์และการคลออดลูก บทขับร้องจะกล่าวถึงความทุกข์
ทรมานของมารดาในการตั้งครรรค์ การคลออดลูก และการอยู่ไฟให้ครบสี่สิบวัน และยังกล่าวถึงบทบาท
ของบิดาในการเตรียมสัมภาระต่าง ๆ สำหรับการคลออดลูก ความอดสาหัสของบิดามารดาในการเลี้ยงดูลูก
ให้เป็นคนดี เนื้อหาบทขับร้องยังกล่าวถึงความยากลำบากของผู้คนสมัยก่อนถึงขนาดต้องขงน้ำหวานให้
ลูกกินแทนนม บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความทุกข์ยากในการตั้งครรรค์และการคลออดลูก ได้แก่ บทขับ
ร้อง تركنغ اوليه مو (Terkenang oleh Mu)

تركڻغ اوليه مو

Terkenang oleh Mu (จงระลึกบุญคุณ)

تركڻغ اوليه مو اوڻ دان داڻغ

Terkenang olehmu awang dan dayang

เติร์เกอนัง โอเลสมู ออวัง ดาน ดายัง

จงรับรู้เถิด โอ้ออวัง (ลูกชาย) และดายัง (ลูกสาว)

ايبو باڻ مو نق كاسيهله ساڻغ

Ibu bapa mu nak kasihlah sayang

อีบุ บาเปาะ มู นะ กาเซฮลีส ซายัง

แม่และพ่อของเจ้ารักและห่วงใยยิ่ง

ساكيتن ڀادن هاغت بردياڻ

Sakitnya badan hangat berdiang

ซาเกตญา ภาคัน ฮางัต บัรเดียง

เจ็บปวดทรมานกำเริบเจ้าและต้องอยู่ไฟ

هاغت سوات مالم دان سياڻ

Hangat suatu malam dan siang

ฮางัต ซัวตูมอลัม ดาน เซียง

ร่างกายต้องทนร้อนทั้งกลางวันและกลางคืน

ايبومو بردياڻ تيدق برهنتي

Ibumu berdiang tidak berhenti

อีบุมู บัรเดียง ตีเดาะ บัรฮันตี

แม่เจ้าต้องอยู่ไฟไม่เคยเบื่อหน่าย

سوڻڱو هله هيڊوڻ سباڪاي نق ماتي

Sungguhlah hidup sebagai nak mati

ซุงโงฮลีส ฮีดบ ซาลาไก นะ มาตี

ชีวิตหนอชีวิตเหมือนปางจะตาย

سلالون سوسه ددالمث هاتي
Selalunya susah di dalamnya hati
ซาลาลูญอ ซุซอฮ ตี คาลัมญอ ฮาตี
ต้องทนลำบากปวดร้าวเก็บไว้ในใจ

انتارا نق لفس امفت قولوهن هاري
Antara nak lepas empat puluhnya hari
อันตารอ นะ เลอปัส อัมปัด ปุโลฮญอ ฮาริ
กว่าจะสิ้นสุดอยู่ไฟต้องใช้เวลาลี่สิบวัน

افكالا ايبو مو داتسن ڪراي
Apakala ibu mu di atasnya gerai
อาปากาลอ อีบูมุ ตี อาตัสญอ เกอไร
แม่เจ้าต้องนอนทนอยู่บนแคร่

اير ماتن جاتوه بردراي
Air matanya jatuh berderai
อาเยร มาตอญอ ฌาโตฮ บัรเดอไร
ต้องเช็ดน้ำตาที่ไหลอาบแก้ม

واهاي له انق امت ترهوراي
Wahai lah anak amat terhurai
วาไฮลัฮ อาเนาะ อามัต เตอรุฮไร
โอ้ลูกรักสุดแสนจะบรรยาย

دغن ايبو مو جاغن اغكاو برچراي
Dengan ibu mu jangan engkau bercerai
เดอจัน อีบูมุ ฌาจัน อังเกา บัรเจอไร
จงอย่าห่างหนีกับแม่บังเกิดเกล้า

برانقکن اغكاو سوده یغ تنتو
Beranakkan engkau sudah yang tentu
เบีรอาเนาะกัน อังเกา ซุดอฮ ยัங ตันตุ
แม่ต้องคลอดและกำเนิดเป็นตัวเจ้า

لتق دي دالم اتس تيلمث ايت
Letak di dalam atas tilamnya itu
เลอเตาะ ดี ดาลัม อาตัส ตีลัมญอ อีตุ
บรรจงวางบนเบาะนุ่มน่าเอ็นดู

باڤ مو رندم ګولان ٻاتو
Bapa mu rendam gulanya batu
บาเปาะ มู รันดัม ګูลอญอ บาตุ
พ่อของเจ้าต้องเตรียมน้ำแช่น้ำตาลกรวด

جاريله هيسف ګنتيڻ سوسو
Jarilah hisap gantinya susu
ฌาริลัส ฮีซัป ګันตีญอ ซุซุ
ไม่มีนมกินต้องดูดนี้่วางแทนน้ำนม

سودهله چوکوف توجوهڻ هاري
Sudahlah cukup tujuhnya hari
ซูดอฮลัส ฌูโกะ ตูโฌฮญอ ฮารี
ถึงตอนนี้ครบแล้วเจ็ดวันหลังจากเกิด

ڦوستله اغكاو ملوروه سنديري
Pusatlah engkau meluruh sendiri
ปู้ซัตลัส อังเกา มาลู่โรฮ ซันดิริ
สะดือเจ้าถึงคราร่วงหลุดโดยปริยาย

ڦوتوغڻ رمبوت ٻوات ګندوري
Potongnya rambut buat kenduri
ปอตองญอ รัมบอต ๖วาท ګันดูลิ
ทำพิธีตัดผม โกนผมและเลี้ยงแขกเรือ

لباي دان حاج ڦغكيل ګماري
Lebai dan haji panggil kemari
เลอไบ ดาน ฮาจี ปังแก เกอมาริ
เรียกละใบและฮัจญีมาเยือนบ้าน

واهائي له بودق فارس كميلغ
Wahailah budak paras gemilang
วาไฮลัฮ บุดะ ปารัซ เกอมีลััง
โอไ้เต็กน้อยหน้าตาเจ้านารักและหน้าเอ็นดู

ايبو باف مو بايق له ساينغ
Ibu bapa mu banyak lah sayang
อีบุ บาเปาะ มู บาเญาะ ลัซ ซายัง
แม่และพ่อรักเจ้ายิ่งสิ่งใด

قليلها را كن اغكاو بوكنش سنغ
Peliharakan engkau bukannya senang
ปาลีฮารอกัน อังเกา บูกันญอ เซอนัง
เลี้ยงดูเจ้าจนเติบใหญ่ไม่ถ่วงนั้ก

تيدور تق لينا ماكن تق كيغ
Tidur tak lena makan tak kenyang
ตีดัว ตะ แลนอ มากัน ตะ เกอญัง
นอนไม่หลับกินไม่อิ่มเพราะดูกรัก

هو لا اله الا الله (٣ كالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبي محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.5 เกี่ยวกับการกำเนิดของมนุษยชาติ จากการศึกษา พบว่ามีบทขับร้องที่กล่าวถึงการค้า
กำเนิดของมนุษยชาติ ซึ่งเริ่มจากการปฏิสนธิระหว่างผู้เป็นพ่อและแม่ จากนั้นพัฒนาตามลำดับจนกระทั่ง
กลายเป็นมนุษย์และคลอดออกมา บทขับร้องยังกล่าวถึงความเจ็บปวดทรมานในการคลอดบุตร และ
เจตนาธรรมของผู้เป็นบิดามารดาในการจัดเลี้ยงอาหารแก่แขกและญาติพี่น้องที่มาพร้อมแสดงความยินดี กับ
สมาชิกใหม่ รวมถึงการจัดกิจกรรมการขับร้องกล่อมเด็ก บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำเนิดของ
มนุษยชาติ ได้แก่ บทขับร้อง ترکنัง اوليه مو (Terkenang oleh Mu)

راهيم مو

Rahim Mu (การกำเนิดมนุษย์)

راهيم بقاڻ تورون ايڻو مو
Rahim bapanya turun ibu mu
รอฮีม บาเปาะญอ ตูรอน อีบู มู
เริ่มจากการปฏิสนธิระหว่างพ่อและแม่

امقت قولوه هاري نق كوتا نام مو
Empat puluh hari nak kota nama mu
อัมปัด ปูโลส ฮารี นะโกตอ นามอ มู
สี่สิบวัน นั้นเริ่มเป็นก่อนเลือด

لاڦن قولوه هاري هداقا نام مو
Lapan puluh hari hadaka nama mu
ลาป็น ปูโลส ฮารี ฮาดากอ นามอ มู
แปดสิบวันนั้น เริ่มเป็นก่อนเนื้อ

سرائوس دوا قولوه هاري ممبغا نام مو
Seratus dua puluh hari membagha nama mu
ซาราดส ดัว ปูโลส ฮารี มัมบาสอ นามอ มู
หนึ่งร้อยยี่สิบวันนั้นเริ่มเป็นทารก

دکندوڻ ايڻو مو سمبيلن بولن
Dikandung ibu mu sembilan bulan
ดักันดง อีบู มู ซัมปีลัน บูลัน
แม่ตั้งครรภ์เข้าเป็นเวลาเก้าเดือน

لبيہ دان کورڻ تيدق تنتوکن
Lebih dan kurang tidak tentukan
เลอเบส ดาน โกรัง ตีเดาะ ตันตุกัน
ขาดหรือเกินนั้น ไม่แน่นอน

منجاريه بوموه سرتان بيدان
Mencarilah bomoh sertanya bidan
มันจารีลัษ บอมอ ชัรตอญอ บิดัน
ต้องหาแพทย์และหมอตำแยตรวจดูครรภ์

تاكوتن سيلف بوموه دفسن
Takutnya silap bomoh dipesan
ตากคญอ ซีลัับ บอมอ ดีเปอซัน
เกรงจะพลาดตามที่หมอสั่ง

فروتن ايت ترلالوله سارت
Perutnya itu terlalulah sarat
เปอรตญอ อีตุ เติรลาตุลัษ ซารัต
ตอนนี้ครรภ์เต้งต้งพร้อมกำเนิด

ساكيت ايبو مو ترلالوله برت
Sakit ibu mu terlalulah berat
ซาเกด อีบูมู เติรลาตุลัษ เบอรัต
ความเจ็บปวดทวิความรุนแรงขึ้น

كلوارله اغكاو هابيس دنيا ايغت اخيرة
Keluarlah engkau habis dunia ingat akhirat
กาลวรลัษ อังเกา ฮาเบส ดูเนีย อิงต์ อาเครัต
กว่าเจ้าจะออกมาแม่แทบใจจะขาด

بيدن فون داتغ سكراله دچفت
Bidan pun datang segeralah dicepat
บีดันปน ดาตัง ซาเกอรอธัษ ดีเจอปัต
หมอตำแยรีบเร่งมาทำคลอด

نية دكات سرتا ايبو دان باث
Niat dikata serta ibu dan bapa
เนียต ดีกาตอ อีบู ดาน บาเปาะ
ให้ระลึกถึงคำสอนของพ่อและแม่เสมอ

توجوهله هاري كندوري لفسكن حاجت
Tujuhlah hari kenduri lepaskan hajat
ตุโจฮลัฮ ฮาริ กันคูรี เลอปีสกัน ฮาฉัด
ครบเจ็ดวันทำบุญเป็นขวัญและสิริมงคล

اورغ يڭ واکيل فغکيل دان خبر
Orang yang wakil panggil dan khabar
ออริง ยัங วาเก ปังเก ดาน คาบَّر
ผู้คนที่ถูกเชิญและบอกกล่าว

ماريله کامو کاون دان صحابت
Marilah kamu kawan dan sahabat
มารีลัฮ กาโม กาวัน ดาน ซาฮาบะ
มาเถิดพวกเรา พรรคพวกและมิตรสหาย

مینتا دان تابیر توا دان مودا
Minta dan tabir tua dan muda
มินเตาะ ดาน ตาเบะ ตัว ดาน มุดอ
ขอคารวะ ทั้งผู้เฒ่าและหนุ่มสาว

امفون سکلیان ادیق دان کاکق
Ampun sekelian adik dan kakak
อัมปน ซากาเลี่ยน อาเดะ ดาน กาเกาะ
ขออภัยทุกๆ ท่านทั้งน้องและพี่ๆ

کامي کاتکن ملفسکن حاجت
Kami katakan melepaskan hajat
กามี กาตอกัน มาลาปีสกัน ฮาฉัด
เรามาขับกล่อมเพื่อปลดปล่อยความประสงค์

سمواله کامي مینتاکن برکت
Semualah kami mintakan berkat
ซามัวลัฮ กามี มั่นเตาะกัน บัรกัต
เราทั้งหลายขอความเป็นสิริมงคล

نية دكات سرتا کندوري
Niat dikata serta kenduri
เนียต ดีกาตอ ซัรตอ กันดูรี
ความตั้งใจที่จะทำบุญและเลี้ยงฉลอง

حاج دان لبای فغکیل کماری
Haji dan lebai panggil ke mari
ฮาฉี ดาน เลอไบ ปังเง เกอ มารี
ฮัจญ์และละไบถูกเชิญมาร่วมงาน

هندق ملفس هاری له این
Hendak melepas hari lah ini
ฮันเดาะ มาเลอปัส ฮารี ลัฮ อีนี
เพื่อให้งานและพิธีผ่านพ้นไปด้วยดี

مینتا سلامت الله ممبری
Minta selamat Allah memberi
มันเตาะ เซอลามะ อัลลอฮ มัมเบอรี
ขอความคุ้มครองและสันติจากอัลลอฮ

بركة صلوات کامی دسرو
Berkat salawat kami diseru
บัรกะ ซาลาวัต กามี ดีเซอรู
ขอความสิริมงคลให้บังเกิดแก่พวกเรา

ایغت ملیهت نیئلہ ایت
Ingat melihat niatlah itu
อิงะ มาเลฮะ เนียะลัฮ อีตู
ขอให้สังเกตนาความตั้งใจ

حاجت براندوي انق یغ بوغسو
Hajat berendoi anak yang bongso
ฮาฉัต บัรอันโดย อาเนาะ ยัง บงซุ
เจตนาขึ้นแปลเพื่อกล่อมเด็กลูกสุดท้อง

داقتله بودق باڤ له كامو
Dapatlah budak bapalah kamu
คาปัดลัซ บุดะ บาเปะลัซ กามู
เมื่อมีลูกเจ้าจะได้เป็นพ่อ

اتورن كتورونن نبي محمد
Aturan keturunan nabi Muhammad
อาโตรัน กาทูโรนัน นาบี มุฮัมมัด
ตามแบบอย่างและแบบฉบับท่านนบีมุฮัมมัด

كامي دفهم مغيكوت شريعة
Kami difaham mengikut syariat
กามี ดีฟาฮัม มาจีกุด ซารีอัต
พวกเราเข้าใจและปฏิบัติตามคำสอน

سوروه بروبات عمل عبادة
Suruh berbuat amal ibadat
ซูโรฮ บัรวัต อามัน อีบาดัต
ให้อุปนิสัยศาสนากิจอย่างเคร่งครัด

جاغن دتيغكل فرض دان سنة
Jangan ditinggal fardu dan sunat
ฉางัน ดิติงกัน ฟิรดู ดาน ซุนัต
จงอย่าละเลยหน้าที่ต้องปฏิบัติและที่ควรปฏิบัติ

اندويله اين هندق كات كن
Endoilah ini hendak katakan
อันโดยลัซ อีนี ฮันเดะ กาทอกัน
บทกล่อมนี้ประสงค์จะบอกกล่าว

اندوي دفكڭ سرتا هايونكن
Endoi dipegang serta hayunkan
คันโดย ดีเปอกัง ซัรตอ ฮายนกัน
จับเปลไว้พร้อมไกวให้เจ้าหลับ

گنتو غله اندوي امس دان اينتن
Gantunglah endoi emas dan intan
กันตงลัซ อันโดย มัส ดาน อินตัน
เปลถูกแขวนประดับด้วยทองและเพชรพลอย

تليله اندوي كارغ چوچورن
Talilah endoi karang cucuran
ตาลีล อันโดย การ์ัง จูจอร์น
สายเปลนั้นใช้ถูกแขวนเรียงด้วยขนมนานา

تاريقله تالي سرتا هايونكن
Tariklah tali serta hayunkan
ตาระลัซ ตาลี ชัรตอ ฮายนกัน
ดึงสายเปลพวกเราไกวไปมา

كاين براندوي دوا تيك ورنا
Kain berendoi dua tiga warna
แกน บัรอันโดย ตัว ดีกือ วัรนอ
ส่วนผ้าเปลมีสีสันทลากลวดลาย

اد يڭ بيرو اد ميرهن
Ada yang biru ada merahnya
อาดอ ยัง บีรู อาดอ แมรอสญา
ทั้งสีแดงและน้ำเงินปรากฏบนพื้นผ้า

امس دكنتو غ امت برسري
Emas digantung amat berseri
มัส ดีกันตง อามัต บัรเซอริ
ประดับด้วยทองสวยงามตระการตา

لالوله قولا كار غله بوغا
Lalulah pula karanglah bunga
ลาลูลัซ ปูเลาะ การ์ังลัซ บุงอ
ดอกไม้สดถูกร้อยเรียงหลากสีสันท

توكڭ براندوي سياڻ نامڻ
Tukang berendoi siapa namanya
ตุกัங บัรอันโดย เชียปอนามอญอ
ช่างตกแต่งแปลเป็นใครหนอ

چنتيق دان موليق ساغت برسري
Cantik dan molek sangat berseri
จันเตะ ดาน มอและ ซางัด บัรเซอริ
สวยสะดุดตาโคเค่นงามยิ่งนัก

توكڭ براندوي سיתי روقيه نامڻ
Tukang berendoi Siti Rokiyah namanya
ตุกัங บัรอันโดย ซิติ รอกียอฮ นามอญอ
ช่างตกแต่งแปลคนนั้นมินามว่า สิติรอกียะฮ

هولا اله الا الله (٣ كالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبي محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.6 เกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญในอิสลาม จากการศึกษา พบว่า นอกจากบทขับร้องโดยมาก จะสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับการสั่งสอนให้เป็นคนดีด้วยศาสนา หรือการดำรงชีวิตด้วยคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ยังพบว่า มีบทขับร้องที่กล่าวถึงประวัติบุคคลสำคัญในอิสลามด้วย โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นศาสนทูต วงศ์ตระกูลของศาสนทูต และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับศาสนทูต ศาสนทูตที่มักกล่าวบ่อยครั้งในบทขับร้อง คือ ท่านนบีมูฮัมมัด (ซ.ล.) ในบทขับร้องเล่าถึงเรื่องราวของท่านนบีมูฮัมมัด เป็นลำดับ กล่าวคือ ตั้งแต่การสร้างรัศมีของผู้เป็นที่จะเป็นศาสนทูต ชื่อบิดามารดา ปู่ย่าตายาย จำนวนบุตร จำนวนภรรยา ตลอดจนการปฏิบัติตนกับภรรยาอย่างเป็นธรรม และนอกจากนี้ ในบทขับร้องยังสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในโลกนี้และกลับสู่ภพหน้า เป็นต้น บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญในอิสลาม ได้แก่ บทขับร้อง **ترغ بولن** (Terang Bulan)

ترغ بولن

Terang Bulan (ดวงจันทร์ส่องแสง)

ترغ بولن چهاي نوراني

Terang bulan cahaya nurani

ตรึง บูลัน จาฮายอ นูรานี

คำกั้นแสงเดือนสว่างจ๋า

سیتی امینه برانقکن نبی

Siti Aminah beranakkan nabi

ซีตี อามีนอฮ เบอรานะกัน นาบี

ซีตีอามีนะฮุให้กำเนิดท่านนบี

بارغ سیاف منجادیکن والی

Barang siapa menjadikan wali

บาร์ง ซียาปอ มั่นมาดีกัน วาลี

ใครผู้ใดจะมาเป็นวาลี (เพศชาย)

توننتوت علمو ادم ترجادی

Tuntut ilmu Adam terjadi

ตุนโต๊ะ อิลมุ อาดั้ม ตัรมาดี

แสวงหาความรู้เรื่องราวกำเนิดอาดัม

نبی محمد انق عبدالله

Nabi Muhammad anak Abdullan

นาบี มุฮัมมัด อาเนาะ อับดุลลอฮ

นาบีมุฮัมมัดเป็นบุตรของอับดุลลอฮ

بوندان نام سیتی امینه

Bundanya nama siti Aminah

บุนดาญอ นามอ ซีตี อามีนอฮ

มารดาชื่อนางอามีนะฮุ

عبدالمطاليب نينيق نبي الله
Abdulmutalib nenek nabi Allah
อับดุลมุตอเล็บ แนนะ นานี อัลลอฮ
อับดุลมุตอเล็บเป็นปู่ท่านนานี

مويغ برنام هاشيم ممبيل
Monyang bernama Hasyim membela
มอญัง บัรนามา ฮาซิม มัมแบลา
ทวดท่านนานีมีชื่อว่าฮาซิม

استريله نبي بايقله اورغ
Isterilah nabi banyaklah orang
อิสตรีลัฮ นานี บาเยาะลัฮ ออริง
ภรรยาท่านนานีนั้นมีหลายคน

دي كتهوي سراماي يغ ترغ
Dia ketahui seramai yang terang
เดีย กาดัฮวี ซารามัย ยัง เตอริง
ท่านรับทราบทั้งหมดอย่างชัดเจน

طاعة لاکي بوکنث سنغ
Taat laki bukannya senang
ตาอัต ลากี บุกันญอ เซอนัง
ภักดีต่อสามีไม่ใช่ง่ายคาย

طاعة له استري نبي فون فس
Taatlah isteri nabi pun pesan
ตาอัตลัฮ อิสตรี นานี ปน เปอซัน
ภักดีต่อภรรยาท่านนานีเคยสั่งสอน

استريله نبي دودوق سماچم
Isterilah nabi duduk semacam
อิสตรีลัฮ นานี ดูโอะ เซอมาจัม
ภรรยาท่านนานีมีสถานภาพเท่าเทียมกัน

سوروه کنهوي سبلس له اورغ
Suruh ketahui sebelaslah orang
ซูโรส กาตัยวี เซอเบอลัสลัส ออริง
ทราบมีทั้งหมคมี่จำนวนสิบเอ็ดท่าน

عأیشه دان حبسه , سعوده , صوفيه
Aisyah dan Habsah, Saudah, Sofiah
อาอีซัซ ดาน ฮับซอส ซาฮูดอส ซอฟีโยส
อาอีหะฮฺ ฮับซะฮฺ เซาคะฮฺ ซอเฟียฮฺ

ميمونه , رمله , هيندون دان زينب
Maimunah, Ramlah, Hindon dan Zainab
มัมูนอส รอมลอส เฮนดอน ดาน ซัยนับ
ไมมุนะฮฺ รัมละฮฺ ฮินดอน และไซนับ

جوريه يغ منتف مندافت علامت
Juwairiah yang menetap mendapat alamat
ญูไวเรียะ ยัง เมอเนอตัป มันดาปัด อาลามัต
ญูไวเรียะฮฺ ญุ้ซัดเจนได้รับสัญญาณบอกเหตุ

نبي منيغل دنيا ممسكن اومت
Nabi meninggal dunia memesankan umat
นาบี มานิงกัด ดูเนีย เมอเมอซันกัน อุมัต
นาบีจากโลกไปได้สั่งเสียประชาชาติคน

دي شفاعه ايغتله كيت
Dia syafaat ingatlah kita
เดีย ซาฟาอัต อิงตลัส กิตอ
เขา (นาบี) ได้ช่วยเหลือเราจงจำไว้

دمان له تمفت کامي قولغ اخيره
Di manalah tempat kami pulang akhirat
ดี มานอลัส ตัมปัด กามิ ปุลัง อาคีรัต
เราจะไปหนใด ณ วันภพหน้า

انقله نبي توجوه له اورغ
Anaklah nabi tujuhlah orang
อาเนาะลัซ นาบี ตูโฆลัซ ออรั้ง
บุตรของนาบีนั้นมีเจ็ดคน

تيك للاكي امقت فرمقوان
Tiga lelaki empat perempuan
ติกา ลาลากี อัมปีต ปารัมปวน
ชายสามคน หญิงสี่คน

قاسيم , عبدالله , فاطيمه , رقيه
Kasim, Abdullah, Fatimah, Rokiah
กาเซ็ม อับดุลลอฮ ฟาติมะฮ รอกียะฮ
ชื่อว่า กาเซ็ม อับดุลลอฮ ฟาติมะฮ รอกียะฮ

ابراهيم دان زينب , ام كلثوم , فرديه
Ibrahim dan Zainab, Umikalsom fardiah
อิบรอเฮม ดาน ซัยนัซ อุมิกัลซัซม ฟาร์เดียะ
อิบรอเฮม และซัยนัซ อุมิกัลซัซม

سبله چوچو باقله اورغ
Sebelah cucu banyaklah orang
เซอเบอลอซ จูจู บาญะอะลัซ ออรั้ง
ส่วนหลานๆ นั้นมีหลายคน

تيدق كتهوي تيدق تربيلغ
Tidak ketahui tidak terbilang
ดีเคาะ กัดฮวี ดีเคาะ ตัรปี้ลัซ
มีอาจทราบได้และไม่สามารถนับได้

قمبرين حسن قمبرينله حسين
Pemberian Hasan Pemberianlah Husen
ปัมบรียัน ฮาซัน ปัมบรียันลัซ ฮูเซน
ฝากไว้แต่ฮาซันและฮูเซน

ماتيله حسن منيغكل حسين
Matilah Hasan meninggal Husen
มาตีลัฮ ฮาซัน มานิงกัล ฮูเซน
ฮาซันจากไปคงเหลือไว้สู่เซ็น

ماتي برقرغ سبيل الله
Mati berperang sabilillah
มาตี บัรเปอร์ริง ซาบีลิลลอฮ
ตายจากไปในหนทางของอัลลอฮ

يهودي نصرني دبغكيتكن قرغ
Yahudi Nasroni dibangkitkan perang
ยาฮูดี นัสรอนี ดีบังกิตกัน เปอริง
สงครามรบร้เกิดจากยาฮูดีนัสรอนี

تق باكي جادي اوكام اسلام
Tak bagi jadi ugama Islam
ตะ บากิ ฌาดี อุฎามอ อิสลาม
ต้องการลบล้างศาสนาอิสลาม

زامنله ايت دودوق تق سنغ
Zamanlah itu duduk tak senang
ซามันลัฮ อี้ตุ ดูโดะ ตะ เซอเน้ง
ยุคสมัยนั้นประชาชนอาศัยอยู่ไม่เป็นสุข

زامنله اين دنيا اخير زامن
Zamanlah ini dunia akhir zaman
ซามันลัฮ อีนี ดูเนีย อาเคร ซามัน
ส่วนยุคนี้หนอเป็นยุคสมัยสุดท้าย

تق تونتوت علمو تيدق بر ايمان
Tak tuntutan ilmu tidak beriman
ตะ ตุนตต อิลมุ ตีเดาะ บัรอีมาน
หากไม่ร่ำเรียนวิชาและไม่มีความศรัทธา

کیت دودوق تاکوت ابلیس دان شیطان

Kita duduk takut iblis dan syaitan

กิตอ ดูโดะ ตากต อิบลิส ดาน ชัยตอน

เราต้องถูกมารร้ายและชัยตอนลงแน

کیت تق تاکوت تیتله توهن

Kita tak takut titahlah tuhan

กิตอ ตะ ตากต ตีตอลัซ ตุฮัน

และแนแท้เราไม่ยำเกรงพระเจ้า

یا الله ای توهن کامی

Ya Allah ia tuhan kami

ยา อัลลอฮ เอีย ตุฮัน กามี

โอ้อัลลอฮ พระเจ้าของเรา

نبی محمد فغھولو کامی

Nabi Muhammad penghulu kami

นาบี มุฮัมมัด ปังฮูลู กามี

นาบีมุฮัมหมัดนั้นเป็นผู้นำของเรา

کیتب القرآن ایمام له کامی

Kitab Al-quran imamlah kami

กิตับ อัลกุรอาน อิมัมลัซ กามี

อัลกุรอานนั้นแนวทางศรัทธาของเรา

کبیت الله کبلت له کامی

Ke baitullah kiblatlah kami

กา บัยตุลลอฮ กิบลัตลัซ กามี

บัยตุลลอฮนั่นคือกิบลัตของเรา

باق له هاری فیکیر له هاری

Banyaklah hari fikirkanlah hari

บาญะลัซ ฮารี ฟิเกรลัซ ฮารี

จำนวนวันนั้นมีหลากหลายวัน

مان نق سام هاري جمعة
Mana nak sama hari Jumaat
มานอ นะ ซามอ ฮารี ญุมอะ
วันไหนเลยจะดีเท่าวันศุกร์

بايق له نبي فيكيرله نبي
Banyaklah nabi fikirlah nabi
บาเยาะลัซ นาบี ฟิเกรลัซ นาบี
จำนวนนาบีนั่นก็มีหลายท่าน

مان نق سام نبي محمد
Mana nak sama nabi Muhammad
มอนอ นะ ซามอ นาบี มุฮัมมัด
นาบีไหนเลยจะเท่านาบีมุฮัมมัด

بايق له بولن فيكيرله بولن
Banyaklah bulan fikirlah bulan
บาเยาะลัซ บูลัน ฟิเกรลัซ บูลัน
จำนวนเดือนนั่นก็มีหลายเดือน

مان نق سام بولن قوسا
Mana nak sama bulan pausa
มานอ นะ ซามอ บูลัน ปัวซอ
เดือนไหนเลยจะเท่าเดือนถี้อีลอค (รวมฎอน)

بايق له توهن فيكيرله توهن
Banyaklah tuhan fikirlah tuhan
บาเยาะ ตูฮัน ฟิเกรลัซ ตูฮัน
พระเจ้านั่นมีหลายองค์

مان نق سام توهن يغ اسا
Mana nak sama tuhan yang Esa
มานอ นะ ซามอ ตูฮัน ยัง แอซอ
พระเจ้าไหนเลยจะเท่าพระผู้ทรงเอกกะ

هو لا اله الا الله (٣ كالي)
Hula ilaha illallah (3 kali)
نبي محمد يا رسول الله
Nabi Muhammad ya rasullah

4.4.3.7 เกี่ยวกับการปลอบขวัญทำให้เกิดความเพลิดเพลิน โดยทั่วไปเนื้อหาบทขับร้องกล่อมเด็ก เป็นมักเป็นบทกล่อมเพื่อการปลอบขวัญและทำให้เกิดความเพลิดเพลินขณะขับกล่อม เช่นเดียวกันกับบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ก็ยังมีบทขับร้องที่มีเนื้อหา ลักษณะการปลอบประโลมและการขับร้องให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินสนุกสนานกับเนื้อหาบทขับร้องที่ไม่ได้เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมะหรือหลักการศาสนามากนัก เนื้อหาสำคัญจะประกอบด้วย เจตนารมณ์การจัดกิจกรรมการขับร้อง ที่มาของการขับร้อง การเปรียบเปรยบุคคลสำคัญ เป็นต้น บทขับร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญในอิสลาม ได้แก่ บทขับร้อง **کارغن این** (Karangan Ini)

کارغن این

Karangan Ini (บทประพันธ์นี้)

کارغن این هندق براندوي
Karangan ini hendak berendoi
การางัน อีนี ฮันเดาะ บัรอันโดย
บทประพันธ์นี้ประสงค์จะกล่อมนอน

مغیکوت شریعة نبي دان رسول
Mengikut syariaat nabi dan rasul
มางีกอต ชารีออต นาบี ดาน รอสูล
เดินรอยตามจริยวัจน่านาบีและรอสูล

دبوبوه كانق ۲ ددالم یغ اندوي
Dibubuh kanak-kanak di dalam yang endoi
ดีบูโบฮ กานะ-กานะ ดีดัลม ยัง อันโดย
บรรจงวางลูกน้อยลงในเปล

لباي دان حاج ممکغ تالي اندوي
Lebai dan haji memegang tali endoi
เลอบาย ดาน ฮาจี เมอมากัง ตาลี อันโดย
ผู้อาวุโสและผู้รู้ศาสนาถือเชือกเปลไกวไปมา

براندوي اين ساغت موليا
Berendoi ini sangat mulia
บันอันโดย อีนี ซางัต มูเลีย
การขึ้นเปลกล่อมเปลนั้นประเสริฐยิ่ง

مغيكوت شريعة نبي له كيت
Mengikut syariaat nabilah kita
มางีกต ซาริฮัต นาบีลัส กิตา
เป็นแบบฉบับแนวทางทำนนาบีของเรา

سيتي فاطمه براندويكن جوگ
Siti Fatimah berendoikan juga
ซีตี ฟาติมอส บัรอันโดยกัน ญุกอ
ท่านหญิงฟาติมะฮ์ก็เคยขึ้นเปลกล่อมนอน

صحابت يغ امفت ماري بلاک
Sahabat yang empat mari belaka
ซาฮาบัต ยั่ง อัมปัด มารี เบอลากอ
สาวกทั้งสี่ก็มาพร้อมเพรียงกัน

امفت اورغ صحابت يغ نبي
Empat orang sahabat yang nabi
อัมปัด ออริง ซาฮาบัต ยั่ง นาบี
สาวกและมิตรสหายนาบีมีสี่ท่าน

ابوبكر دان عمر عثمان دان علي
Abubakar dan Umar Usman dan Ali
อาบูบักร์ ดาน อุมัร อุสมาน ดาน อาลี
คือ อาบูบักร์ อุมัร อุสมาน และอาลี

خليفة محمد سعيدين عربي
Khalifah Muhammad saidin arabi
กาลีฟอส มุฮัมมัด ซาอิดีน อาราบี
ตัวแทนมุฮัมมัดเป็นชาวอาหรับที่ประเสริฐศรี

ممباچ قرآن ساغت یغ قاری
Membaca Quraan sangat yang Qari
มัมบาจอ กุรอาน ซาจัด ยัง กอริ
พวกเขาทั้งหลายอ่านอัลกุรอานท่วงทำนองไพเราะ

فاطمه ایت اورغ یغ چنتیق
Fatimah itu orang yang cantik
ฟาติมอส อีตุ ออริง ยัง จันเตะ
ส่วนท่านฟาติมะนั้นเป็นหญิงสาวแสนงามเสน่ห์

هیدوغ یغ منچوغ کنیغ لنتیق
Hidung yang mancung kening lentik
ฮีดง ยัง มั่นจง เกอนิง เลินเตะ
จมูกท่านโด่ง มีคิ้วงามและขนตาอน

قوتیه دان کونیغ ورنایغ کولیت
Putih dan kuning warna yang kulit
ปู้เตีฮ์ ดาน กูนิง วรรณอ ยัง กูเล็ด
ผิวพรรณขาวเหลืองพุดผ่องยิ่งนัก

میمبهکن توهن ساغت ترتیب
Menyembahkan tuhan sangat tertib
มาญัมบอสกัน ตูฮัน ซาจัด ตัรติบ
กราบไว้พระเจ้าด้วยวินัยเปี่ยมล้น

فاطمه ایت اورغ یغ سادغ
Fatimah itu orang yang sedang
ฟาติมอส อีตุ ออริง ยัง จันเตะ
ท่านหญิงฟาติมะฮ์คือสตรีโฉมงาม

فیغکغ یغ رمقیغ دادا تربیدغ
Pinggang yang ramping dada terbidang
ปิงกัง ยัง รัมปิง ดาดอ ตัรบิลัง
รูปทรงเอวบางหน้าอกแผ่กว้าง

رمبوت فون بايق سرتا فون فنجغ
Rambut pun banyak serta pun panjang
รัมโบต ปน บาเยาะ ซัรตอ ปน ปันฉัง
ผมหนาดกคำอีกทั้งยาวสลาย

برسمبوتكن فولا لاهير يث جينجغ
Bersambutkan pula lahir yang jinjang
บัรซัมบตกัน ปุเลาะ ลาเฮร ยัถ ฉินฉัง
ขอต้อนรับการกำเนิดด้วยบริวารรอบกาย

حسن حسين بر دوا ساودارا
Hasan Husen berdua saudara
ฮาซัน ฮูเซ็น เบอด้ว เซาदारอ
ท่านฮาซันและฮูเซ็นเป็นพี่น้องกัน

علي فاطيمه ايه دان بوندا
Ali Fatimah ayah dan bunda
อาลี ฟาติมอส อายอฮ ดาน บุนดอ
ท่านอาลีแเล ฟาติมะฮ์ คือบิดามารดาของท่านทั้งสอง

برانق د مكة نكري موليا
Beranak di Mekah negeri mulia
เบอรานะห์ ดี เมอกอฮ นาการี มูเลีย
ท่านประสูต ณ เมืองเมกะฮ์อันประเสริฐ

سابي يا الله وافت كدوا
Sabi yallah wafat kedua
ซาบียอลลอส วาฟัต เกอด้ว
บ่าวของอัลลอฮ์ทั้งสองสิ้นประชนลง

ختمله سوده ساورغ يث همبا
Khatamlah sudah seorang yang hamba
คอตัมลัซ ซูดอส ซาออรัย ยัถ ฮัมบอ
สิ้นสุดเรื่องราวของผู้เป็นบ่าว

مغوّف صلوات قولا سرتا

Mengucap solawat pula serta

มางจ๊ับ ซอลาวัต ปุเลาะ ซัรตอ

จงกล่าวสรรเสริญยกย่องศาสดา

مينتله امقون سكلين يغ دوسا

Mintalah ampun sekelian yang dosa

มินเตะลัซ อัมปน ซากาเลี่ยน ยิง คอซอ

พร้อมขอคุดาเพื่อวิงวอนอภัยโทษ

هارف دماسوق د دالم شرکا

Harap dimasuk di dalam syurga

ฮารัฟ ดีมาโชะ ดี ดาลัม ชุรกอ

จงหวังเมตตาให้นำพาเข้าสู่สวรรค์

هو لا اله الا الله (٣ كالي)

Hula ilaha illallah (3 kali)

نبي محمد يا رسول الله

Nabi Muhammad ya rasullah

จากการศึกษาเนื้อหาบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูกรณีตำบลบ้านควน จำนวนทั้งหมด 7 เพลง พบว่าเนื้อหาหรือลักษณะที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกได้เป็นประเด็นหลัก 7 หัวข้อ ได้แก่ เกี่ยวกับการสั่งสอนให้เป็นคนดีด้วยศาสนธรรม, เกี่ยวกับการอำนาจของพระเจ้าในการสร้างทุกสรรพสิ่ง, เกี่ยวกับการหลักการปฏิบัติในอิสลาม, เกี่ยวกับความทุกข์ยากในการตั้งครุฑและการคลอกลูก, เกี่ยวกับการกำเนิดของมนุษยชาติ, เกี่ยวกับประวัติดุคคคลสำคัญในอิสลาม, เกี่ยวกับการปลอมขวัญทำให้เกิดความเพิดเพลิน

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาส่วนใหญ่ของบทขับร้องทั้งหมด พบว่ามีนัยสำคัญเกี่ยวกับความเชื่อและการศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้า (อัลลอฮ์) และการดำรงชีวิตตามคำสอนอิสลามโดยยึดแนวทางของท่านศาสดามูฮัมหมัด (ช.ล.) ในที่นี้สามารถกล่าวได้ว่า บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กดังที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้น ได้สอดแทรกปรัชญาให้แก่ผู้ฟังได้ซึมซับอยู่ตลอดเวลาว่า “อิสลามคือแนวทางแห่งการดำรงชีวิต” และในทำนองเดียวกัน การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนั้นถือเสมือนเป็นกลไกในการเผยแผ่ศาสนาและเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี โดยแฝงปรัชญาที่มุสลิมทุกคนต้องระลึกอยู่เสมอ นั่นคือ “การศึกษานั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ” และนอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กยังเป็นการสร้างความรักความอบอุ่นให้แก่พ่อแม่เด็กและญาติพี่น้องที่มา

ร่วมงาน อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมและกระตุ้นความสามารถในการใช้ภาษาและการสื่อสารของคนในชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

4.4.4 คุณค่าเชิงบทบาทหน้าที่ คุณค่าเชิงสังคมวัฒนธรรมของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในปัจจุบัน

ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล สามารถวิเคราะห์คุณค่าที่ปรากฏในประเพณีดังกล่าวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.4.4.1 คุณค่าเชิงบทบาทหน้าที่

วัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านความมั่นคงของสังคม และความมั่นคงทางด้านจิตใจ วัฒนธรรมในส่วนที่เป็นเรื่องเล่าประเภทต่าง ๆ บทเพลง การละเล่น การแสดง ความเชื่อ พิธีกรรม ล้วนมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทางด้านจิตใจ และช่วยสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม (อรอุษา สุวรรณประเทศ, 2549: 32) จากการศึกษาประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล พบว่า ประเพณีดังกล่าวสามารถสะท้อนคุณค่าในเชิงบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ช่วยกล่อมให้เด็กนอนหลับได้เร็วขึ้น หลับสนิท และไม่ร้องรบกวน

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูมีบทบาทหน้าที่ไม่ต่างกับเพลงกล่อมเด็กทั่วไปมากนัก นั่นคือ ช่วยกล่อมให้เด็กนอนหลับได้เร็วขึ้น หลับสนิท และไม่ร้องรบกวน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ดูแลเด็กต้องไปประกอบกิจการอื่น ๆ เช่น ทำงานบ้าน ทำอาหาร ดูแลครัวเรือน ดังนั้น การขับร้องกล่อมเด็กจึงมีหน้าที่โดยตรงในการกล่อมให้เด็กนอนหลับได้ง่ายขึ้น เพื่อที่ผู้ดูแลจะได้มีเวลาในการทำงานอย่างอื่นไปด้วย อาจเพราะท่วงทำนองที่ร้องซ้ำ ๆ เนิบนาบ เอื้อนเสียงยาว ทำให้เด็กรู้สึกเคลิบเคลิ้ม และเพลิดเพลินไปกับท่วงทำนองจนกระทั่งหลับในที่สุด และเมื่อได้ยินเสียงผู้ขับกล่อมอยู่ข้างๆ เด็กจะยังรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย

2) เป็นเครื่องมือในการอบรมเลี้ยงดูและช่วยขัดเกลาจิตใจให้เป็นคนดีมีคุณธรรม

เนื้อหาของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กบางเพลงมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะในเนื้อร้องมีการสอดแทรกคติสอนใจและเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อในศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติในศาสนาอิสลามรวมถึงการปฏิบัติตนตามแบบฉบับคำ

สอนของท่านศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) นอกจากนั้นแล้ว เช่น สอนให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ในเรื่องคติทางธรรมได้ สอนเรื่องความกตัญญู สอนเรื่องความรัก สอนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ เป็นต้น

3) เป็นการสร้างความเพลิดเพลินทั้งต่อผู้ร้องและผู้ฟัง

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังศีลธรรมและจริยธรรมแล้ว ยังสามารถเป็นสื่อสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้ขับร้องและผู้ฟังด้วยการใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลที่เข้าใจง่ายและเนื้อหาในบทขับร้องมีความเป็นลำดับของเรื่องราวชวนติดตามฟัง ประกอบกับการขับร้องมักปฏิบัติกันในชุมชนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลเป็นภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วย นอกจากนี้ การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเป็นการผ่อนคลายอารมณ์เครียดจากการงานหรือการเลี้ยงดูเด็กได้ เพราะไม่เพียงแต่ไกวเปลเท่านั้น แต่ยังมีกรร้องขับกล่อมให้เกิดความเพลิดเพลินโดยความบันเทิงนั้น เกิดได้จากท่วงทำนอง จังหวะลีลาที่น่าเสียง และอารมณ์ของผู้ขับร้อง รวมถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลาย เช่น การแสดงความรักของแม่ที่มีต่อลูก ความทุกข์ทรมานในการตั้งครรภ์และการคลอดลูก การแสดงเจตนารมณ์ของบิดามารดาในการจัดพิธีกรรมดังกล่าว เป็นต้น

4.4.4.2 คุณค่าเชิงสังคมวัฒนธรรมและความเชื่อ

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล มีความเป็นวรรณกรรมคล้ายกับเพลงกล่อมเด็กทั่วไปซึ่งสามารถจัดเป็นวรรณกรรมประเภทปากเปล่า (Oral Poetry) หรืออาจเรียกว่า วรรณกรรมท่องลอย เพราะบทกวีเหล่านี้ยังท่องลอยอยู่ทั่วไป แม้จะมีผู้พยายามเก็บรวบรวมก็ยากที่จะเก็บมาได้ทั้งหมด (อรอุษา สุวรรณประเทศ, 2549: 45) อย่างไรก็ตาม การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูเหล่านี้ล้วนถือกำเนิดมาจากภูมิปัญญาด้านความเชื่อทางศาสนาและความสามารถในการประพันธ์ของชาวบ้านอย่างแท้จริง และยังสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ต้องจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรดังเช่นวรรณกรรมหรือวรรณคดีที่มีชื่อเสียงทั้งหลาย การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จึงถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันสำคัญยิ่งที่บ่งบอกถึงความมั่นคงในการศรัทธาและเชื่อมั่นในศาสนาอิสลามอันยาวนานของกลุ่มชน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญทางสังคมที่จะช่วยขับเคลื่อนและขัดเกลาจิตใจกลุ่มชนให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงเติบโตใหญ่ จากการศึกษาประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล พบว่ามีคุณค่าในเชิงสังคมวัฒนธรรมและความเชื่อ ดังต่อไปนี้

1) เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมความเชื่อของชุมชนและสังคม

ชุมชนตำบลบ้านควน เป็นชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูและมีความเจริญทางด้านวัฒนธรรมมาแต่ดั้งเดิม ประชากรทั้งตำบลส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีภาษาสื่อสารที่เป็นเอกลักษณ์

ของชุมชนคือ ภาษามลายู ดังจะเห็นจากบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ชุมชนนี้ถือปฏิบัติทั้งหมดนั้น ล้วนเป็นภาษามลายู วิธีชีวิตความเป็นอยู่แบบชนบทของคนท้องถิ่นมีลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นอิสลามกับความเป็นมลายูซึ่งใกล้เคียงกับคนมลายูในประเทศมาเลเซีย กล่าวคือ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ชาวชุมชนตำบลบ้านควนยึดถือปฏิบัตินั้นจะอยู่บนพื้นฐานหลักความเชื่อในศาสนาอิสลามเป็นสำคัญ ดังจะสังเกตได้จากเนื้อหาบทขับร้องส่วนใหญ่ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับศาสนาอิสลามทั้งสิ้น ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการเลี้ยงลูกของคนมุสลิมเชื้อสายมลายูที่มักให้ความสำคัญกับการปลูกฝังการศรัทธาในพระองค์อัลลอฮ์เป็นลำดับแรก และตามด้วยการยอมรับในความเป็นศาสนทูตของศาสดา มุฮัมมัด (ช.ล.) ซึ่งโดยปกติชาวมุสลิมส่วนมากขณะไกวเปลหรือกล่อมลูกให้นอนมักนิยมกล่าวประโยคปฏิญาณตน **لا اله الا الله... محمد رسول الله** (ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ...มุฮัมมัดรอซูลัลลอฮ) เป็นทำนองต่าง ๆ ซ้ำไปซ้ำมาจนกระทั่งลูกหลับ สำหรับชาวมุสลิมแล้วประโยคนี้จึงนับว่าเป็นประโยคประกาศิตและเป็นคำสั่งสอนลำดับแรกที่พ่อแม่มุสลิมทุกคนต้องกล่าวให้ลูกฟังอยู่เสมอขณะกล่อมให้นอนหลับ ตลอดจนเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่มีการพัฒนามาเป็นลำดับขั้น มีการจดจำถ่ายทอด และส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง

2) เป็นการสะท้อนสภาพชีวิต ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลมีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตในเรื่องของการกำเนิดเป็นมนุษย์ในครรภ์มารดา ความยากลำบากในการตั้งครรภ์ ความทุกข์ทรมานในการคลอดลูกและการอยู่ไฟ การรับขวัญลูกที่เกิดมา ตลอดจนการเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีอยู่ในศีลธรรมอิสลาม ตัวอย่างเช่น

تركنغ اوليه مو اوڠ دان داڠ

Terkenang olehmu awang dan dayang

เติร์เกอเน้ง โอเลฮมุ อาวัง ดาน ดายัง

จงรับรู้เถิด โอ้อาวัง (ลูกชาย) และดายัง (ลูกสาว)

ايبو باڤ مو نق كاسيهله ساڠ

Ibu bapa mu nak kasihlah sayang

อีบู บาเปาะ มู นะ กาเซฮลัฮ ซายัง

แม่และพ่อของเจ้ารักและห่วงใยยิ่ง

ساكيتن بادن هاغت بردياڠ

Sakitnya badan hangat berdiang

ซาเกตญา บาดัน ฮางัต บัรเดียง

เจ็บปวดทรมานกำเนิดเจ้าและต้องอยู่ไฟ

هاغت سوات مالم دان سياغ
Hangat suatu malam dan siang
ฮางัต ซัวตูมัลลัม ดาน เซียง
ร่างกายต้องทนร้อนทั้งกลางวันและกลางคืน

ايومو بردياغ تيدق برهنتي
Ibumu berdiang tidak berhenti
อีบูมู บัรเดียง ตีเดาะ บัรฮันตี
แม่เจ้าต้องอยู่ไฟไม่เคยเบื่อน่าย

سو غكوهله هيدوف سباكاي نق ماتى
Sungguhlah hidup sebagai nak mati
ซุงโกฮัลล๊ะ ฮีโดฟ ซาปากาย นัค มาตี
ชีวิตหนอชีวิตเหมือนปางจะตาย

سلالون سوسه ددالمن هاتي
Selalunya susah di dalamnya hati
ซาลาลูนุฮ ซุซอส ดี ดาลัมญู ฮาตี
ต้องทนลำบากปวดร้าวเก็บไว้ในใจ

انتارا نق لفس امفت فولوهن هاري
Antara nak lepas empat puluhnya hari
อันตารอ นะ เลอปปัส อัมปิต ปุโลฮญู ฮารี
กว่าจะสิ้นสุดอยู่ไฟต้องใช้เวลาลี่สิบวัน

افكالا ايومو داتسن كراي
Apakala ibu mu di atasnya gerai
อาปากาลอ อีบูมู ดี อาตัสญู เกอไร
แม่เจ้าต้องนอนบนแคร่

اير ماتن جاتوه بدراي
Air matanya jatuh berderai
อาเยร มาตอญู ฌาโตฮ บัรเดอไร
ต้องเช็ดน้ำตาที่ไหลอาบแก้ม

(จากบทขับร้อง: Terkenang Oleh Mu)

บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ปรากฏยังได้สะท้อนความคิดและความเชื่อ ของสังคมมุสลิม ที่มีความศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าและการปฏิบัติตนตามแบบอย่างท่านศาสดา บทขับร้องโดยส่วนใหญ่ มัก แทรกเนื้อหาที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความตระหนักในความเป็นมุสลิมที่ศรัทธาและยึดมั่นคำสั่งสอนของท่าน ศาสดา และความเชื่อในความสามารถของพระผู้เป็นเจ้าที่บันดาลทุกสรรพสิ่งทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ตัวอย่างเช่น

روكون ايمان سوده ديات
Rukun iman sudah dinyata
รูกน อีมาน ซูดอส ดีญาตอ
หลักการอิสลามนั้นถูกประกาศแจ้งชัด

روكون سمبهيڠ قولا ديات
Rukun sembahyang pula dinyata
รูกน ซัมบัสยัง ปูละอะ ดีญาตอ
หลักการละหมาดก็ถูกประกาศลงมา

كران قرينته توهن يڠ كيت
Kerana perintah tuhan yang kita
เกอร์รานอ เปอเรนตอส ตูฮัน ยัง กิตอ
เพราะนั่นคือบัญญัติของพระเจ้ามาสู่เรา

واجب دان شرط كفدش كيت
Wajib dan syarat kepadanya kita
วาญีบ ดาน ชารัต เกอปาตอ กิตอ
คำสั่งใช้และกฎบัญญัติเราต้องปฏิบัติตาม

اسلام اين روكون كلیم
Islam ini rukun kelima
อิสลาม อีนี รูกน กาลิมอ
อิสลามนั้นมีหลักการอยู่ห้าประการ

مغوجف شهادة مولا فرتام
Mengucap syahadah mula pertama
เมอญอะ ซาฮาอะ มุลอ ปีรตามอ
หนึ่งคือกล่าวคำปฏิญาณตน

منديري سمبهڠ وقتو ښځ ليم
Mendiri sembahyang waktu yang lima
มันดිරี ซัมบัสยัง วัคตุ ยัง ลีมอ
สองคือละหมาดให้ครบห้าเวลา

سهاري سمالم ايت اكام
Sehari semalam itu agama
ซาฮารี เซอมาลัม อีตู อากาามา
กินและวันให้อยู่ในศาสนา

(จากบทขับร้อง: Rukun Iman)

إسلام این ساغت ښځ حیوان سديکیت عبادة
Islam ini sangat yang haiwan sedikit ibadat
อิสลาม อีนี ซางัต ยัง ไฮวัน เซอดีกิต อีบาดัต
อิสลามนั้นสำหรับเราไม่เหมือนสรรพสัตว์อื่นที่ไม่ประกอบคุณความดี

باق تیغکیله غالب له کیت منجاری تومغکن
Banyak tinggilah ghaliblah kita mencari tumangkan
บาญาะ ดิงกิ ลัซ ออเล็บลัซ กิตอ มันจारी ตูมังกัน
ไม่ว่าจะสูงส่งหรือร่ำรวยเราต้องมีที่พึ่งคือศาสนา

کڤد ښځ الله کیت لوفاکن اسلام این
Kepada yang Allah kita lupakan Islam ini
เกอปาโด ยัง อัลลอฮ กิตอ ลูพอกัน อิสลาม อีนี
ในอิสลามเราอย่าลืมอัลลอฮผู้เป็นพระเจ้า

اومت ښځ نبی بارغ ممبوات مغیکوتکن نبی
Umat yang nabi barang membuat mengikutkan nabi
อุมะ ยัง นาบี บารัง มัมบูวัต เมอจีโกตกัน นาบี
ประชาชาตินาบีต้องปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี

سمبهڠ دان فواسا سرتا مغاجي
Sembahyang dan puasa serta mengaji
ซัมบัสยัง ดาน ปัวซอ ซัรตอ เมองามี
นั่นก็คือละหมาด ถือศีลอด และไฟ้เรียนรู

ایتوله بكل کیت نق ماتې
Itulah bekal kita nak mati
อีตุละ เบอกาย กิตอ นะ มาตี
สิ่งเหล่านี้คือเสบียงให้เรายามจากโลกนี้ไป

(จากบทขับร้อง: Kami Mulai)

صیفت منجادی الله دقو هون
Sifat menjadi Allah dipohon
ซีฟัต มั่นฅาดี อัดลอส ดีโปฮอน
ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้น อัดลอสเป็นผู้กำหนด

دي مغرتي سموا برهيمقون
Dia mengerti semua berhimpun
เดีย มางร์ตี เซอมีว บัรฮีมปน
พระองค์ทรงรอบรู้ทุกสิ่งในสากลโลก

تانه دان ایر اغین افی چوکوقله تاهون
Tanah dan air angin api cukuplah tahun
ตานอส ดาน อาเยร อาปี จูกบลอส ตาฮอน
ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นไปตามวงจรกำหนด

اول کلام عالم منجادی
Awal kalam alam menjadi
อาวัน กาลาม อาลัม มั่นฅาดี
พระองค์ตรัสครั้งแรกจกรวาลก็บังเกิด

لا غیت برکرق بومي برايسي
Langit bergerak bumi berisi
ลาจี เบอเกอเราะ บูมี เบิริอีซี
ท้องฟ้าเคลื่อนไหว พื้นดินเริ่มมีพืชผล

مک جیبریل منورونکن وحو
Maka jibril menurunkan wahyu
มากอ จิบเรล มานูรอนกัน วัยฮู
ต่อมาญิบเรล(เทวทูต)ได้นำบัญชา

نبي له ادم مولا منجادي
Nabilah Adam mula menjadi
นาบีลัซ อาดั้ม มุลอ มันฉาดี
ทรงบังเกิดมนุษย์คนแรกคือ อาดั้ม

(จากบทขับร้อง: Bismillah)

นอกจากนี้เนื้อหาของบทขับร้องเกี่ยวกับเด็กยังสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในด้านต่าง ๆ ในสังคมมุสลิมเชื้อสายมลายู ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน การรับขวัญเด็กแรกเกิดด้วยการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก การจัดแต่งเปลเพื่อการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ดังตัวอย่างต่อไปนี้
ตัวอย่าง: เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน

ايوهاي بودق بيجق برايستري
Ayuhai budak bijak beristeri
อายุไฮ บูเดะ แบเฆาะ เบออิสตรี
ไอ้เด็กน้อยเด็กฉลาดปราดเปรื่อง

عالم اخيرة اغكاو فلاجري
Alam akhirat engkau belajar
อาลัม อาคีระ อังกา เบอลาฆัร
จงร่ำเรียนพากเพียรความรู้เพื่อโลกหน้า

والاو دهوتن اتاو نگري
Walau dihutan atau negeri
วาเลา ดิฮุตัน อาเตา เนอการี
แม้วิชานั่นอยู่ไกลในป่าหรือทวีปใด

ايتوله بكل اخيرة نگري کامي سكلين
Itulah bekal akhirat negeri kami sekelian
อิตุลละ เบอกาฆ อาคีระ เนอการี กามิ เซอกาเลี่ยน
เพราะนั่นคือเสบียงของเราสำรองไว้ในโลกหน้า

دعاء فتواله منادهكن تاغن كدوا بله
Doa petualah menadahkan tangan kedua belah
ดูออ เปอตัวละ เมอนาดอซ ตางัน เกอดัว เบอลอซ
จงยกมือหมั่นขอพรวิงวอนต่อพระเจ้า

(จากบทขับร้อง: Kami Mulai)

ตัวอย่าง : เกี่ยวกับการรับขวัญเด็กแรกเกิดด้วยการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

کارغن این هندق براندوي
Karangan ini hendak berendoi
การางัน อีนี ฮันเดาะ บัรอันโดย
บทประพันธ์นี้ประสงค์จะกล่อมนอน

مغیکوت شریعة نبی دان رسول
Mengikut syariaat nabi dan rasul
มางีกต ชารีอัต นาบี ดาน รอสูล
เดินรอยตามจริยวัจนันท่านนาบีและรอสูล

دبوبوه کانق ۲ ددالم یغ اندوي
Dibubuh kanak-kanak di dalam yang endoi
ดีบูโบฮ กาเนาะ-กาเนาะ ดีดาลัม ยัง อันโดย
บรรจงวางลูกน้อยลงในเปล

لباي دان حاج ممکغ تالي اندوي
Lebai dan haji memegang tali endoi
เลอบาย ดาน ฮาจี เมอมากัง ตาลี อันโดย
ผู้อาวุโสและผู้ศาสนาถือเชือกเปลไกวไปมา

براندوي این ساغت مولیا
Berendoi ini sangat mulia
บันอันโดย อีนี ซางัต มูเลีย
การขึ้นเปลกล่อมเปลนั้นประเสริฐยิ่ง

(จากบทขบร้อง: Karangan Ini)

ตัวอย่าง : เกี่ยวกับการจัดแต่งเปลเพื่อการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

گنتو غله اندوي امس دان اینتن
Gantunglah endoi emas dan intan
กันตงลัฮ อันโดย มัส ดาน อินตัน
เปลถูกแขวนประดับด้วยทองและเพชรพลอย

تلیله اندوي کارغ چوچورن
Talilah endoi karang cucuran
ตาลีล อันโดย การ์ง จูจอร์น

สายเปลนั้นใช้ถูกแขวนเรียงด้วยขนมนานา

تاريقله تالي سرتا هايونكن

Tariklah tali serta hayunkan

ตาเรลัซ ตาลี ชัรตอ ฮายนกัน

ดึงสายเปลพวกเราไกวไปมา

كايں براندوي دوا تيك ورنّا

Kain berendoi dua tiga warna

แกน บัรอันโดย ตัว ดีกือ วัรนอ

ส่วนผ้าเปลมีสีสันทลากลวดลาย

اد يڭ بيرو اد ميرهنّ

Ada yang biru ada merahnya

อาดอ ยัง บีรู อาดอ แมรอสญา

ทั้งสีแดงและน้ำเงินปรากฏบนพื้นผ้า

امس دكنتوغ امت برسري

Emas digantung amat berseri

มัส ดีกันตง อามัต บัรเซอร์รี

ประดับด้วยทองสวยงามตระการตา

لالوله قولا كار غله بوغا

Lalulah pula karanglah bunga

ลาลูลัซ ปูเลาะ การ์รังลัซ บุนอ

ดอกไม้อุดมกร้อยเรียงหลากสีสันท

(จากบทขับร้อง: Rahimmu)

4.4.4.3 คุณค่าเชิงศิลปะและวัฒนธรรมทางสังคม

จากการศึกษาประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู โดยเฉพาะในชุมชนตำบลบ้านควน พบว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของ สังคมมลายูในประเทศมาเลเซียมากที่สุด ทั้งในด้านรูปแบบเนื้อหาและภาษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชน มุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูลมีวัฒนธรรมร่วมกับคนมลายูในประเทศมาเลเซียมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ ในประเทศไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรม เช่น เรื่องภาษา อาหารการกิน การ แต่งกาย วิถีชีวิต สภาพสังคม ตลอดจนความคิดความเชื่อของคนในชุมชน เป็นต้น ในขณะที่ภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยยังไม่ปรากฏประเพณีลักษณะดังกล่าวนี้มาก่อน

นอกจากนี้ผลของการศึกษา การรวบรวมบทขับร้องและเผยแพร่ประเพณีนี้อาจนำไปสู่การส่งเสริมให้เกิดเป็นศิลปะการแสดงที่สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ และยังส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย เช่น อาจมีการเชิญชวนกลุ่มผู้ขับร้องไปแสดงสาธิตในงานพิธีต่าง ๆ หรือเชิญไปขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กโดยตรง ทั้งในชุมชนอื่น ๆ ของจังหวัดสตูลและในต่างจังหวัด อย่างไรก็ดี ประเพณีการขับร้องดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือที่สามารถสะท้อนคุณค่าทางภาษาของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลให้คงอยู่ต่อไป ทำให้เกิดมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษามลายูถิ่นมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถทำให้มีการเรียนรู้ภาษามลายูถิ่นโดยคนในชุมชนเองและคนที่อยู่นอกพื้นที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาษามลายูถิ่นสตูล ซึ่งนับวันเริ่มมีจำนวนผู้ใช้ภาษานี้ลดลงอย่างเห็นได้ชัด การสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชนรุ่นใหม่ในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เน้นไปทางการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษามลายูถิ่น และในประโยคพูดภาษามลายูมักจะปรากฏการทับศัพท์หรือการผสมภาษาไทยแทนที่คำศัพท์ภาษามลายูเป็นเนื่อง ๆ

คุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กดังที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากจะเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยในการขับเคลื่อนให้เด็กนอนหลับแล้ว ประเพณีนี้ยังสามารถเป็นสื่อศิลปะบันเทิงที่ให้ความสนุกสนานและความเพลิดเพลินแก่คนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมในยามว่างจากการทำงาน อีกทั้งยังเป็นศิลปะการแสดงประเภทการขับร้องประสานเสียง

ส่วนที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล โดยมีมุ่งหวังเพื่อแสวงหาข้อมูลของสถานการณ์และแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนดังกล่าว ทั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 เป้าหมายของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประเพณีท้องถิ่นเกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล โดยมีประชากรกลุ่มเป้าหมายคือ ชวามุสลิมเชื้อสายมลายู 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านควน ตำบลฉลุง ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลปูลู และตำบลตันหยงโป ส่วนพื้นที่กรณีศึกษาที่ใช้สำหรับการศึกษารูปแบบกิจกรรมการขับร้องและวิเคราะห์เนื้อหาบทขับร้อง คือ ชุมชนตำบลบ้านควน

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายสำคัญเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะคติ และความต้องการในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของคนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควน และชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลอื่นๆ ในจังหวัดสตูล ตลอดจนรวบรวมและศึกษาลักษณะบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พร้อมแปลความหมายภาษาไทย และวิธีการเกี่ยวกับพิธีกรรมของประเพณีการขับร้องทุกขั้นตอน นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ยังกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลและคนทั่วไปในจังหวัดสตูล ได้รับความรู้เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

5.2 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นคือ 1) สภาพและศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น 2) สถานการณ์ปัจจุบันและแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณี

การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก และ 3) วิธีการ รูปแบบ เนื้อหาและคุณค่าของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ดังนี้

5.2.1 ประเด็นด้านสภาพและศักยภาพชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการศึกษาสภาพโดยรวมของจังหวัดสตูล พบว่าจังหวัดสตูลเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่างอีกจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรมุสลิมเชื้อสายมลายูประมาณ 60 % ของประชากรมุสลิมทั้งหมด ประชากรมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่แล้วอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง โดยเฉพาะในชุมชนตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลบ้านควน ตำบลลุง ตำบลปูลู ตำบลตันหยงโป และบางชุมชนในตำบลพิมานซึ่งเป็นตำบลที่ตั้งเมืองสตูล ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในตำบลเหล่านี้มีสภาพสังคมและการดำรงประเพณีวัฒนธรรมมลายูคล้ายกัน ประชาชนส่วนใหญ่มีภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่และเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่าในบางชุมชนอาจมีสำเนียงภาษามลายูถิ่นแตกต่างกันอยู่บ้างเล็กน้อย แต่ก็สามารถเรียกภาษามลายูถิ่นที่แตกต่างด้านสำเนียงนี้ว่าเป็น “ภาษามลายูถิ่นสตูล”

จากการศึกษาสภาพและศักยภาพชุมชนตำบลบ้านควนต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ชุมชนนี้มีการดำรงประเพณีและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับสังคมมลายูในรัฐปะลิสและรัฐเคดาห์ของประเทศมาเลเซีย อีกทั้งประเพณีและวัฒนธรรมส่วนใหญ่ก็สอดคล้องกับวิถีแบบอิสลามและอยู่บนพื้นฐานความเชื่อทางศาสนาอิสลามอีกด้วย การดำรงชีวิตของชาวบ้านส่วนใหญ่ชุมชนนี้เป็นลักษณะสังคมเกษตร มีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามมีเหตุจำเป็นหรือเมื่อต้องอาศัยการทำงานเป็นด้วยคนหมู่มาก เช่น มีการรวมมือช่วยเหลือกันในการจัดงานเลี้ยงในโอกาสต่าง ๆ มีการช่วยเหลือในการสร้างอาคารบ้านเรือน อาคารสาธารณะประโยชน์ ในกรณีที่เจ้าของไม่มีความสามารถหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะจ้างช่างก่อสร้าง ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนนี้มีอาชีพหลักคือ กรีดยางและทำนา จากการสังเกต พบว่า กลุ่มชาวบ้านที่เป็นผู้หญิงมักจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากกว่ากลุ่มชาวบ้านที่เป็นผู้ชาย โดยมากกลุ่มผู้หญิงมักจะสรรหากิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนหลังจากเสร็จสิ้นจากการทำงานหรือในยามว่าง อาจเป็นช่วงเวลาเช้าหรือบ่ายของวันต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ เช่น เข้าร่วมฟังบรรยายเรื่องศาสนาในมัสยิดหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือบางครั้งอาจเป็นบ้านที่มีการนัดหมายวันเวลากัน การเข้าร่วมกลุ่มพัฒนาอาชีพสตรีในชุมชน และการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เป็นต้น

ในแง่ศักยภาพชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พบว่า ประเพณีนี้ในอดีตเคยสูญหายจากชุมชนนี้ไปแล้ว แต่ด้วยเหตุผลเพราะความตระหนักและความเลียดายต่อมรดกที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานานจะสูญหายและไม่มีคนสืบทอดอีก ดังนั้นปราชญ์และกลุ่มผู้สนใจจำนวนหนึ่งจึงคิดริเริ่มที่จะให้ประเพณีนี้ปรากฏขึ้นมาใหม่อีกครั้งในชุมชนตำบลบ้านควน

โดยมีการจัดบันทึกบทขับร้อง และเชิญชวนผู้ที่สนใจให้มาฝึกฝนการขับร้องเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในงานพิธีโกนผมเด็กทารก โดยผู้ที่ริเริ่มให้มีการฝึกฝนสำหรับกลุ่มผู้สนใจที่มีผู้หญิงเป็นส่วนมาก คือนายมะหมุด ยาติกุล ซึ่งเป็นอิหม่ามมัสยิดในชุมชนหมู่ที่ 6 ตำบลบ้านควน จนกระทั่งปัจจุบันประเพณีนี้มีการจัดแสดงทั้งในสถานการณ์จริงและแสดงสาธิตในงานโครงการที่จัดขึ้นโดยองค์กรต่าง ๆ ทั้งนี้อาจด้วยความพยายามในการฝึกฝนและความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอของกลุ่มผู้สนใจที่เป็นผู้หญิง จึงสามารถทำให้ประเพณีนี้ดำรงไว้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนนี้ไปแล้ว นอกเหนือจากภาษามลายูถิ่นสำเนียงบ้านควนซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นด้านวัฒนธรรมทางภาษา อีกประการหนึ่ง

5.2.2 ประเด็นด้านสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

จากการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก พบว่า การรับรู้และทัศนคติของชุมชนทั้ง 6 ตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในประเด็นต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.618 คิดเป็นร้อยละ 72.33

การรับรู้และทัศนคติในประเด็นดังกล่าวข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในปัจจุบันส่วนใหญ่ทราบว่าในอดีตประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย และนิยมจัดขึ้นในเลี้ยงมงคลต่าง ๆ เช่น งานเลี้ยงแต่งงาน งานเข้าสู่สู่นัด งานขึ้นบ้านใหม่ งานโกนผมเด็กแรกเกิด หรืองานเลี้ยงบนบานต่าง ๆ แต่ปัจจุบันประเพณีดังกล่าวนี้นิยมจัดขึ้นเฉพาะในงานรับขวัญเด็กแรกเกิดและงานพิธีโกนผมเด็กทารก สำหรับชุมชนส่วนใหญ่ในตำบลบ้านควนและตำบลลุงซึ่งเป็นตำบลที่ติดต่อกัน ส่วนมากรับทราบว่าปัจจุบันประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กได้เริ่มมีการอนุรักษ์และกลับมาฟื้นฟูอีกครั้งโดยมีกลุ่มผู้ที่สนใจมารวมตัวกันเพื่อฝึกฝนการขับร้องจนสามารถนำไปปฏิบัติจริงในพิธีโกนผมเด็กทารก และมีการนำไปจัดแสดงสาธิตตามงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น เช่น งานวันขึ้นปีใหม่อิสลาม งานเมาลิด งานวันเด็ก งานกาชาด เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ประชาชนส่วนใหญ่ค่อนข้างมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กน้อยมาก พวกเขาไม่ทราบว่ารูปแบบที่จัดขึ้นมีลักษณะเป็นปฏิบัติกันอย่างไร ลักษณะการขับร้องเป็นอย่างไรเพราะไม่เคยได้ยินมาก่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเพณีนี้เคยสูญหายไปจากชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูไปนานแล้วจึงไม่ได้เห็นรูปแบบการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน อีกทั้ง สังคมมลายูบางชุมชนในปัจจุบันไม่นิยมจัดประเพณีดังกล่าวขึ้น อาจเป็นเพราะว่าพวกเขาไม่มีความแน่ใจว่าการจัดประเพณีลักษณะเช่นนี้ เป็นที่อนุมัติในศาสนาอิสลามหรือไม่

ถึงแม้ว่าปัจจุบันประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับไม่ได้จัดให้มีขึ้นอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล แต่จากการศึกษาพบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า

ประเพณีลักษณะนี้ควรจะอนุรักษ์ไว้และควรฟื้นฟูให้มีการปฏิบัติกันอีกในหลาย ๆ ชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ทั้งนี้เพราะพวกเขาเห็นว่าประเพณีดังกล่าวนี้เป็นประเพณีที่เคยปฏิบัติกันในอดีต เป็นประเพณีที่มีสาระและให้ความรู้ด้านศาสนา อีกทั้งยังหาได้ยากในปัจจุบัน บางคนบอกว่าครอบครัวใดที่สามารถขับร้องได้ก็ควรสอนให้ลูกหลานได้สืบทอดกันต่อไป นอกจากนี้แล้ว ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่นิยมจัดขึ้นในชุมชนตำบลบ้านควน ยังเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่จะสามารถช่วยผลักดันในการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาของชุมชนนี้ได้อีกทางหนึ่ง นั่นคือ การส่งเสริมให้ชุมชนได้ใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลควบคู่กับการเรียนรู้ภาษามลายูกลางไปพร้อมกันโดยอาศัยการฟังและการขับร้องเนื้อหาบทขับร้องที่ได้บันทึกและรวบรวมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จากเอกสารความรู้ และแผ่นดีวีดี หรืออาจได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมในกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นจริงในชุมชนตำบลบ้านควน

ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนมุสลิมอย่างเห็นได้ชัดจากรูปแบบกิจกรรมและเนื้อหาของบทขับร้อง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนที่จะต้องให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมแก่ชนรุ่นหลังได้ปฏิบัติกันต่อไป ทั้งนี้เพราะเนื้อหาสาระของประเพณีดังกล่าวจะสะท้อนคุณค่าทางสังคมมากมาย อาทิ เนื้อหาบทขับร้องส่วนใหญ่มักสอนเรื่องคุณธรรม เป็นการตักเตือน เป็นการแสดงออกของบิดามารดาในการต้อนรับสมาชิกใหม่ เป็นการสร้างความบันเทิงที่แทรกด้วยเรื่องราว คำสอนศาสนาอิสลามให้แก่เจ้าของงานและผู้มาร่วมงาน แต่เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ จึงสมควรให้เยาวชนได้รับรู้และเรียนรู้กระบวนการของประเพณีนี้อย่างเป็นระบบ ก่อนที่ประเพณีอันทรงคุณค่าดังกล่าวจะสูญหายไปจากชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ในปัจจุบันการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เจ้าของงานต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมหลายด้าน อาทิ จัดเตรียมอาหารแก่แขกที่มาในงาน จัดของที่ระลึกให้แก่กลุ่มผู้ขับร้อง การตกแต่งแปลด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งการจัดเตรียมสิ่งเหล่านี้เจ้าของงานต้องใช้จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนไม่น้อยทีเดียว ซึ่งอาจกลายเป็นภาระให้กับเจ้าของงานบางคน แต่เนื่องจากการจัดประเพณีดังกล่าวนี้ ปัจจุบันไม่ค่อยพบเห็นบ่อยครั้ง และเมื่อจัดขึ้นมาแล้วน่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังในด้านคุณค่าของเนื้อหาบทขับร้อง ดังนั้นผู้ที่ประสงค์จะจัดงานประเพณีนี้ในบ้านของตนจึงมักจะไม่นำเงินถึงค่าใช้จ่ายเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มผู้ขับร้องนั้นจะไม่มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น กลุ่มผู้ขับร้องจะแต่งกายสวยงามเป็นชุดสีเดียวกันทั้งกลุ่ม การจัดรูปแบบของงานเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตองมากมาย โดยปรกติการขับร้องจะใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง และช่วงเวลาที่นิยมจัดขึ้น มักเป็นช่วงบ่ายก่อนเวลาละหมาดอซริ (ละหมาดเวลาบ่าย) ราว ๆ 14.00 น. หรืออาจเป็นเวลาหลังละหมาดอซริ ช่วงเวลาประมาณ 16.00 น. ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเวลาหรือความพร้อมในการรวมตัวของกลุ่มผู้ขับร้อง นอกจากนี้ จากการสังเกตและ

สอบถามกลุ่มผู้ขับร้องเกี่ยวกับคำตอบแทนที่ได้รับจากเจ้าของงาน พบว่า พวกเขาจะไม่กำหนดคำตอบแทน เมื่อถูกเชิญให้ไปขับร้องก็จะไปด้วยความสมัครใจ และเมื่อเสร็จสิ้นการขับร้องแล้วพวกเขาจะได้รับสินน้ำใจเล็ก ๆ น้อย ๆ จากเจ้าของงาน เช่น อาจเป็นเงินสด ผ้าโสร่ง ผ้าคลุมผม หรือของชำร่วยอื่น ๆ แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางกำลังทรัพย์ของเจ้าของงาน

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูล สามารถดำรงอยู่ต่อไปในกระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ความเจริญด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงเป็นภาระและหน้าที่ส่วนรวมของทุกคนในชุมชนที่จะต้องช่วยกันแสวงหาแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีดังกล่าวนี้ กล่าวคือ ควรส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและเรียนรู้ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทและส่งเสริมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประกวด การจัดแสดง ในงานประเพณีต่าง ๆ หรือการสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบ จึงสมควรนำสาระและองค์ความรู้จากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูมาจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ซึ่งนับว่าแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้ทั้งในประเด็นภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อมกัน นอกจากนั้นแล้ว แนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูล ยังสามารถจัดทำเป็นในรูปแบบสื่อประเภทเอกสารหรือสื่อประเภทภาพและเสียงเพื่อนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนได้อีกด้วย

5.2.3 ประเด็นด้านวิธีการนำไปใช้ รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

โดยทั่วไปบทขับร้องหรือบทกล่อมเด็กมักนำไปใช้ร้องเพลงกล่อมเพื่อให้เด็กนอนหลับในเวลากลางวันเท่านั้น ซึ่งอาจนอนตั้งแต่สิบนาฬิกาเป็นต้นไป ส่วนกลางคืนไม่นิยมร้องเพลงกล่อม เช่นเดียวกับบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูล มีลักษณะการนำไปใช้และขั้นตอนการขับกล่อมแตกต่างกันเล็กน้อยกับบทเพลงกล่อมเด็กทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดและมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นซึ่งปรากฏในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูลเท่านั้น กล่าวคือ ในอดีตบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู จังหวัดสตูล มีการจัดทั้งในช่วงเวลากลางวันและกลางคืน โดยเฉพาะในช่วงเวลากลางคืนนั้นส่วนมากมักเป็นเวลาที่ชาวบ้านมาพบปะและรวมตัวกันหลังจากพักผ่อนว่างเว้นจากการทำงานในเวลากลางวัน หรือบางครั้งเมื่อมีการรวมตัวกันของญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงในบ้านที่มีการจัดงานแต่งงานก็มักจะจัดกิจกรรมการขับร้องบทขับร้องดังกล่าวขึ้น ปัจจุบันการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่จัดขึ้น

ช่วงเวลากลางวันนั้น เจ้าของงานหรือเจ้าภาพจะเป็นผู้เรียนเชิญกลุ่มผู้ขับร้องซึ่งมีประมาณ 15-20 คน ให้มาที่บ้านเพื่อทำการขับร้องและเลี้ยงอาหาร ส่วนช่วงเวลาที่กลุ่มผู้ขับร้องสะดวกที่สุด ซึ่งจะไปตามคำเรียกเชิญมักจะเป็นช่วงเวลาหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจหลังเลิกงานตอนเที่ยงและประกอบศาสนกิจเสร็จแล้ว (ละหมาดซุฮรี) ตั้งแต่เวลาสิบสี่นาฬิกาเป็นต้นไป ก่อนจะมีการจัดพิธีเจ้าของงานจะต้องจัดแต่งแปลให้สวยงาม โดยประดับประดาด้วยดอกไม้หลากสี มีการผูกโยงด้วยขนมนานาชนิด และผูกเชือกไว้ที่แปลสำหรับไกวไปมาขณะมีการขับร้อง

ในด้านรูปแบบของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนั้น พบว่า ไม่มีรูปแบบคำประพันธ์ตายตัว มีสัมผัสคล้องจองมากบ้างน้อยบ้าง ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกับกลอนทั่วไป มีสัมผัสระหว่างวรรค ใช้ถ้อยคำเรียบง่าย ไม่มีทำนองตายตัว ในส่วนความยาวของบทขับร้องแต่ละบทเพลงมีปริมาณไม่เท่ากัน กำหนดแน่นอนไม่ได้ ผู้ขับร้องอาจขยายออกไปได้เรื่อย ๆ หรือตัดให้สั้นเข้าก็ได้ ในการขับร้องหนึ่งบทเพลงนั้น ต้องใช้เวลาในการขับร้องประมาณ 5-10 นาที โดยในบทขับร้องบางบทแต่ละวรรคจะมีการกล่าวซ้ำจนจบเพลง และบทขับร้องบางบทจะมีคำห่กล่อมแทรกเป็นระยะตามลักษณะเสียงสระที่ลงท้ายของประโยคนั้น ๆ เช่น อา อา อา อา อี อี อี ส่วนในช่วงสุดท้ายของบทขับร้องทุกเพลงจะจบด้วยการกล่าวคำปฏิญาณตนจำนวนสามครั้ง

สำหรับประเด็นด้านเนื้อหาของบทขับร้องนั้น ในภาพรวมมีลักษณะแตกต่างกับเพลงกล่อมเด็กทั่วไปที่ปรากฏในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการบันทึกและการขับร้อง กล่าวคือ บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูมีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม มีการบันทึกด้วยภาษามลายูอักษรยาวีทั้งสิ้น และในการขับร้องทุกครั้งผู้ขับร้องจะเปล่งเสียงด้วยสำเนียงภาษามลายูถิ่นสตูลผสมผสานกับภาษามลายูกลางเป็นบางครั้ง เนื้อหาบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู สามารถจำแนกประเภทเนื้อหา โดยศึกษาจากรายละเอียดและสาระสำคัญของบทขับร้อง แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) เกี่ยวกับการสั่งสอนให้เป็นคนดีด้วยศาสนาธรรม 2) เกี่ยวกับอำนาจของพระเจ้าในการสร้างทุกสรรพสิ่ง 3) เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติในอิสลาม 4) เกี่ยวกับความทุกข์ยากในการตั้งครุฑและการคลอดลูก 5) เกี่ยวกับการกำเนิดของมนุษยชาติ 6) เกี่ยวกับประวัตินุคูลสำคัญในอิสลาม 7) เกี่ยวกับการปลอบขวัญทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

ในด้านคุณค่าของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนั้น พบว่า บทขับร้องดังกล่าวนี้มีคุณค่าเชิงบทบาทหน้าที่ อันประกอบด้วย 1) ช่วยกล่อมให้เด็กนอนหลับได้เร็วขึ้น หลับสนิท และไม่ร้องรบกวน 2) เป็นเครื่องมือในการอบรมเลี้ยงดูและช่วยขัดเกลาจิตใจให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 3) เป็นการสร้างความเพลิดเพลินทั้งต่อผู้ร้องและผู้ฟัง ส่วนคุณค่าเชิงสังคมวัฒนธรรมและความเชื่อ ประกอบด้วย 1) เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมความเชื่อของชุมชนและสังคม 2) เป็นการสะท้อนสภาพชีวิต ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม นอกจากนี้ บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กยังมีคุณค่าเชิง

ศิลปะและวัฒนธรรมทางสังคม สามารถเป็นสื่อศิลปะบันเทิงที่ให้ความสนุกสนานและความเพลิดเพลินแก่คนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมในยามว่างจากการทำงาน อีกทั้งเป็นศิลปะการแสดงประเภทการขับร้องประสานเสียง

5.3 กระบวนการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในชุมชน

ในช่วงระยะเวลาหกเดือนแรกของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โครงการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานในลักษณะของการประชุมวางแผน การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การออกแบบสอบถามและการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนั้นกิจกรรมที่จัดขึ้นจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยตรง และยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงในชุมชนมากนัก อย่างไรก็ตามในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามทีมวิจัยได้พูดคุยและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนเป้าหมายไปบ้างแล้ว โดยเฉพาะชุมชนตำบลบ้านซึ่งเป็นพื้นที่กรณีศึกษาของการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ทีมวิจัยได้ติดตามและเข้าไปมีส่วนร่วมบ่อยครั้งในการจัดกิจกรรมการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก อีกทั้งยังได้พูดคุยกับชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว ถึงเหตุผลในการทำวิจัยครั้งนี้ หลายคนมองว่าการศึกษาเรื่องนี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ควรมีการศึกษาอย่างจริงจังเสียที และพร้อมจะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทีมวิจัยจัดขึ้น ชาวบ้านบอกว่าที่ผ่านมามีผู้สนใจบางคนและมีบางหน่วยงานได้เข้ามาสำรวจเรื่องดังกล่าวในชุมชนตำบลบ้านควน เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการก็หายเงียบไม่มีการติดต่อกลับมาอีกเลย

แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงในชุมชนในเรื่องการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กยังไม่ประจักษ์ชัดเท่าที่ควรเพราะอยู่ในช่วงหกเดือนแรก แต่ทีมวิจัยคาดว่าหลังจากนี้อีกหกเดือน มีกิจกรรมในแผนที่วางไว้ซึ่งชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กได้เป็นอย่างดี

สำหรับกิจกรรมในช่วงหกเดือนหลัง ทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนทุกขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้แล้ว จากกระบวนการที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนั้น ปรากฏว่า ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับประเพณีของชุมชนมลายูในจังหวัดสตูล อีกทั้งชุมชนยังให้ความสนใจมาก และมีความยินดีที่ทางทีมวิจัย ได้จัดโครงการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก โดยสังเกตเห็นได้จากการที่กลุ่มผู้ขับร้องถูกเชิญจากหลายครอบครัวให้ไปจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ประมาณ 3-4 ครั้งต่อเดือน และมีการนำเสนอสาธิตรูปแบบการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ในงานประจำปีของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูตำบลบ้านควนทุกปี อาทิ งานเมาลิด (งานรำลึกวันคล้ายวันประสูติศาสดามูฮัมหมัด) ประจำปีตำบลบ้านควน และนอกจากนี้ยังมี

ผู้สนใจ (โดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิง) หลายคนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และฝึกซ้อมร้องจนสามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง

สำหรับผลจากการบันทึกเทปการซ้อมร้องนั้น ปรากฏว่า ชุมชนต้องการให้ทางทีมวิจัยนำเทปที่ทำเสร็จสมบูรณ์ไปแจกจ่าย เผยแพร่แก่ชุมชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้ลูกหลานสามารถศึกษาเรียนรู้สิ่งที่ เป็นมรดกของชุมชนตนเองได้ในอนาคตข้างหน้า อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มเยาวชนนั้น อาจเห็นความ ตระหนักและความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการซ้อมร้องไม่มากเท่ากับกลุ่มผู้อาวุโสหรือกลุ่มผู้ใหญ่ แต่ กระนั้นก็ตาม เมื่อมีการซักถามกับกลุ่มเยาวชนบางคนในชุมชนเป้าหมาย ปรากฏว่า พวกเขาต้องการให้มี กลุ่มเยาวชนที่มาร่วมซ้อมร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กด้วยหรืออาจจัดเป็นชมรมสำหรับประเพณีนี้ โดยเฉพาะ ซึ่งทีมวิจัยจะได้นำไปพิจารณาเพื่อหาแนวทางให้ชุมชนได้ดำเนินการต่อไป

5.4 บทเรียนที่ได้จากงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักวิจัยทั้งที่เคยมีประสบการณ์การทำงานวิจัยและนักวิจัยที่ไม่เคยทำวิจัย มาก่อน ดังนั้น บทเรียนที่ได้จากงานวิจัยจึงมีความหลากหลายความคิดเห็นและความรู้สึก โดยใน ภาพรวมสามารถกล่าวได้ว่า การทำงานวิจัยนี้สามารถทำให้คณะผู้วิจัยได้เรียนรู้และรับทราบการทำงาน อย่างมีแบบแผนและกระบวนการ รู้จักการทำงานกลุ่ม และรู้คุณค่าของการวิจัย บทเรียนที่ได้จากงานวิจัย ของคณะผู้วิจัยแต่ละท่าน มีดังนี้

กามารุดดิน อีสายะ : การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีหรือวัฒนธรรมของชุมชนมุสลิมเชื้อสาย มลายู โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังจะสูญไปจากชุมชนแล้วนั้น นับว่าเป็นงานวิจัยที่จะนำมาซึ่ง คุณค่าและประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมทั่วได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เนื่องจากชุมชนที่เป็นพื้นที่เป้าหมายใน การวิจัยจะได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมกันอนุรักษ์ พื้นฟู ตลอดจนการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการ ถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านให้คงอยู่ต่อไป

การทำวิจัยเป็นทีม ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และเกิดเป็นประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานลักษณะ กระบวนการกลุ่ม ทำให้นักวิจัยแต่ละคนมีความสามัคคี ฝึกความเสียสละ และการยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น มีการวางแผนและนำเสนอความคิดเห็นร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ทำให้การ ดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งมีความรวดเร็ว ได้ข้อมูลครบถ้วน โดยเฉพาะข้อมูลเชิงลึกที่ต้องไปเข้าสัมผัสกับ ชุมชนโดยตรง

ผู้วิจัยรู้สึกดีใจมากที่ได้มีโอกาสเข้าไปในหลายพื้นที่ และได้สัมผัสความหลากหลายในความคิด เห็นของชาวบ้าน เกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการซ้อมร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่เป็นลักษณะเฉพาะ ของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยประทับใจและมองเห็นว่ามันมีคุณค่ามาก คือการ

เก็บข้อมูลในหลายพื้นที่ที่ต้องใช้ภาษามลายูอธิบายเกี่ยวกับประเด็นต้องการคำตอบ เนื่องจากพื้นที่เป้าหมายการวิจัยครั้งนี้เน้นชุมชนที่ใช้ภาษามลายู ดังนั้น จึงมีชาวบ้านส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุไม่เข้าใจภาษาไทย ผู้วิจัยต้องใช้ภาษามลายูถิ่นสตูลพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากที่สุด ซึ่งเป็นความถนัดทางภาษาของผู้วิจัยอยู่แล้ว จากการสังเกตในการเก็บข้อมูลบางพื้นที่ชาวบ้านมีความรู้สึกเสียดยางมากที่ประเพณีดี ๆ แบบนี้ได้สูญหายไปจากชุมชนของตนไปแล้ว ชาวบ้านบอกว่ายินดีที่จะให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล อยากให้ประเพณีลักษณะนี้มีการปฏิบัติอีกต่อไปในชุมชนของตน

เนื่องจากพื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูลวิจัยมี 6 ชุมชน และต้องดำเนินการในเวลาที่มีจำกัดมาก อีกทั้งนักวิจัยบางท่านมีเวลาว่างที่จะลงพื้นที่ไม่ตรงกัน ทีมวิจัยจึงต้องแบ่งพื้นที่ให้แต่ละคนรับผิดชอบ ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

กนิษฐา หลีดินซุด : จากการทำงานวิจัย ทำให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการวิจัย เทคนิคในการศึกษาค้นคว้า การวางแผน การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ได้เรียนรู้รูปแบบการบริหารจัดการ โครงการวิจัยอย่างเป็นระบบ ได้รู้จักกระบวนการทำงานกลุ่ม ฝึกให้มีความรับผิดชอบ ความรอบคอบ และความเสียสละ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเวทีการประชุม ได้รู้จักผู้คนเพิ่มขึ้นและหลากหลาย โดยเฉพาะชุมชนที่มีความแตกต่างวัฒนธรรม ทำให้มีการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ความคิด รู้จักการหาทางแก้ไขข้อผิดพลาด มีการตั้งคำถามและพยายามหาคำตอบในสิ่งที่สงสัยก่อนตัดสินใจและใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ได้รับรู้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานซึ่งกันและกัน และการหาทางออกของปัญหานั้นๆ ร่วมกัน รู้จักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นทีมงานวิจัย ชาวบ้านในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ในชุมชน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้ใหม่ๆ ในเรื่องที่กำลังศึกษาเมื่อเทียบกับความรู้เดิมที่มีอยู่ ทำให้เกิดความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของเรื่องที่กำลังศึกษา ได้รู้จักสถานที่ที่ไม่เคยไป และสามารถนำรูปแบบของกระบวนการทำงานในแบบของงานวิจัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาทิศา อารีมาน : ประเพณีที่งดงาม บ่งบอกถึงความเจริญในด้านวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ชาวมุสลิมไทยเชื้อสายมลายูมีประเพณีที่สวยงามมากมาย แต่น่าเสียดายที่คนรุ่นหลังมองไม่เห็นความสำคัญไม่คิดที่จะสานต่อให้มันคงอยู่กับสังคมสมัยใหม่ ประเพณีบางอย่างมิใช่มีเพียงแต่ความสวยงาม ความเจริญ ความงามมีแสดงถึงฐานะของคน ๆ นั้นเพียงอย่างเดียว แต่ถ้าเรามองลึกลงไปอย่างเช่น ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เนื้อร้องของเพลงจะเล่าถึงประวัติของท่านศาสดา ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องไร้สาระ สิ่งที่ขัดต่อหลักศาสนาซึ่งประเพณีอย่างนี้เราควรจะส่งเสริม สานต่อให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก ให้เขาสนใจเกิดความรัก อยากจะเรียนรู้และอยากจะสืบสานต่อไป

ในสมัยก่อนเมื่อผู้หญิงคลอดลูกออกมาจะมีการต้อนรับสมาชิกใหม่ในครอบครัว ความปิติยินดีของพ่อแม่ ครอบครัวนั้นก็จะจัดงานรับขวัญ อาจจะมีพิธีกรรมตกแต่งให้มีความสวยงามและจะบอกญาติสนิทมิตรสหายมาเลี้ยงกัน เมื่อญาติมาเจอกันได้เล่าทุกข์สุขถามไถ่ข่าวคราว ได้มารู้จักกัน ความสัมพันธ์กัน ทำให้สังคมเกิดความรัก ความสามัคคี เป็นสังคมที่อบอุ่น แต่มาสมัยเปลี่ยนแปลง ประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่ ก็เริ่มหายไป อาจจะช่วยไม่ได้เลย หรือบางอย่างอาจจะผิดต่อหลักการศาสนา จนทำให้คนรุ่นใหม่มองไม่เห็นถึงความสำคัญของมันความละเอียดอ่อนที่มันแอบแฝงอยู่ในวัฒนธรรม มันก็หายไปจากจิตใจของคนเราด้วย คนมีความก้าวร้าว ไม่ค่อยให้ความเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ไม่มีความสามัคคี ขาดความรักความอ่อนโยน มีการเอารัดเอาเปรียบกัน ความเห็นแก่ตัว

สิ่งที่ได้รับจากการทำวิจัยในครั้งนี้คือ จิตสำนึกเกิดความรัก ความร่วมมือความสามัคคี ต้องการให้ประเพณีที่ดี ๆ ให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เกิดความรักในประเพณีและวัฒนธรรม มองเห็นความละเอียดอ่อนและต้องการนำความเจริญทางด้านประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีมาสู่สังคมเราอีกต่อไป

อัสน๊ะ ปิยาตุ : จากการที่ข้าพเจ้าได้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีมาก ทั้งในเรื่องของการทำวิจัยที่ต้อง การเข้าสังคม การทำงานเป็นกลุ่ม ความสามัคคี ที่สำคัญได้ความรู้ความเข้าใจของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก (การ โยงเปล) มากยิ่งขึ้น จากเดิมคิดว่ามันไม่สำคัญและไม่น่าสนใจ แต่เมื่อได้มาเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในครั้งนี้ คิดว่าผู้ที่คิดค้นประเพณีนี้เป็นคนที่เก่ง รักและห่วงใยลูกหลานเป็นอย่างมาก เพราะเนื้อหาของบทเพลงหรือบทขับร้องที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก (การ โยงเปล) นั้น ล้วนแล้วมีสาระสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กเป็นคนดี ซึ่งเหมาะกับสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะเด็กในสมัยนี้ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีค่อนข้างเห็นได้ชัด

ดังนั้นคิดว่างานวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่นี้คงจะให้ความรู้และประโยชน์แก่ผู้สนใจบ้างไม่มากก็น้อย และอยากให้โรงเรียนต่าง ๆ นำประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก (การ โยงเปล) นี้มาเป็นหลักสูตรของภูมิปัญญาชุมชน ซึ่งคิดว่าน่าเด็กจะสามารถซึมซับเนื้อหาสาระของบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก (การ โยงเปล) ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถขัดเกลาจิตใจของเด็กได้ด้วย และยังได้สืบทอดประเพณีอันดีงามและมีคุณค่าของชุมชนให้คนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้อีกด้วย

มีสนิ ปิยาตุ : งานวิจัยคืออะไร ทำไมเราต้องทำงานวิจัย ทำแล้วได้อะไรบ้าง มีประโยชน์มากนักน้อยเพียงใด ใครได้รับผลประโยชน์ เรามีเวลาให้กับงานวิจัยหรือเปล่า มีผลกระทบต่องานประจำที่เราทำหรือไม่ นี่คือการคิดและคำถามก่อนที่จะตกลงตอบรับร่วมทำวิจัย ทุกคนต้องการ โอกาสที่ดี เมื่อเรามีโอกาสเราต้องไม่ทิ้งโอกาสนั้นและที่สำคัญคือประสบการณ์ ไม่ว่าพื้นฐานของเราจะเป็นอย่างไรแต่สุดท้ายแล้วประสบการณ์คือสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการแสวงหา

เมื่อได้ลงมือทำแล้วรู้สึกว่าการที่เราถามตัวเองนั้นค่อย ๆ เลื่อนหายไปจากความคิดที่ละนิดทีละน้อย จนเรารู้สึกว่าบางอย่างที่เราคิดว่าไม่สำคัญนั้นแต่สำหรับบางคนแล้วอาจจะมีคุณค่าและมีประโยชน์มาก สิ่งที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ ทำให้เราได้รับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมิตรภาพในทีมวิจัย มิตรภาพที่บางครั้งเราก็กลิ้งมันไป ความร่วมมือ ความเป็นหนึ่งเดียว รู้จักเสียสละ ร่วมกันแก้ปัญหา มีความคิดที่กว้างขึ้น ได้สังคมอีกสังคมหนึ่งที่เราไม่เคยสัมผัส รู้สึกภูมิใจในตัวเองอย่างน้อยเราก็คงมีประโยชน์ต่อสังคมอีกมาก ได้รู้จักสถานที่ที่เราไม่เคยได้ไปสัมผัส รู้ซึ่งถึงน้ำใจของชาวบ้านที่เราไม่รู้จักมาก่อน รอยยิ้มเวลาที่เรามาสัมภาษณ์ รู้ถึงความต้องการของประชาชนว่าส่วนลึกแล้วเขาต้องการอะไรบ้าง ในฐานะที่เราอยู่ในองค์กรของรัฐ ได้รับคำแนะนำที่เราารู้สึกว่าบางครั้งการศึกษาก็ไม่ใช่สิ่งที่สำคัญลำดับต้น แต่สิ่งที่สำคัญเหนือกว่าก็คือประสบการณ์ การเอาใจใส่และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่เรากำลังเผชิญอยู่ สิ่งที่ได้มันมากกว่างานวิจัยที่เราทำ รู้สึกรักในสิ่งที่เรากำลังลงมือกระทำ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะที่ดี มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น

ขอบคุณสำหรับความรู้สึกดี ๆ ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และขอบคุณสำหรับโอกาสและประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ ทุกคำถามย่อมมีคำตอบ และคำตอบที่ได้รับก็รู้สึกว่ามันคุ้มค่ามาก ถึงแม้ว่าเราจะมีส่วนร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ไม่มากนัก แต่ก็รู้สึกดีและภูมิใจมาก และหวังว่าความสำเร็จของงานวิจัยชิ้นนี้คงจะพื้กันมาสู่ลูกหลาน และคงจะประสบผลสำเร็จตามที่เราได้ตั้งใจและมุ่งมั่นกับงานชิ้นนี้มาก อย่างน้อยประเพณีการขบร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กที่ยังคงรูปแบบการใช้ภาษามลายูคงไม่หายไปจากสังคมของเราอย่างแน่นอน

5.5 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.5.1 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาความล่าช้าในการอนุมัติโครงการ เนื่องจากโครงการนี้ทีมได้มีการพัฒนาโครงการมาเป็นระยะเวลายาวนานประมาณ 2 ปี ในช่วยแรก ๆ ของการพัฒนาโครงการทีมวิจัยพบว่า มีการประสานงานน้อยครั้ง อีกทั้งไม่มีความต่อเนื่องในการติดตามโครงการจากผู้ประสานงานและผู้พิจารณาให้ทุนวิจัย หลังจากได้รับการพิจารณาและอนุมัติโครงการแล้ว พบว่ามีการแจ้งให้ทีมวิจัยทราบล่าช้าประมาณ 1 เดือน จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมในช่วงต้นต้องล่าช้าไปด้วย

2. ปัญหาวันเวลาในการดำเนินกิจกรรม นับเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้กิจกรรมบางอย่างไม่สามารถดำเนินการไปตามแผนได้ ปัญหานี้พบว่า เนื่องจากทีมวิจัยทั้งหมดเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและปฏิบัติงานในเวลาราชการ ดังนั้นการนัดหมายวันเวลาในการดำเนินกิจกรรมต้องพิจารณากันในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งอาจเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ยิ่งไปกว่านั้นทีมวิจัยบางท่านต้องสอน

ศาสนาในวันเสาร์และอาทิตย์ด้วย ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมบางครั้งมีนักวิจัยบางท่านไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดทั้งวัน และส่งผลให้กิจกรรมบางอย่างต้องล่าช้าเพราะมีการเปลี่ยนแปลงเวลานัดหมายอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามในกรณีผู้ประสานงานโครงการมีการนัดหมายลงพื้นที่เพื่อดูแลและติดตามความก้าวหน้าโครงการ ทีมวิจัยทุกคนพยายามวางแผนเวลาเพื่อให้สามารถเข้าร่วมได้ทุกคน

3. ปัญหาการเก็บข้อมูลภาคสนาม เนื่องจากบางชุมชนชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพกรีดยางในช่วงเช้า ดังนั้นในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามเช้าจึงหาคนให้ข้อมูลค่อนข้างน้อยมาก ส่วนในภาคบ่ายนั้นเวลาในการพบปะกับชาวบ้านมีจำนวนจำกัดมาก เนื่องจากชาวบ้านมักมีภารกิจต่างๆ ทีมวิจัยจึงไม่สามารถครบถ้วนเวลาของชาวบ้านได้เท่าที่ควร อย่างไรก็ตามในบางชุมชน เช่น ตำบลตำมะลัง ตำบลปยู สามารถเก็บข้อมูลได้ในวันเดียวและสามารถหาคนให้ข้อมูลได้ง่ายเนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ที่เป็นแม่บ้านมักอยู่ในบ้าน

5.5.2 ด้านการมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยและชาวบ้านต่อกระบวนการวิจัย

ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเวลาหกเดือนที่ผ่านมา ทีมวิจัยทั้งห้าท่านได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมต่อกระบวนการวิจัยที่ได้ดำเนินการในทุกกิจกรรม เว้นเสียแต่บางท่านที่ติดภารกิจจำเป็นจริง ๆ โดยก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้งนั้น หัวหน้าโครงการจะเป็นผู้ประสานงานกับทีมวิจัยทุกคน เพื่อให้ทุกคนได้เตรียมการล่วงหน้า หลังจากนั้นจึงกำหนดวันเวลาที่ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ สังเกตได้ว่า ในการดำเนินกิจกรรมทุกครั้งทีมนักวิจัยทุกคนให้ความสนใจกับกิจกรรมมากและพยายามทำงานอย่างเต็มที่ ทุกคนทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจเพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

นอกจากการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการวิจัยของทีมนักวิจัยแล้ว ยังสังเกตเห็นได้ว่า ชาวบ้านเองก็มีความสนใจในกิจกรรมที่ทีมนักวิจัยจัดขึ้น โดยเฉพาะการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่าชาวบ้านให้ความร่วมมือและเต็มใจในการตอบแบบสอบถามมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทีมนักวิจัยเองเป็นคนในพื้นที่จังหวัดสตูลและใช้ภาษาเดียวกันคือภาษามลายูถิ่นสตูล ดังนั้นชาวบ้านจึงมีความคุ้นเคยกับทีมนักวิจัยอยู่บ้าง นอกจากผู้วิจัยได้ถามชาวบ้านในประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้ว ชาวบ้านเองยังมีคำถามมากมายที่ซักถามผู้วิจัย เช่น ถามว่าใครสั่งให้ทำวิจัยเรื่องที่กำลังทำอยู่นี้ ทำไมต้องทำวิจัย หากทำวิจัยแล้วชาวบ้านจะได้อะไรบ้าง ทำไมการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กได้หายไปจากชุมชนของตน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยก็ได้พยายามชี้แจงคำถามเหล่านี้ให้แก่ชาวบ้านไปบ้างแล้ว อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามนั้น เป็นสิ่งที่ชาวบ้านหลายชุมชนสนใจเป็นพิเศษ เพราะบางครั้งหนึ่งประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กนี้ เคยอยู่ในความทรงจำของพวกเขาและเคยมีการปฏิบัติกันบ่อยในหลายชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดสตูล แต่ปัจจุบันมันหายไปจากชุมชนไปแล้ว ชาวบ้านหลายคนจึงเล่าเรื่องราวที่ตนเคยรับรู้และประสบพบเห็นในอดีตได้อย่างสนุกสนาน ทำให้ทีมนักวิจัยเองได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ในอดีตมากมาย อีกทั้งได้แบ่งปันความคิดเห็นและประสบการณ์กับชาวบ้านอีกด้วย

5.5.3 ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก เป็นประเพณีที่เน้นกิจกรรมการขับร้อง โดยใช้สำเนียงภาษามลายูถิ่นสตูลผสมกับภาษามลายูกลาง ดังนั้น ในบทขับร้องจึงควรแทรกคำอ่านที่เป็นภาษามลายูถิ่นสตูลและคำอธิบายเนื้อหาในแต่ละบทขับร้องอย่างละเอียด
2. ควรมีการศึกษาศถานการณ์ของประเพณีอื่นๆ ที่ปรากฏในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูสตูล เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาวมลายูสตูลไปสู่การอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีการขับร้องฯ ในเชิงปฏิบัติ และควรมีการออกแบบหรือดำเนินกระบวนการฟื้นฟูประเพณีดังกล่าว ร่วมกับชุมชนให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
3. หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมทั้งในด้านงบประมาณและองค์ความรู้ เพื่อให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

บรรณานุกรม

- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน. (2554). แผนพัฒนาสามปี (2554-2556) ขององค์การบริหารส่วน ตำบล บ้านควน. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน จังหวัดสตูล.
- จำริญ แสงดวงแข. (2523). โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ.
- นุริยน์ สาแล๊ะ. (2541). เพลงกล่อมเด็กไทยมลายู : มรดกทางภาษาและวัฒนธรรมกลุ่มชนมลายู. ภาควิชา ภาษาไทยและภาษาตะวันออก: มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- พรรณเพ็ญ เครือไทย. (2540). เพลงกล่อมเด็กล้านนา. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินัย จันทรพริ้ม (2531). วิเคราะห์สำนวนโวหารและสัญลักษณ์ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้. สถาบันทักษิณคดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สภาวัฒนธรรมจังหวัดสตูล. (2549). สารัตถะศิลปะการแสดงจังหวัดสตูล : เพลงกล่อมเด็กตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล. สภาวัฒนธรรมจังหวัดสตูล สตูล.
- สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2524). วิเคราะห์สารัตถะเพลงกล่อมเด็กภาคใต้. สถาบันทักษิณคดี มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สืบพงศ์ ธรรมชาติ. (2539). วิถีชีวิตของชาวไทยภาคใต้จากเพลงกล่อมเด็ก อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- สืบพงศ์ ธรรมชาติ. (2551). วรรณกรรมเฉพาะท้องถิ่นไทยภาคใต้. สงขลา : เทมการพิมพ์.
- อรอุษา สุวรรณประเทศ. (2549). การศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กจังหวัดพิษณุโลก . เอกสารเผยแพร่ โครงการวิจัยสาขาวิชามนุษยศาสตร์ พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Berendoi. จ ากเว็บไซต์ <http://ms.wikipedia.org/wiki/Berendoi>. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2553.

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน. จากเว็บไซต์ http://www.satunpao.go.th/general_data/?page=2&g=1.
สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2553.

ภาคผนวก (ก)

รายงานผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1: ประชุมวางแผนการดำเนินงานและสรุปการดำเนินงานในแต่ละเดือน

- สถานที่ : ณ ที่ทำการอดีตกำนัน (กำนันเดิม) ตำบลบ้าน อ.เมือง จ.สตูล
(เดือนละ 1 ครั้ง) ดังนี้ วันที่ 29 พฤษภาคม 2553 , วันที่ 19 มิถุนายน 2553, วันที่ 31 กรกฎาคม 2553, วันที่ 28 สิงหาคม 2553, วันที่ 25 กันยายน 2553 และวันที่ 30 ตุลาคม 2553
- ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามารุดดิน อีสายะ
2. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
3. นางสาวสากีนา อารีมาน
4. นางสาวฮัสนะ ปิยาตุ
5. นางสาวมีสนี ปิยาตุ
- วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อวางแผนการดำเนินงานที่จะทำในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม
2. เพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้ง

กิจกรรมที่ 2: เวทีอบรมการจัดการบริหารโครงการวิจัย

- สถานที่ : โรงแรมซีเอส ปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2553
- ผู้เข้าร่วม : 1. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
2. นางสาวสากีนา อารีมาน
3. นางสาวฮัสนะ ปิยาตุ
- วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อเสริมสร้างทักษะการเขียนรายงานการวิจัย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการวิจัย

กิจกรรมที่ 3: ศึกษาเอกสารเบื้องต้นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

- สถานที่ : ณ ห้องสมุดประชาชน จ. สตูล วันที่ 6 มิถุนายน 2553
สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ จ. สงขลา วันที่ 20 มิถุนายน 2553
- ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามารุดดิน อีสายะ
2. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
3. นางสาวสากีนา อารีมาน
4. นางสาวฮัสนะ ปิยาตุ
5. นางสาวมีสนี ปิยาตุ

- วัตถุประสงค์: 1. เพื่อศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
2. เพื่อเป็นพื้นฐาน ความรู้แก่ทีมวิจัยในการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 4: ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนจำนวนปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูสตูล

สถานที่ : ตำบลฉลุง และ ตำบลบ้านควน ในวันที่ 24 มิถุนายน 2553
ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง และตำบลตันหยงโป ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2553
ตำบลปยู ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2553

- ผู้เข้าร่วม :
1. นายกามารุดดิน อีสายะ
 2. นางสาวสาเกีนา อารีมาน
 3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
 4. นางสาวมิสนี ปิยาตุ
 5. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด

วัตถุประสงค์: เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนจำนวนและรายชื่อปราชญ์หรือผู้เชี่ยวชาญในการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

กิจกรรมที่ 5: ประชุมเพื่อพิจารณาออกแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

สถานที่ : ที่ทำการผู้อดีตกำนัน (กำนันเนียม) บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 5 ต.บ้านควน อ.เมืองสตูล จ.สตูล วันที่ 24-25 กรกฎาคม 2553

- ผู้เข้าร่วม :
1. นายกามารุดดิน อีสายะ
 2. นางสาวสาเกีนา อารีมาน
 3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
 4. นางสาวมิสนี ปิยาตุ
 5. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
 6. นายศอลาฮุดดิน สมาอูน
 7. นายอัศศิริกร มะนอ
 8. นายมิสกิน ปุนยัง
 9. นายอาลีด เตะปยู
 10. นายบาดีอรู อาแว

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์ปัจจุบันของ
ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

**กิจกรรมที่ 6: ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลบทขับร้องในพิธีกรรม
เกี่ยวกับเด็กในชุมชนเป้าหมาย**

สถานที่ : ตำบลลุดุง ตำบลบ้านควน ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง ตำบลตันหยงโป และ
ตำบลปูลู ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม – 19 กันยายน 2553

ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามารุดดิน อีสายะ
2. นางสาวซากีนา อารีมาน
3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
4. นางสาวมิสนี ปิยาตุ
5. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด
6. นายศอลาซุดดิน สماعيل
7. นายอัศชิดิกีร์ มะนอ
8. นายมัสกิน ปุนยัง
9. นายอาลีด เตะปูลู
10. ผู้ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนามจำนวน 10 คน

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อสำรวจสถาน การณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรม
เกี่ยวกับเด็ก
2. เพื่อสำรวจองค์ความรู้ กระบวนการการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าว
3. เพื่อให้เยาวชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องใน
พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

**กิจกรรมที่ 7: ประชุมปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ และชาวบ้านที่เคยมีประสบการณ์ การขับร้องในพิธีกรรม
เกี่ยวกับเด็กเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาบทขับร้องและสถิติการขับร้อง**

สถานที่ : ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ระหว่างวันที่ 20–21 กุมภาพันธ์
2554

ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามารุดดิน อีสายะ
2. นางสาวซากีนา อารีมาน
3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
4. นางสาวมิสนี ปิยาตุ
5. นางสาวกนิษฐา หลีดินซุด

6. ผู้เข้าร่วมประชุม 20 คน

- วัตถุประสงค์ :
1. เพื่อประชมนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม
 2. เพื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาบทข้อร้อง การแปลความหมายเป็น การศึกษาลักษณะและรูปแบบของบทข้อร้อง ตลอดจนกระบวนการในการนำบทข้อร้องไปใช้พิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
 3. ระดมความคิดเห็นภายในชุมชนเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีการข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาบทข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
 4. เพื่อฝึกฝนการข้อร้องให้สามารถนำไปข้อร้องได้ดีในการบันทึกเสียงต่อไป

กิจกรรมที่ 8: บันทึกเสียงและบันทึกภาพเคลื่อนไหวการข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กในรูปแบบ DVD

สถานที่ : ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554

- ผู้เข้าร่วม :
1. นายกามารุดดิน อีสายะ
 2. นางสาวสาทิศา อารีมาน
 3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
 4. นางสาวมัสนี ปิยาตุ
 5. นางสาวกนิษฐา หลีดินชุด

- วัตถุประสงค์ :
1. เพื่อทำการบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก ในรูปแบบ DVD

กิจกรรมที่ 9: จัดพิมพ์เอกสารความรู้และเนื้อหาบทข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะและวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ : ที่ทำการผู้สื่อข่าว (ก้านันเหม) บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 5 ต.บ้านควน อ.เมืองสตูล จ.สตูล วันที่ 17 มีนาคม 2554 และ 11 เมษายน 2554

- ผู้เข้าร่วม :
1. นายกามารุดดิน อีสายะ
 2. นางสาวสาทิศา อารีมาน
 3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
 4. นางสาวมัสนี ปิยาตุ
 5. นางสาวกนิษฐา หลีดินชุด

- วัตถุประสงค์ :
1. เพื่อหารือและหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับบทข้อร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

2. เพื่อจัดพิมพ์เอกสารความรู้เกี่ยวกับบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กสำหรับเผยแพร่ควบคู่กับแผ่นบันทึกเสียง DVD สู่สาธารณะและวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 10: ส่งเอกสารความรู้และเนื้อหาบทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขหลังจากผ่านการตรวจสอบ

สถานที่ : ที่ทำการผู้สื่อข่าว (ก้านน้มน้มน) บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 5 ต.บ้านควน อ.เมืองสตูล จ.สตูล วันที่ 11 มีนาคม 2554

ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามาธุคติน อีสายะ
2. นางสาวสาทิศา อารีมาน
3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
4. นางสาวมิตินี ปิยาตุ
5. นางสาวกนิษฐา หลีคินชุด

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารความรู้ก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหา
2. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารความรู้

กิจกรรมที่ 11 : เสนอผลการวิจัยในเวทีชุมชน

สถานที่ : ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554

ผู้เข้าร่วม : 1. นายกามาธุคติน อีสายะ
2. นางสาวสาทิศา อารีมาน
3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
4. นางสาวมิตินี ปิยาตุ
5. นางสาวกนิษฐา หลีคินชุด
6. ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 50 คน

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการวิจัย และหาแนวทางเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ
2. เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กสู่สาธารณะชนและชุมชนเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 12 : จัดทำรายงานวิจัยและรายงานการเงิน

สถานที่ : ที่ทำการผู้สื่อข่าว (ก้านน้มน้มน) บ้านเลขที่ 195 หมู่ที่ 5 ต.บ้านควน อ.เมืองสตูล จ.สตูล วันที่ 25 กันยายน 2555

- ผู้เข้าร่วม :
1. นายกามารุดดิน อีสายะ
 2. นางสาวสากีณา อารีมาน
 3. นางสาวมัสนะ ปิยาตุ
 4. นางสาวมัสนี ปิยาตุ
 5. นางสาวกนิษฐา หลีดินชุด

- วัตถุประสงค์ :
1. เพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการ รายงานการเงินงวดสุดท้าย และรายงาน
วิสัยทัศน์สมบูรณ์เมื่อครบ 12 เดือนไปยังแหล่งทุน (สกว.)

ภาคผนวก (ข)

บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กบันทึกด้วยอักษรยาวี

คามิ มอลายี

คามิ มอลายี ดغن بسم الله
مبيوت كدوا الحمد لله
คามي مموجي كفد يغ الله
مندافت شفاعة كفد رسول

ايوهاي بودق بيجق برايستري
عالم اخيرة اغكاو بلاجر
والاو دهوتن اتاو نگري
ايتوله بكل اخيرة نگري كامي سكلين

دعاء قنواله منادهكن تاغن كدوا بله
คามي مندعاء كفد يغ الله
قنجهكن عمور سلاما-لاماله
تمتله دعاء سبايق يغ ايت كفد يغ الله

جاغن لوقا وقتو منديري سمبهیغ لیم يغ وقتو
تنتوله اغكاو برحاجة د سیتو
إسلام این ساغت يغ حیوان سدیكیت عبادة
باق تیغكي له غالب له كیت منچاري تومغكن

كفد يغ الله كیت لوقاكن إسلام این
اومت يغ نبی بارغ ممبوات مغيكوتكن نبی
سمبهیغ دان قواسا سرتا مچاجي
ايتوله بكل كیت نق ماتي

هو لا اله الا الله (3 كالي)
نبی محمد یا رسول الله

کارغن این

کارغن این هندق براندوي
مغیکوت شریعة نبي دان رسول
دبوبوه کائق ۲ ددالم یغ اندوي
لباي دان حاج ممکغ تالي اندوي

براندوي این ساغت مولیا
مغیکوت شریعة نبي له کیت
سیتی فاطمه براندویکن جوگ
صحابت یغ امقت ماري بلاک

امقت اورغ صحابت یغ نبي
ابوبکر دان عمر عثمان دان علي
خليفة محمد سعیدین عربي
مماچ قرآن ساغت یغ قاري

فاطمه ایت اورغ یغ چنتیق
هیدوغ یغ منچوغ کنیغ لنتیق
قوتیه دان کونیغ ورنایغ کولیت
میمبهکن توهن ساغت ترطب

فاطمه ایت اورغ یغ سادغ
فیغکغ یغ رمقیغ دادا تربیدغ
رمبوت فون بایق سرتا فون قنجغ
برسمبوتکن قولاً لاهیر یغ جینجغ

حسن حسین بردوا ساودارا
علي فاطیمه ایه دان بوندا
برانق دمکه نکري مولیا
سابي یا الله وافت کدوا

ختمله سوده سآورغ یغ همبا
مغوجف صلوات قولاً سرتا
مینتله امقون سکلین یغ دوسا
هارف دماسوق دالم شرکا

هو لا اله الا الله (3 كالي)
نبي محمد يا رسول الله

روكون ايمان

روكون ايمان سوده ديات
روكون سمبهيغ قولا ديات
كران قرينته توهن يڭ كيت
واجب دان شرط كشدن كيت

اسلام اين روكون كلیم
مغوچف شهادة مولا قرتام
منديري سمبهيغ وقتو يڭ لیم
سهاري سمالم ايت اكام

كتيك قواسا تياف-تياف رمضان
كأمقتن زكاة هرتان بادن
واجب دتورت حكومت توهن
كنا قواسا بولن رمضان

كلیم قولا ناءيق كحج
جک سرو توهن كيت قرکي
سمبهيغ دان قواسا سرتا مغاجي
ايت بکل كيت نق ماتي

چاري عمل برسو غکوه-سو غکوه هاتي
پاوا ساومقام بوروغ مرقاتي
دنیا این تمقت برهنتي
اخيرة له جوک اکن مننتي

سوده چوکوف روكون کلیم
باروله قولا بیلغن نام
ذات دان صیفت سرتا اسیم
باروله اي الله تریما

هو لا اله الا الله (3 کالي)
نبي محمد يا رسول الله

ترکنغ اولیه مو

ترکنغ اولیه مو اوغ دان دایغ
ایبو باف مو نق کاسیهله سایغ
ساکیتش بادن هاغت بر دیاغ
هاغت سوات مالم دان سیاغ

ایبومو بر دیاغ تیدق بر هنتی
سو غکوهله هیدو ف سباکای نق ماتی
سلالو ش سوسه ددالمش هاتی
انتارا نق لفس امفت قولوه ش هاری

افکالا ایبو مو داتسش گرای
ایر ماتش جاتوه بر درای
واهای له انق امت تره و رای
دغن ایبو مو جاغن اغکا و بر چرای

برانقکن اغکا و سوده یغ تنتو
لتق دی دالم اتس تیلمش ایت
باف مو رندم گولان باتو
جاریله هیسف گنتیش سوسو

سودهله چوکوف توجوه ش هاری
فوستله اغکا و ملوروه سندیری
فوتوغ ش رمبوت بوات کندوری
لبای دان حاج فغکیل کماری

واهای له بودق فارس کملغ
ایبو باف مو بایق له سایغ
قلیهارا کن اغکا و بوکنش سنغ
تیدور تق لینا ماکن تق کیغ

هو لا اله الا الله (3 كالي)
نبي محمد يا رسول الله

راهيم مو

رهيم بښان تورون اييو مو
امقت قولوه هاري نق کوتا نام مو
لاښن قولوه هاري هداقا نام مو
سراتوس دوا قولوه هاري ممبغا نام مو

دکندوڅ اييو مو سمييلن بولن
لبيه دان کورڅ تيدق تنتوکن
منچاريله بوموه سرتاش بيدان
تاکوتش سيلف بوموه دفسن

څروتن ايت ترلالوله سارت
ساکيت اييو مو ترلالوله برت
کلوارله اغکاو هابيس دنيا ايغت اخيره
بيدن څون داتڅ سکراله دچفت

نية دکات سرتا اييو دان باڅ
توجهله هاري کندوري لفسکن حاجت
اورڅ يڅ واکيل څغکيل دان خبر
ماريله کامو کاون دان صحابت

مينتا دان تابير توا دان مودا
امځون سکليان اديق دان کاکق
کامي کاتکن ملفسکن حاجت
سمواله کامي مينتاکن برکت

نية دکات سرتا کندوري
حج دان لباي څغکيل کماري
هندق ملفس هاري له اين
مينتا سلامت الله ممبري

بركة صلوات كامې دسرو
ايغت مليهت نيئله ايت
حاجت براندوي انق يڅ بوغسو
داقتله بودق باف له کامو

اتورن کتورونن نبي محمد
کامې دښم مغيکوت شريعه
سوروه برېوات عمل عبادت
جاغن دتيغکل فرض دان سنة

اندويله اين هندق کات کن
اندوي دڅکڅ سرتا هايونکن
گنتوغلله اندوي امس دان اينتن
تليله اندوي کارغ چوچورن

تاريقله تالي سرتا هايونکن
کاین براندوي دوا تیک ورنا
اد يڅ بيرو اد ميرهن
امس دکنتوڅ امت برسري

لالوله قولاً کار غله بوغا
توکڅ براندوي سياف نامش
چنتيق دان موليق ساغت برسري
توکڅ براندوي سיתי روقيه نامش

هولا اله الا الله (3 کالي)
نبي محمد يا رسول الله

بسم الله

بسم الله مولاي اكو ايت
رحمن دان رحيم منتتيكن بري
الحمدالله منديريكن قولاي
رب العالمين صفتكن الله

منجادي دهولو دوا ريبو له تاهون
صيفت منجادي الله دقوهون
دي مغيرتي سموا برهيمفون
تانه دان اير اغين اقي چوكوقله تاهون

اول كلام عالم منجادي
لا غيت بر كرق بومي برايسي
مك جيبريل منورونكن وحيو
نبي له ادم مولا منجادي

مليهت مات بوروغ سجاتي
بوروغله ايت دوا سكالي
سئيكورله جنتن لاونش استري
نبيله ادم ايغت سنديري

ايغت دهاتي سكرامم بري
منجاديله اي سبلهله كي ري
سيتي له هوا الله منجادي
منيتيله اي دوا قولوه ليم له نبي

اصل درقد نبي الله ادم
اصلن نهني نورجا خاتم
دقچهله امقت اخيرش قدم
قچهله ايت سكليانش عالم

نبي محمد منجادي د مکه
تورون ملائكة منداتغ دزياره
مک جيبريل ممبواتکن تيته
سکليان أمبیا سکنف داعيره

کتوروننله نبي دوا قولوه امفت اورغ
دي برهيمقون علماء دداتغ
روايت برسوسون سنغ برفاهم
نبي محمد اصل الله والسلام

اصلن دي کولوغن عربي
تمفت اصل بغساله قرايش
تيغکت دان قغکت ساغتلله لبيه
اتورن کتورونن ساغتلله کاسيه

هولا اله الا الله (3 کالي)
نبي محمد يا رسول الله

ترغ بولن

ترغ بولن چهاي نوراني
سيتي امينه برانقکن نبي
بارغ سياق منجاديکن والي
توننتوت علمو ادم ترجادي

نبي محمد انق عبدالله
بونداش نام سيتي امينه
عبدالمطاليب نينيق نبي الله
مويغ برنام هاشيم ممبيللا

استريله نبي بايقله اورغ
دي کتهوي سراماي يغ ترغ
طاعة لاکي بوکنش سنغ
طاعة له استري نبي قون قسن

استريله نبي دودوق سماچم
سوروه کتهوي سبلس له اورغ
عأيشه دان حبصه سعوده صوفيه
ميمونه, رمله, هيندون دان زينب

جوريه يڅ منتف منداقت علامت
نبي منيځکل دنيا ممسنکن اومت
دي شفاعه ايځتله کيت
دمان له تمفت کامي قولځ اخيره

انقله نبي توجوه له اورځ
تيک للاکي امفت فرمقوان
قاسيم , عبدالله , فاطيمه , رقيه
ابراهيم دان زينب , ام کلسوم , فرديه

سبله چوچو باپقله اورځ
تيدق کتهوي تيدق تربيلځ
قميرين حسن قميرينه حسين
ماتيله حسن منيځکل حسين

ماتي برقرځ سبيل الله
يهودي نصرني دبځکيتکن قرځ
تق باکي جادي اوکام اسلام
زامنله ايت دودوق تق سنځ

زامنله اين دنيا اخير زامن
تق تونتوت علمو تيدق برايمان
کيت دودوق تاکوت ابليس دان شيطان
کيت تق تاکوت تيتهله توهن

يا الله اي توهن کامي
نبي محمد قځهولو کامي
کيتب القرءان ايمان له کامي
کبيت الله کبلت له کامي

باپق له هاري فيکيرله هاري
مان نق سام هاري جمعه
باپق له نبي فيکيرله نبي
مان نق سام نبي محمد

باپق له بولن فيکیرله بولن
مان نق سام بولن قوسا
باپق له توهن فيکیرله توهن
مان نق سام توهن یغ اسا

هولا اله الا الله (3 کالي)
نبي محمد يا رسول الله

ภาคผนวก (ค)

บทขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กบันทึกด้วยอักษรโรมัน

Kami Mulai

Kami mulai dengan Bismillah
Menyebut kedua Alhamdulillah
Kami memuji kepada yang Allah
Mendapat syafaat kepada Rasul

Ayuhai budak bijak beristeri
Alam akhirat engkau belajar
Walau dihutan atau negeri
Itulah bekal akhirat negeri kami sekalian

Doa petualah menadahkan tangan kedua belah
Kami mendoa kepada yang Allah
Panjangkan umur selama-lamalah
Tamatlah doa sebanyak yang itu kepada yang Allah

Jangan lupa waktu berdiri sembahyang lima yang waktu
Tentulah engkau berhajat di situ
Islam ini sangat yang haiwan sedikit ibadat
Banyak tinggilah ghaliblah kita mencari tumangkan

Kepada yang Allah kita lupakan Islam ini
Umat yang nabi barang membuat mengikutkan nabi
Sembahyang dan puasa serta mengaji
Itulah bekal kita nak mati

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Karangan Ini

Karangan ini hendak berendoi
Mengikut syariaat nabi dan rasul
Dibubuh kanak-kanak didalam yang endoi
Lebai dan haji memegang tali endoi

Berendoi ini sangat mulia
Mengikut syariaat nabilah kita
Siti Fatimah berendoikan juga
Sahabat yang empat mari belaka

Empat orang sahabat yang nabi
Abubakar dan Umar Usman dan Ali

Khalifah Muhammad saidin arabi
Membaca Quraan sangat yang Qari

Fatimah itu orang yang cantik
Hidung yang mancung kening lentik
Putih dan kuning warna yang kulit
Menyembahkan tuhan sangat tertib

Fatimah itu orang yang sadang
Pinggang yang ramping dada terbidang
Rambut pun banyak serta pun panjang
Bersambutkan pula lahir yang jinjang

Hasan Husen berdua saudara
Ali Fatimah ayah dan bunda
Beranak di Mekah negeri mulia
Sabi ya Allah wafat kedua

Khatamlah sudah seorang yang hamba
Mengucap solawat pula serta
Mintalah ampun sekalian yang dosa
Harap dimasuk di dalam syurga

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Rukun Iman

Rukun iman sudah dinyatakan
Rukun sembahyang pula dinyatakan
Kerana perintah tuhan yang kita
Wajib dan syarat kepadanya kita

Islam ini rukun kelima
Mengucap syahadah mula pertama
Mendirikan sembahyang waktu yang lima
Sehari semalam itu agama

Ketiga puasa tiap-tiap Ramadan
Keempatnya zakat hartanya badan
Wajib diturut hukumnya tuhan
Kena puasa bulan Ramadan

Kelima pula naik kehaji
Jika seru tuhan kita pergi
Sembahyang dan puasa serta mengaji
Itu bekal kita nak mati

Cari amal bersungguh-sungguh hati
Nyawa seumpama burung merpati
Dunia ini tempat berhenti
Akhiratlah juga akan menanti

Sudah cukup rukun kelima
Barulah pula bilangkan nama
Zat dan sifat serta isim
Barulah ia allah terima

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Terkenang oleh Mu

Terkenang oleh mu awang dan dayang
Ibu bapa mu nak kasihlah sayang
Sakitnya badan hangat berdiang
Hangat suatu malam dan siang

Ibumu berdiang tidak berhenti
Sungguhlah hidup sebagai nak mati
Selalunya susah di dalamnya hati
Antara nak lepas empat puluhnya hari

Apakala ibu mu di atasnya gerai
Air matanya jatuh berderai
Wahai lah anak amat terhurai
Dengan ibu mu jangan engkau bercerai

Beranakkan engkau sudah yang tentu
Letak di dalam atas tilamnya itu
Bapa mu rendam gulanya batu
Jarilah hisap gantinya susu

Sudahlah cukup tujuhnya hari
Pusatlah engkau meluruh sendiri
Potongnya rambut buat kenduri
Lebai dan haji panggil kemari

Wahailah budak paras gemilang
Ibu bapa mu banyak lah sayang
Peliharakan engkau bukannya senang
Tidur tak lena makan tak kenyang

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Rahim Mu

Empat puluh hari nak kota nama mu
Rahim bapanya turun ibu mu
Lapan puluh hari hadaka nama mu
Seratus dua puluh hari membagha nama mu

Dikandung ibu mu sembilan bulan
Lebih dan kurang tidak tentukan
Mencarilah bomoh sertanya bidan
Takutnya silap bomoh dipesan

Perutnya itu terlalulah sarat
Sakit ibu mu terlalulah berat
Keluirlah engkau habis dunia ingat akhirat
Bidan pun datang segeralah dicepat

Niat dikata serta ibu dan bapa
Tujuhlah hari kenduri lepaskan hajat
Orang yang wakil panggil dan khabar
Marilah kamu kawan dan sahabat

Minta dan tabir tua dan muda
Ampun sekelian adik dan kakak
Kami katakan melepaskan hajat
Semualah kami mintakan berkat

Niat dikata serta kenduri
Haji dan lebai panggil ke mari
Hendak melepas hari lah ini
Minta selamat Allah memberi

Berkat salawat kami diseru
Ingat melihat niatlah itu
Hajat berendoi anak yang bongsu
Dapatlah budak bapalah kamu

Aturan keturunan nabi Muhammad
Kami difaham mengikut syariat
Suruh berbuat amal ibadat
Jangan ditinggal fardu dan sunat

Endoilah ini hendak katakan
Endoi dipegang serta hayunkan
Gantunglah endoi emas dan intan
Talilah endoi karang cucuran

Tariklah tali serta hayunkan
Kain berendoi dua tiga warna

Ada yang biru ada merahnya
Emas digantung amat berseri

Lalulah pula karanglah bunga
Tukang berendoi siapa namanya
Cantik dan molek sangat berseri
tukang berendoi Siti Rokiyah namanya

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Bismillah

Bismillah itu aku mulai
Rahman dan rahim menantikan beri
Alhamdulillah mendirikan pula
Rabul alamin sifakan Allah

Menjadi dahulu dua ribu lah tahun
Sifat menjadi Allah dipohon
Dia mengerti semua berhimpun
Tanah dan air angin api cukuplah tahun

Awal kalam alam menjadi
Langit bergerak bumi berisi
Maka jibril menurunkan wahyu
Nabilah Adam mula menjadi

Melihat mata burung sejati
Burunglah itu dua sekali
Seekorlah jantan lawannya isteri
Nabilah Adam ingat sendiri

Ingat dihati segera memberi
Menjadilah ia sebelahlah kiri
Siti lah Hawa Allah menjadi
Menitilah ia dua puluh lima lah nabi

Asal daripada nabi Allah Adam
Asalnya nahi nurja khatam
Dipecahlah empat akhirnya Qidam
Pecahlah itu sekeliannya alam

Nabi Muhammad menjadi di Mekah
Turun malaikat mendatang diziarah
Maka jibril membuatkan titah
Sekelian ambiya segenap daerah

Keturunanlah nabi dua puluh empat orang
Dia berhimpun ulama didatang
Riwayat bersusun senang berfaham
Nabi Muhammad Salallah wasallam

Asalnya dia golongan arabi
Tempat asal bangsalah quraisy
Tingkat dan pangkat sangatlah lebih
Aturan keturunan sangatlah kasih

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

Terang Bulan

Terang bulan cahaya nurani
Siti Aminah beranakkan nabi
Barang siapa menjadikan wali
Tuntut ilmu Adam terjadi

Nabi Muhammad anak Abdullan
Bundanya nama siti Aminah
Abdulmutalib nenek nabi Allah
Monyang bernama Hasyim membela

Isterilah nabi banyaklah orang
Dia ketahui seramai yang terang
Taati laki bukannya senang
Taati isteri nabi pun pesan

Isterilah nabi duduk semacam
Suruh ketahui sebelaslah orang
Aisyah dan Habsah Saudah Sofiah
Maimunah, Ramlah, Hindon dan Zainab

Juarilah yang menetap mendapat alamat
Nabi meninggal dunia memesankan umat
Dia syafaat ingatlah kita
Di manalah tempat kami pulang akhirat

Anaklah nabi tujuhlah orang
Tiga lelaki empat perempuan
Kasim, Abdullah, Fatimah, Rokiah
Ibrahim dan Zainab, Umikalsom fardiah

Sebelah cucu banyaklah orang
Tidak ketahui tidak terbilang
Pemberian Hasan Pemberianlah Husen
Matilah Hasan meninggal Husen

Mati berperang sabilillah
Yahudi Nasroni dibangkitkan perang
Tak bagi jadi ugama Islam
Zamanlah itu duduk tak senang

Zamanlah ini dunia akhir zaman
Tak tuntutan ilmu tidak beriman
Kita duduk takut iblis dan syaitan
Kita tak takut titahlah tuhan

Ya Allah ia tuhan kami
Nabi Muhammad penghulu kami
Kitab Al-quran imamlah kami
Ke baitullah kiblatlah kami

Banyaklah hari fikirlah hari
Mana nak sama hari Jumaat
Banyaklah nabi fikirlah nabi
Mana nak sama nabi Muhammad

Banyaklah bulan fikirlah bulan
Mana nak sama bulan puasa
Banyaklah tuhan fikirlah tuhan
Mana nak sama tuhan yang Esa

Hula ilaha illallah (3 kali)
Nabi Muhammad ya rasullah

ภาคผนวก (ง)

รายชื่อปราชญ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการจับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนตำบลบ้านควน
อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นางสาวา สماعيل	68	134 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
2	นางลิยะ สماعيل	66	133 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
3	นางลิยะ ปิยาตุ	67	130 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
4	นางมีะ หลังป่าปัน	70	131 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
5	นางบาริสะ นิสาและ	48	246 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
6	นางดารุณี อาษาหมื่น	49	215 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
7	นางสีดีรอม๊ะ สماعيل	45	107 ม.6 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
8	นางสีดีอิน๊ะ อีสาเยะ	55	167 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
9	นายสะมะแอ อาดำ	50	104 ม.2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
10	นายมูসা นาสูด	85	17 ม.2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
11	นายหมาด จิเบญจะ	80	76 ม.2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
12	นายเล็ม วัฒนะ	78	10 ม.2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
13	นายอาเล็ม บินสะอาด	67	195 ม.5 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
14	นายอับดุลราห์มาน หลังปูเต๊ะ	55	1 ม.2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
15	นายมะหมุด ยาดิกุล	48	ม.6 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
16	นายอิทธิส ยาดิกุล	43	ม.7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
17	นายมะหะหมัดหน้อด อีสาเยะ	56	167 ม.3 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
18	นายยาวาเขต นำยูรี	68	ม.7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
19	นายมะหะหมาด กอหล่า	65	ม.7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ
20	นายอัลดุลละาะ กอหล่า	33	ม.7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	ที่อยู่	หมายเหตุ
21	นายยาหยา พันกาแด	85	ม. 2 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
22	นายราสาด บาฮาซี	78	22 ม. 7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
23	นายอัสัน นำยูรี	82	82 ม. 7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์
24	นายสมาน นำยูรี	84	69 ม. 7 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	ปราชญ์

ภาคผนวก (จ)

แบบสอบถาม

--	--	--

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย เรื่อง “การอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิม
เชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล”

คณะผู้วิจัย ได้จัดทำแบบสอบถามนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ ทัศนคติ และ
แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัด โดย
มุ่งหวังที่จะนำข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจมาเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นที่มีคุณค่าให้ดำรงอยู่ในชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูต่อไป จึงขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ
ตามข้อเท็จจริง

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การตอบ : แบบสอบถามนี้บางส่วนเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 หมายถึง น้อยที่สุด (ระดับคะแนน 1- 20%)	4 หมายถึง มาก (ระดับคะแนน 61 - 80%)
2 หมายถึง น้อย (ระดับคะแนน 21- 40%)	5 หมายถึง มากที่สุด (ระดับคะแนน 81 - 100%)
3 หมายถึง ปานกลาง (ระดับคะแนน 41 - 60%)	

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 21 ปี

☐ 21-30 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41-50 ปี

☐ 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

☐ โสด

☐ สมรส

☐ หย่าร้าง

☐ อื่นๆ (ระบุ.....)

4. การศึกษา

☐ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ ปริญญาตรี

☐ อื่นๆ (ระบุ.....)

5. อาชีพ

☐ เกษตรกร

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ รับราชการ

☐ ลูกจ้าง

☐ รัฐวิสาหกิจ

☐ อื่นๆ (ระบุ.....)

ส่วนที่ 2 การรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อ

สายมลายูจังหวัดสตูล

6. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมาน้อยเพียงใด

การรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6.1 ท่านเคยทราบเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล หรือไม่					
6.2 ท่านมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่					
6.3 ท่านเห็นด้วยกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล หรือไม่					
6.4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เป็นการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมมลายูด้วยอีกแนวทางหนึ่ง					
6.5 ท่านต้องการส่งเสริมให้มีการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในโอกาสต่างๆ หรือไม่					
6.6 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม					
6.7 ท่านต้องการให้มีการฝึกฝนหรือสอนการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล แก่เยาวชน เพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือไม่					
6.8 ท่านคิดว่าประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เป็นประเพณีที่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของงาน หรือไม่					
6.9 การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ควรมีการประยุกต์รูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับ					

ยุคสมัย					
6.10 ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล สามารถส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย					
6.11 ผู้ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล ควรแต่งกายให้เป็นชุดเดียวกันเพื่อความสวยงาม					

ส่วนที่ 3 แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

7. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กมากน้อยเพียงใด

แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7.1 ทำสื่อประเภทเอกสารหรือสื่อประเภทภาพและเสียงเกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะชนทั่วไป					
7.2 นำสาระและองค์ความรู้จากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล มาจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา					
7.3 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทและส่งเสริมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประกวด การจัดแสดง ในงานประเพณีต่างๆ หรือการสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น					
7.4 ส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และเรียนรู้ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

8. ตามทัศนะของท่านประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล จัดเป็นประเพณีที่น่าจะขัดต่อหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

9. ท่านคิดว่าแนวทางในอนุรักษประเพณีการจับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายู
จังหวัดสตูลให้ลูกหลานได้สืบสานต่อไป ควรจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก (ณ)

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	78	39.00
	หญิง	122	61.00
	รวม	200	100.00
2. อายุ ผู้ตอบ แบบสอบ ถาม	ต่ำกว่า 21 ปี	21	10.50
	21-30 ปี	34	17.00
	31-40 ปี	33	16.50
	41-50 ปี	58	29.00
	51 ปีขึ้นไป	54	27.00
	รวม	200	100.00
3. สถาน ภาพ	โสด	45	22.50
	สมรส	148	74.00
	หย่าร้าง	4	2.00
	อื่นๆ	3	1.50
	รวม	200	100.00
4. การ ศึกษา	ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	89	44.50
	มัธยมศึกษาตอนต้น	24	12.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	32	16.00
	ปริญญาตรี	32	16.00
	อื่นๆ	23	11.50
	รวม	200	100.00
5. อาชีพ	เกษตรกร	61	30.50
	รับจ้างทั่วไป	20	10.00
	รับราชการ	2	1.00
	ลูกจ้าง	23	11.50
	รัฐวิสาหกิจ	4	2.00
	อื่นๆ	90	45.00
	รวม	200	100.00

2. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายชื่อเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ที่	การรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ร้อยละระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านเคยทราบเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	33.50	26.50	24.00	9.00	7.00
2	ท่านมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	13.00	24.00	31.50	19.00	12.50
3	ท่านเห็นด้วยกับการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลหรือไม่	41.50	35.50	10.50	8.00	4.50
4	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมมลายูด้วยอีกแนวทางหนึ่ง	48.00	30.00	13.00	6.00	3.00
5	ท่านต้องการส่งเสริมให้มีการจัดประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในโอกาสต่างๆ หรือไม่	40.00	38.00	9.50	7.50	5.00
6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม	46.50	31.50	12.50	6.00	3.50
7	ท่านต้องการให้มีการฝึกฝนหรือสอนการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลแก่เยาวชนเพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่	47.00	30.50	11.00	8.00	3.50
8	ท่านคิดว่าประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเป็นประเพณีที่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของงานหรือไม่	12.00	24.00	23.00	23.00	18.00
9	การขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลควรมีการประยุกต์รูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับยุคสมัย	12.00	24.00	23.50	20.00	20.50
10	ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลสามารถส่งเสริมให้เกิดเป็นงานหรืออาชีพที่สร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย	21.50	20.00	24.00	24.00	10.50
11	ผู้ขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลควรแต่งกายให้เป็นชุดเดียวกันเพื่อความสวยงาม	33.50	31.00	16.00	13.50	6.00

3. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายชื่อเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ที่	การรับรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	ร้อยละระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ทำสื่อประเภทเอกสารหรือสื่อประเภทภาพและเสียงเกี่ยวกับการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป	37.50	33.50	17.00	7.00	5.00
2	นำสาระและองค์ความรู้จากประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลมาจัด เป็นหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา	38.50	33.00	16.00	8.00	4.50
3	หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทและส่งเสริมประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประกวด การจัดแสดง ในงานประเพณีต่างๆ หรือการสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น	44.00	30.50	14.00	7.00	4.50
4	ส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมและเรียนรู้ตลอดจนเห็นคุณค่าของประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล	48.50	32.50	9.00	6.00	4.00

4. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อประเพณีการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็กของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูลว่า เป็นประเพณีที่ขัดต่อหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามหรือไม่ อย่างไร

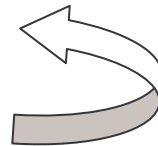
ที่	ความคิดเห็น	เหตุผล	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่ขัดต่อหลักศาสนา	ไม่มีเหตุผล	55	28.65
2	ไม่ขัดต่อหลักศาสนา	มีการปฏิบัติตามตั้งแต่สมัยอดีตและสืบทอดกันต่อๆมา	34	17.71
3	ไม่ขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นการรำลึกถึงท่านศาสดา และส่งเสริมคุณธรรมตามหลักศาสนา	32	16.67
4	ไม่ขัดต่อหลักศาสนา	ไม่มีพิธีกรรมที่ผิดต่อหลักศาสนา ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดี เป็นการเล่าถึงประวัติของศาสดา	8	4.17
5	ไม่ขัดต่อหลักศาสนา	เป็นประเพณีที่ดีงาม ไม่เกี่ยวข้องกับหลักการใด	6	3.13

ที่	ความคิดเห็น	เหตุผล	ความถี่	ร้อยละ
6	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	บทขับร้องกล่าวถึงประวัติของท่านศาสดาและบรรดาลูกหลาน	3	1.56
7	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	ในพิธีกรรมมีการอ่านอัลกุรอาน และบทขับร้องเกี่ยวข้องกับศาสนา	3	1.56
8	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความรู้	3	1.56
9	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	ถ้าเป็นการขับร้องโดยไม่ได้ใช้เครื่องดนตรี	2	1.04
10	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักรักษาวัฒนธรรมไม่ให้หายไป	2	1.04
11	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเนื้อหาการขับร้องเหมาะสมกับความเป็นอยู่ของมุสลิม	2	1.04
12	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นพิธีกรรมทางศาสนา	2	1.04
13	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1	0.52
14	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	ไม่ขัดต่อศาสนา แต่ก็ไม่จำเป็นต้องถือปฏิบัติ	1	0.52
15	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะมีบทดุอาตามที่ท่านศาสดาได้สอนไว้	1	0.52
16	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เป็นประเพณีที่คนมุสลิมปฏิบัติอยู่แล้ว	1	0.52
17	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เป็นการสร้างความสามัคคีในชุมชน	1	0.52
18	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	ควรปรึกษาแนวปฏิบัติกับผู้นำศาสนาในชุมชน	1	0.52
19	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	ส่งเสริมให้จิตใจเป็นสุข	1	0.52
20	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นพิธีกรรมที่จัดให้เด็กแรกเกิดเท่านั้น ไม่ใช่ความเชื่อและศรัทธา	1	0.52
21	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เป็นการสร้างความรื่นเริงให้กับครอบครัวได้ประดับตกแต่งแปลให้สวยงาม	1	0.52
22	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นวัฒนธรรมของชาวมลายู	1	0.52

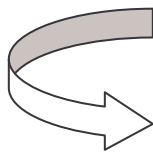
ที่	ความคิดเห็น	เหตุผล	ความถี่	ร้อยละ
23	ไม่น่าขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นแนวทางของท่านปมูฮัมหมัด	1	0.52
24	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	ไม่มีระบุไว้ในชะดัยหรือคำกรัรอัลกุรอานหรือบทบัญญัติของศาสนา	6	3.13
25	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	ไม่มีเหตุผล	3	1.56
26	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	เพราะศาสนาไม่อนุญาตให้มีการขับร้องในพิธีกรรมใดๆ	2	1.04
27	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	เพราะพิธีกรรมคือ การงานที่ถูกใช้ให้กระทำ โดยจะต้องทำตามแบบอย่างของท่านปมูฮัมหมัด ซึ่งประเพณีการขับร้องฯ ไม่มีในศาสนาอิสลาม	2	1.04
28	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	เป็นความเชื่อที่ผิด เป็นการปฏิบัติของชาวฮินดู	1	0.52
29	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	ไม่ใช่หนทางปฏิบัติของศาสนา เป็นเพียงประเพณี	1	0.52
30	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	เพราะไม่ใช่หนทางปฏิบัติของท่านปมูฮัมหมัด	1	0.52
31	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	เพราะเป็นสิ่งที่เกิดจากความคตินุญญ์	1	0.52
32	น่าจะขัดต่อหลักศาสนา	ทำให้หลักการปฏิบัติตามหลักศาสนาหายไป	1	0.52
33	ไม่แน่ใจ	ไม่มีเหตุผล	6	3.13
34	ไม่แน่ใจ	อาจจะไม่ขัดถ้าไม่ทำให้การศรัทธาต่อพระเจ้าลดลง	2	1.04
35	ไม่แน่ใจ	คิดว่าน่าจะเป็นความเชื่อของคนสมัยก่อน	1	0.52
36	ไม่แน่ใจ	คิดว่าการขับร้องแสดงให้เห็นภาพดิงามในอดีต	1	0.52
38	ไม่แน่ใจ	ไม่มีหลักฐานที่เพียงพอ	1	0.52
รวม			186	100.00

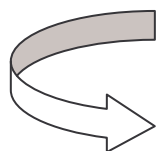
ภาคผนวก (ณ)

ประมวลภาพการดำเนินกิจกรรมโครงการอนุรักษ์ประเพณีการจับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก
ของชุมชนมุสลิมเชื้อสายมลายูจังหวัดสตูล

ประชุมทีมวิจัยกับ
ทีมพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการ
ออกแบบสอบถาม

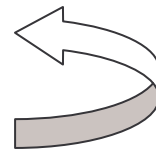

ทีมวิจัยและพี่เลี้ยง
ร่วมกันพิจารณารูปแบบ
และเนื้อหาในแบบสอบถาม

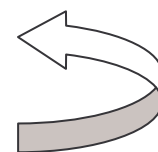

ประชุมทีมวิจัยเพื่อวางแผน
ก่อนการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

บรรยากาศบนเรือขณะลง
พื้นที่เก็บข้อมูล ณ ตำบลปยู

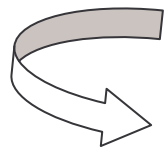

ชี้แจงก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ทีมวิจัยกำลังเก็บข้อมูล
โดยการสัมภาษณ์

ประชุมหารือระหว่างพี่เลี้ยง
และทีมวิจัยหลังจากลงพื้นที่
เก็บข้อมูล

ประชุมผู้ช่วยเก็บข้อมูลก่อนลง
พื้นที่เป้าหมาย

ลงเรือเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ผู้ช่วยเก็บข้อมูลกำลังสัมภาษณ์

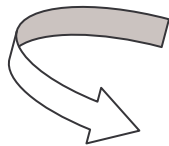
ผู้ช่วยเก็บข้อมูลกำลังสัมภาษณ์

เวทีประชุมประชุมปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ และชาวบ้าน

ประชุมปราชญ์ ผู้เชี่ยวชาญ
และชาวบ้าน

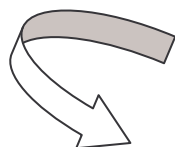

การฝึกอ่านบทขับร้อง
ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

การแสดงสาธิตการจับรื่อง
ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก

ประมวลภาพกิจกรรมการขับร้องในพิธีกรรมเกี่ยวกับเด็ก (Ayon Noi)
ของชุมชนตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

